

Proposta de resolución con RESOLUCIÓN sobre a aprobación dos criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, da Estratexia de Desenvolvemento Local do grupo de desenvolvemento rural de Galicia GDR 09 Asociación Monteval

I. ANTECEDENTES

1. O Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (en adiante, a Axencia), na súa xuntanza do 20 de abril de 2022, acordou aprobar as bases reguladoras para a selección de organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, para a concesión de axudas orientadas á adquisición de capacidades e para accións preparatorias en apoio do deseño de futuras estratexias de desenvolvemento local participativo para o período de programación 2023-2027, cofinanciadas polo fondo Feader, e para aprobación de estratexias de desenvolvemento local, así como a correspondente convocatoria, para as anualidades 2022 e 2023 (código de procedemento MR701F). Dito acordo publicouse mediante Resolución do 18 de maio de 2022 (DOG nº 105, do 2 de xuño).

De conformidade co artigo 18 das indicadas bases reguladoras, mediante a Resolución do 19 de setembro de 2022, a directora xeral da Axencia, por delegación do Consello de Dirección desta, seleccionou 24 organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027.

2. A Resolución da directora xeral da Axencia do 27 de abril de 2023, estableceu as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas (DOG nº 89, do 10 de maio).

Instruído o procedemento, a directora xeral da Axencia, mediante Resolución do 7 de decembro de 2023, seleccionou e aprobou as estratexias de desenvolvemento local, así como as entidades colaboradoras na intervención Leader de Galicia para o período 2023-2027. A dita Resolución foi rectificada pola Resolución do 20 de maio de 2024.

A selección quedou condicionada a que todas as asociacións adecúen os procedementos de selección de proxectos ao disposto nos artigos 16 a 21 da Resolución do 27 de abril de 2023.

AXENCIA GALEGA DE DESENVOLVEMENTO RURAL
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL

Lugar da Barcia 56, Laraño
15897 Santiago de Compostela
T. + 34 981 547 354
infoagader@xunta.gal
agader.xunta.gal

3. A xunta directiva do grupo de desenvolvemento rural 09 Asociación Monteval aprobou os criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, das súas Estratexias de Desenvolvemento Local.
4. O GDR 09 Asociación Monteval remitiu á Axencia os citados criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, para a súa aprobación, segundo o cadro achegado:

Data aprobación xunta directiva	Data remisión Agader, nº rexistro	
04/03/2025	10/07/2023	2023/2020215
	07/03/2025	2025/660998

II. CONSIDERACIÓNS LEGAIS E TÉCNICAS

1. Normativa xeral e específica de aplicación

1. Lei 5/2000, do 28 de decembro, de medidas fiscais e de réxime orzamentario e administrativo (DOG n.º 251, do 29 de decembro), pola que se creou a Axencia como un ente de dereito público, e Decreto 79/2001, do 6 de abril, polo que se aprobou o Regulamento da Axencia (DOG n.º 77, do 20 de abril).
2. Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia, que contempla a natureza da Axencia como unha axencia pública autonómica das previstas no artigo 45 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia (DOG n.º 94, do 21 de maio).
3. Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, a partir de agora LPACAP (BOE n.º 236, do 02 de outubro).
4. Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia (DOG n.º 121, do 25 de xuño).
5. Decreto 11/2009, do 8 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, a partir de agora RLSG (DOG n.º 20, do 29 de xaneiro).
6. Lei 6/2001, do 29 de xuño, de adecuación da normativa da Comunidade Autónoma de Galicia á Lei 4/1999, do 13 de xaneiro, de modificación da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común (DOG n.º 135, do 12 de xullo).
7. Acordo do 20 de abril de 2022 do Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural, polo que se aproban as bases reguladoras para a selección de organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, para a concesión de axudas orientadas á adquisición de capacidades e para accións preparatorias en apoio do deseño das futuras estratexias de desenvolvemento local participativo para o período de programación 2023-2027, cofinanciadas polo fondo Feader, e para a aprobación de estratexias de desenvolvemento local, así como a correspondente convocatoria, para as anualidades 2022 e 2023 (código de procedemento MR701F). O citado acordo publicouse mediante a Resolución do 18 de maio de 2022 (DOG n.º 105, do 2 de xuño).

8. Resolución da directora xeral da Axencia do 27 de abril de 2023 pola que se estableceron as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas (DOG n.º 89, do 10 de maio).
9. Resolución do 7 de decembro de 2023 da persoa titular da Dirección Xeral da Axencia, ditada por delegación do Consello de Dirección, de selección de estratexias de desenvolvemento local e de entidades colaboradoras, así como de distribución de fondos entre as estratexias de desenvolvemento local.
10. Resolución do 20 de maio de 2024 pola que se rectifican os erros materiais da Resolución do 7 de decembro de 2023 da persoa titular da Dirección Xeral da Axencia, ditada por delegación do Consello de Dirección, de selección de estratexias de desenvolvemento local e de entidades colaboradoras, así como de distribución de fondos entre as estratexias de desenvolvemento local.

2.Competencia

A competencia para a instrución do procedemento para a selección e aprobación de estratexias de desenvolvemento local, así como para a selección de entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, é da Subdirección de Relacións cos Grupos de Desenvolvemento Rural, segundo o artigo 15 das bases reguladoras aprobadas o 20 de abril de 2022 polo Consello de Dirección da Axencia para a selección de organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, publicadas mediante a Resolución do 18 de maio de 2022 (DOG n.º 105, do 2 de xuño).

Segundo o artigo 20.7 das citadas bases reguladoras, a persoa titular da Dirección Xeral da Axencia, por delegación do Consello de Dirección desta, é a competente para a aprobación das estratexias de desenvolvemento local, das que forman parte os criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, aplicables na execución das citadas estratexias.

3.Valoración da documentación presentada polo GDR.

Tras a instrución do procedemento conséntase que:

-A entidade colaboradora GDR 09 Asociación Monteval na intervención Leader de Galicia para o período 2023-2027 seleccionada pola Resolución do 7 de decembro de 2023, rectificada pola Resolución do 20 de maio de 2024, presentou ante a Axencia as normas para a xestión das estratexias de desenvolvemento local, en particular, o Plan de xestión e os criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, das estratexias de desenvolvemento local.

-Que as normas referidas á estratexia do GDR 09 Asociación Monteval conteñen, ben na súa primeira versión, ben na modificada revisada tecnicamente pola Axencia, os límites de axuda pública máxima, os criterios de selección e priorización dos proxectos (baremo, regras para a asignación das porcentaxes de axuda pública e procedemento de priorización e selección dos proxectos que contén coa verificación favorable do informe de control de elixibilidade por parte da Axencia), así como as limitacións sectoriais e fan referencia aos mecanismos que garanten os principios de obxectividade, publicidade, imparcialidade e libre concorrência, aos procesos de

toma de decisións e aos procedementos de contratación, e o procedemento para evitar conflitos de intereses nos membros dos órganos de avaliación e decisión do GDR.

-Que as ditas normas foron aprobadas polo órgano competente do GDR.

En definitiva, o GDR seleccionado adecuou os procedementos de selección de proxectos ao disposto nos artigos 16 a 21 da Resolución do 27 de abril de 2023 pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, en particular, ás regras de puntuación e procedemento de selección dos investimentos subvencionables para operacións en apoio de terceiras persoas.

Tendo en conta os antecedentes e consideracións sinaladas,

PROPOÑO

Que se aprobe o Plan de xestión e os criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, das estratexias de desenvolvemento local do GDR 09 Asociación Monteval que figuran como anexo deste documento.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica
A subdirectora de Relacións cos Grupos de Desenvolvemento Rural
Francisca María Gago Guillán

Tendo en conta o anterior, RESOLVO:

Aprobar a proposta da Subdirectora de Relacións cos GDR nos seus propios termos.

Contra esta resolución, que pon fin á vía administrativa, poderá interperse recurso potestativo de reposición ante o Consello de Dirección da Axencia, no prazo dun mes contado desde o día seguinte ao da notificación, ou ben directamente recurso contencioso administrativo ante o Xulgado do Contencioso-Administrativo de Compostela, no prazo de dous meses contados igualmente desde o día seguinte ao da notificación. Tamén poderá interpoñerse calquera outro recurso que se estime oportuno.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica
O Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural
(P.D.: art. 20.7 das bases reguladoras do 20.04.2022)
A directora xeral da Axencia
María Paz Rodríguez Rivera

ESTRATEGIA DE DESENVOLVEMENTO LOCAL PARTICIPATIVO ASOCIACIÓN MONTEVAL GDR-9

**PROGRAMA LEADER
2023-2027**

<i>H. Obxectivos</i>	3
H.1. Obxectivo xeral.....	3
H.2. Obxectivos específicos	4
H.3. Indicadores para o seguimento do nivel de consecución dos obxectivos.....	5
<i>I. Plan de acción</i>	9
I.1. Liñas estratéxicas e medidas ou liñas de actuación.....	9
I.2. Proxectos e accións específicas con impacto significativo	14
I.3. Actuacións propias de animación a realizar polo grupo.....	32
I.4. Plan de formación do GDR	37
I.5. Plan de cooperación e traballo en rede con outros GDR e entidades.....	49
I.6. Planificación temporal.....	53
<i>J. Normas para a xestión da estratexia de desenvolvemento local</i>	56
J.1. Requisitos de subvencionabilidade.....	56
J.2. Procedemento de tramitación de proxectos.....	56
J.3 Límites de axuda e porcentaxes de subvención.....	57
J.4 Criterios de Valoración dos proxectos. Baremos. Anexos I - II - III.....	59
J.5. Procedemento de priorización e proposta de resolución de proxectos.....	67
J.6 Mecanismos que garantan os principios de obxectividade, publicidade, imparcialidade e libre concorrència.....	69
J.7 Sede do GDR-9 Monteal.....	69
<i>K. Plan de seguimento</i>	70
<i>L. Plan financeiro do gasto público previsto</i>	74
Anexo I.....	75
Anexo II.....	78
Anexo III.....	82

H. Obxectivos

En base ás conclusións obtidas da análise e diagnose recollida nos epígrafes anteriores, defínese o obxectivo xeral e obxectivos específicos que se pretenden acadar co desenvolvemento da estratexia. Estes obxectivos son a estrutura básica na que encaixan todas as liñas estratéxicas, proxectos e accións específicas que se desenvolven con detalle en apartados posteriores.

Recóllese a continuación o obxectivo xeral e os obxectivos específicos ordenados de xeito xerárquico.

H.1. Obxectivo xeral

Táboa 1. Obxectivo xeral da estratexia

Nº	Obxectivo xeral	Xustificación no marco da estratexia
OX	Incrementar a resiliencia territorial e medioambiental do ámbito a través da dinamización dos sectores produtivos estratéxicos como garante da xestión do territorio e da dinamización económica e social que esta implica	No marco da estratexia a visión xeral extraída é a de acadar un territorio competitivo e incrementar as oportunidades da cidadanía mediante a xestión dos recursos endóxeos para lograr un desenvolvemento sostible. Deste xeito, compre realizar propostas para dinamizar e valorizar o ámbito a través dunha planificación integrada que poña o foco na xestión do territorio como mecanismo para un desenvolvemento sostible do territorio fundamentada nos retos seguintes: ▪ Capital humano e reto demográfico ▪ Transición dixital e innovación ▪ Innovación e competitividade dos sectores produtivos ▪ Transición ecolóxica ▪ Gobernanza e dinamización social

H.2. Obxectivos específicos

Vinculados ao obxectivo xeral OX, defínense tres obxectivos específicos, tal e como se recolle na seguinte táboa.

Táboa 2. Relación priorizada dos obxectivos específicos da estratexia

Nº	Obxectivos específicos	Xustificación no marco da estratexia
OE.1	Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente	A situación de cambio climático precisa de respostas urxentes que leven a unha mudanza nos paradigmas tanto a nivel global como local. Neste sentido, a emerxencia derivada dos cambios no clima deben ser tidos en conta nos procesos de dinamización territorial realizando propostas que promovan a sostibilidade. Así, a transición ecolóxica, a implantación de modelos de economía circular e a implantación e preservación dunha rede de infraestrutura verde contribúen, directa ou indirectamente, á necesaria preservación da biodiversidade.
OE.2	Posta en valor dos recursos locais e mellora da competitividade	Todos os territorios posúen valores que contribúen ás condicións de vida das persoas. A planificación territorial integrada permite dar valor ás condicións de base a través de procesos de integración das políticas públicas e as iniciativas privadas. As diversas políticas sectoriais contribúen desde o seu ámbito ao ben colectivo ao aproveitar ao máximo os recursos. A posta en valor dos recursos locais resulta fundamental no proceso de consolidación dun territorio funcional. A dinamización dos sectores produtivos, a innovación, a formación e a diferenciación determinan un territorio eficiente e competitivo
OE.3	Impulso do talento local e gobernanza	Un mundo rural vivo precisa do capital humano que xestione o territorio. As persoas deben ser o centro dos procesos dado que o benestar e a calidade de vida da poboación son unha finalidade básica na implantación de procesos de planificación. Ligado ao reto demográfico, a captación e impulso do talento local resulta clave dado que, a través da posta en valor das capacidades endóxeas, permite tanto o crecemento dimensional dos sectores produtivos como a fixación de poboación derivada do mesmo. As melloras nas potencialidades e a optimización das capacidades da poboación residente é un procedemento de responsabilidade compartida entre as administracións e a sociedade civil. O acompañamento nos procesos precisa do reforzo da cohesión social e dos mecanismos de gobernanza para avanzar cara unha sociedade comprometida e un modelo que garanta a equidade.

H.3. Indicadores para o seguimento do nivel de consecución dos obxectivos

Co obxecto de establecer un seguimento e control sobre a consecución dos obxectivos, defínense unha serie de indicadores que permiten medir os resultados acadados co desenvolvemento da estratexia, e que servirán de base ao Plan de seguimento recollido no apartado K.

Táboa 3. Indicadores para o seguimento do nivel de consecución dos obxectivos

Obxectivo xeral			
Nº	Obxectivo	Indicador	Unidade de medida
OX	Incrementar a resiliencia territorial e medioambiental do ámbito a través da dinamización dos sectores produtivos estratéxicos como garante da xestión do territorio e da dinamización económica e social que esta implica	Indicadores cuantitativos obxectivos	▪ Datos físicos (demografía, emprego, renda) ▪ Datos administrativos (investimentos, alcances participantes) ▪ Datos estatísticos (impacto do programa e datos de execución)
		Indicadores cualitativos subxectivos	▪ Identidade territorial ▪ Calidade de vida ▪ Capital social, cultural e ambiental

Obxectivos específicos			
OE1	Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente	I1. Proxectos financiados que contribúen a mitigar o cambio climático e á prevención de riscos	- Número de proxectos produtivos financiados - Número de proxectos non produtivos financiados
		I2. Proxectos financiados que contribúen a optimizar e racionalizar a xestión dos recursos endóxeos	- Número de promotores beneficiados - Número de empregos creados - Investimento subvencionado - Investimento total mobilizado - Superficie total sobre a que se actúa - Superficie total sobre a que se actúa (en relación aos instrumentos da Lei de recuperación de terra agraria
		I3. Proxectos financiados que contribúen a protexer a biodiversidade e os valores ambientais	
		I4. Accións de animación e formación executadas polo GDR na liña da resiliencia do territorio e medio ambiente	- Número de accións de animación realizadas - Número de participantes en accións de animación - Número de accións de formación realizadas - Número de asistentes aos cursos e xornadas de formación
			- Grao de satisfacción dos participantes coa actividade - Grao de aprendizaxe adquirido polos alumnos asistentes á formación

Obxectivos específicos			
OE2	Posta en valor dos recursos locais e mellora da competitividade	I5. Proxectos financiados que contribúen á capacitación, formación e mellora da colaboración	- Número de proxectos produtivos financiados - Número de proxectos non produtivos financiados - Número de promotores beneficiados
		I6. Proxectos financiados que contribúen á mellora da cadea de valor con propostas de transformación e comercialización	- Número de empregos creados - Investimento subvencionado - Investimento total mobilizado - Superficie total sobre a que se actúa - Superficie total sobre a que se actúa (en relación aos instrumentos da Lei de recuperación de terra agraria)
		I7. Accións de animación e formación executadas polo GDR para poñer en valor os recursos locais e mellorar a competitividade	- Número de accións de animación realizadas - Número de participantes en accións de animación - Número de accións de formación realizadas - Número de asistentes aos cursos e xornadas de formación - Grao de satisfacción dos participantes coa actividade - Grao de aprendizaxe adquirido polos alumnos asistentes á formación

Obxectivos específicos			
OE3	Impulso do talento local e gobernanza	I8. Proxectos financiados que contribúen a fomentar o emprendemento e tecido asociativo	- Número de proxectos produtivos financiados - Número de proxectos non produtivos financiados
		I9. Proxectos financiados que contribúen a mellorar a cohesión social e calidade de vida	- Número de promotores beneficiados - Número de empregos creados - Investimento subvencionado - Investimento total mobilizado
		I10. Proxectos financiados que contribúen a fomentar a gobernanza e cooperación	- Superficie total sobre a que se actúa - Superficie total sobre a que se actúa (en relación aos instrumentos da Lei de recuperación de terra agraria)
		I11. Accións de animación e formación executadas polo GDR para impulsar o talento local e a gobernanza	- Número de accións de animación realizadas - Número de participantes en accións de animación - Número de accións de formación realizadas Número de asistentes aos cursos e xornadas de formación - Grao de satisfacción dos participantes coa actividade - Grao de aprendizaxe adquirido polos alumnos asistentes á formación

I. Plan de acción

Segundo o Anexo C das bases reguladoras, neste descríbese o plan de acción que inclúe o seguinte contido:

- Identificación das liñas estratéxicas e propostas de actuación.
- Identificación de proxectos cun impacto significativo nos obxectivos e liñas estratéxicas de actuación.
- Programación das actuacións propias de animación a realizar polo grupo.
- Plan de formación coa unha planificación dos cursos.
- Plan de cooperación con outros GDR e entidades.

I.1. Liñas estratéxicas e medidas ou liñas de actuación

Recóllense na seguinte táboa as liñas estratéxicas e, para cada unha delas as correspondentes medidas ou liñas de actuación, para a consecución dos obxectivos definidos no apartado H.

Táboa 4. Liñas estratéxicas e medidas ou propostas de actuación

Nº	Liña estratéxica	Obxectivos	Medidas ou liñas de actuación
LE1	Mitigación do cambio climático e prevención de riscos mediante a creación dun territorio resiliente	OX / OE.1	M1.1 Incrementar a mobilidade da terra agraria para a súa posta en produción M1.2 Restaurar e/ou preservar os ecosistemas relacionados coa agricultura, a gandería e a silvicultura M1.3 Minimizar a incidencia dos incendios forestais
LE2	Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxenos		M2.1 Optimizar a xestión hídrica e a enerxética M2.2 Implantar modelos de mobilidade sostible M2.3 Establecer modelos produtivos multifuncionais e sostibles M2.4 Incentivar prácticas de economía circular e bioeconomía
LE3	Protección da biodiversidade e dos valores ambientais		M3.1 Protexer os espazos de valor ambiental e paisaxístico M3.2 Dar relevancia á infraestrutura verde e aos servizos ecosistémicos derivados M3.3 Divulgar e protexer os valores do territorio, do patrimonio e da paisaxe
LE4	Capital humano: formación, capacitación e contorna de colaboración	OX / OE2	M4.1 Apoiar o relevo xeracional e a captación de axentes entrantes M4.2 Aproveitar o capital humano local e posibilitar a transferencia de coñecemento M4.3 Fomentar a igualdade de oportunidades e paliar as diferenzas de xénero M4.4 Consolidar a formación e a capacitación nos diversos sectores produtivos M4.5 Conectar aos diversos sectores produtivos a través do fomento da cooperación entre os diversos axentes

Nº	Liña estratéxica	Obxectivos	Medidas ou liñas de actuación
LE5	Cadea de valor: transformación e comercialización		M5.1 Impulsar a innovación nos sectores produtivos M5.2 Afianzar a produción e a distribución agrogandeira e forestal M5.3 Crear circuitos curtos de comercialización M5.4 Garantir as cadeas de valor xustas e optimizadas M5.5 Crear un destino turístico sostible
LE6	Emprendemento e tecido asociativo	OX / OE3	M6.1 Fixar poboación no ámbito territorial e atraer a novos continxentes M6.2 Facilitar o emprendemento a través do asesoramento e acompañamento nos procesos M6.3 Aproveitar o tecido social e asociativo existente para xerar dinámicas en rede
LE7	Cohesión social e calidade de vida		M7.1 Reforzar a cohesión social integrando aos diversos colectivos M7.2 Fomentar a calidade de vida a través de prácticas saudables e servizos públicos axeitados para as diversas necesidades M7.3 Impulsar a transformación cara a un territorio intelixente a través de medidas de dixitalización e monitorización de procesos
LE8	Gobernanza e cooperación		M8.1 Mellorar a comunicación entre as administracións e a cidadanía M8.2 Impulsar a cooperación transfronteiriza

A continuación realízase unha descrición de cada unha das **liñas estratéxicas** definidas:

- **LE.1 Mitigación do cambio climático e prevención de riscos mediante a creación dun territorio resiliente**

A xestión do territorio, a través da adaptación dos sistemas agrarios, gandeiros e forestais e da procura de solucións baseadas na natureza, contribúe de forma decisiva a minimizar a vulnerabilidade fronte ás mudanzas climáticas e permite a redución dos riscos derivados que o cambio climático supón para a cidadanía, como poden ser lumes forestais, secas, inundacións, etc.

Accións diversas como a mobilización de terras, as actuacións en núcleos rurais, a optimización dos recursos hídricos, a mellora da eficiencia enerxética e enerxías renovables deben ir acompañadas de estudos que determinen os pasos a dar dende as institucións e dunha liña formativa que divulgue e conciencie á cidadanía sobre un aproveitamento sostible dos recursos.

- **LE.2 Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxenos**

O fomento da utilización dos recursos propios do ámbito permite o incremento da competitividade e sustentabilidade local diminuindo a dependencia do exterior. A implantación de modelos de xestión multifuncional do territorio e a valorización dos recursos locais deben contribuír a un maior aproveitamento que permita a diversificación dos usos do territorio e a integración nos mercados, así como unha economía de escala mediante a adopción de modelos de economía circular, bioeconomía e unha posta en valor dos recursos propios.

Deste xeito, as accións orientadas a xerar un maior coñecemento interno dos valores propios do ámbito e a optimizar a súa xestión, contribúe tanto ao fomento de prácticas sustentables como á mellora da competitividade do territorio.

- **LE.3 Protección da biodiversidade e dos valores ambientais**

Aplacar os efectos do cambio climático é unha necesidade global que debe ser abordada dende a escala local. A redución do impacto do cambio climático pasa pola diminución de emisións e o aumento da captura de carbono.

A protección da biodiversidade a través da conservación de hábitats e da paisaxe debe ser entendida nun sentido amplo: a conservación de espazos protexidos, a restauración de espazos degradados ou en risco de degradación ou a mellora da biodiversidade agrícola, gandeira e forestal a través de modelos sostíbles. O mantemento e mellora da heteroxeneidade paisaxística, incluíndo a xestión de elementos singulares e das súas contornas, a través de prácticas de xestión do territorio, pode contribuír a potenciar os servizos ecosistémicos e á preservación dos valores naturais, estéticos, produtivos e culturais.

- **LE.4 Capital humano: formación, capacitación e contorna de colaboración.**

A planificación dun desenvolvemento rural integrado necesita dun capital humano asociado que actúe como executor e beneficiario das medidas a adoptar. Para que o proceso sexa efectivo precísase da modernización dos diversos sectores produtivos e axentes sociais a través da transferencia de coñecemento, do fomento da innovación e da dixitalización ou da formación continua.

Así, como accións concretas, resulta necesario potenciar a formación específica vinculada aos valores produtivos e patrimoniais endóxeos do territorio, organizar procesos de transferencia de coñecemento interxeracional ou procurar modelos de cooperación con outros territorios.

- **LE.5 Cadea de valor: transformación e comercialización**

Os sectores produtivos primarios precisan de explotacións capaces de resistir as diversas situacións adversas. A capacidade de adaptación aos cambios, singularmente aos derivados das varianzas dos mercados, relacionase cunha mellora na competitividade dos produtos e no establecemento de ciclos produtivos completos que incrementen tanto a eficiencia ambiental como a económica.

Acadar explotacións e empresas agroalimentarias pasa por dar apoio a procesos de mellora na produtividade, no fomento de investimentos en innovación, investigación e tecnificación ou en favorecer os procesos de adaptación aos mercados. O obxectivo último desta liña é aumentar a resiliencia económica de explotacións e empresas e a integración das mesmas en economías de escala e o fomento de produtos de calidade diferenciada que outorguen unha diferenciación ao territorio.

▪ **LE.6 Emprendemento e tecido asociativo**

A atención ao capital humano local relacionase co coidado de colectivos que pidan asumir procesos emprendedores. Facer atractivo o territorio rural para potenciais propostas de emprendemento pasa pola mellora das condicións estruturais pero tamén por establecer mecanismos que faciliten o acceso a crédito, á disposición de terra no caso de que se precise, á mellora dos procesos de colaboración e ao establecemento de dinámicas de colaboración e intercambio de experiencias sustentado nas redes sociais, económicas e culturais xa presentes no ámbito.

O establecemento de procesos de emprendemento e desas relacións pasa polo reforzo dos vínculos entre axentes pero tamén pola dotación de espazos e infraestruturas que permitan a retención de talento e a profesionalización de sectores estratéxicos.

▪ **LE.7 Cohesión social e calidade de vida**

As problemáticas vinculadas ao reto demográfico supoñen un desafío para a meirande parte dos ámbitos rurais polo que poñer ás persoas no centro das políticas é unha necesidade primordial. Nese sentido o coidado do talento local, a mellora das competencias e o establecemento de marcos de cooperación e coparticipación resultan aspectos chave tanto para a execución das outras liñas da estratexia como para acadar unha efectiva fixación de poboación, recuperación da autoestima colectiva e un rural valorizado socialmente.

A calidade de vida pasa polas melloras nas condicións estruturais pero tamén polo establecemento dun modelo social xusto que integre aos diversos colectivos e xere dinámicas de creación de emprego, formación e asesoramento global e colaboración colectiva.

▪ **LE.8 Gobernanza e cooperación**

O desenvolvemento rural ten unha compoñente sociocultural moi relevante á hora de medir as posibilidades de éxito de propostas e proxectos. Dotar de medios, instrumentos e ferramentas á cidadanía residente supón aumentar as posibilidades de éxito das diversas iniciativas. A colaboración entre colectivos, a implantación de modelos de transferencia de coñecemento e o establecemento de procesos de consulta e participación pública poden supoñer o desenvolvemento de liñas de acción innovadoras que permitan a consolidación de liñas de traballo.

A cooperación entre axentes, sectores e territorios supón unha oportunidade para o desenvolvemento endógeno, singularmente nun ámbito tranfronteirizo, retroalimentando os procesos a través da sinerxías con experiencias novidosas ou semellantes que actúen como referentes.

I.2. Proxectos e accións específicas con impacto significativo

Na táboa que figura a continuación indícanse os proxectos e outras accións específicas que o GDR vai desenvolver ou impulsar por considerar máis relevantes e con impacto significativo nos obxectivos (apartado H) e liñas estratéxicas (epígrafe I.1).

Recóllense aquí os proxectos a financiar e tamén as actividades a desenvolver directamente polo GDR con impacto significativo (nomeadamente, actuacións de animación e actividades de formación e cooperación). O listado de proxectos recollidos correspóndese cunha serie de tipoloxías que o GDR considera prioritarios ou de maior interese para atender as liñas estratéxicas e obxectivos establecidos.

Táboa 5. Proxectos e accións específicas con impacto significativo

	Proxecto / Acción específica	OX/OE	LE	Tipo de proxecto ou acción (*)	Produtivo/ Non produtivo
P1	Desenvolvemento das ferramentas da Lei de Recuperación da Terra Agraria de Galicia	OX/OE.1	LE.1	P	Produtivo
P2	Actuacións en núcleos rurais das Aldeas Modelo da comarca para a dinamización dos valores produtivos, residenciais e turísticos	OX/OE.1	LE.1	P	Produtivo
P3	P3. Axudas para a adaptación e mitigación do cambio climático nos sectores produtivos e sector servizos, preferiblemente mediante a implantación de solucións baseadas na natureza	OX/OE.1	LE.1	P	Produtivo
P.23	Desenvolvemento de estudos para adaptación ao cambio climático dos sectores agrogandeiro e forestal	OX/OE.1	LE.1	P	Non produtivo
P.24	Desenvolvemento de propostas que promovan unha mobilidade sostible e melloren a conexión entre núcleos e a accesibilidade	OX/OE.1	LE.1	P	Non produtivo
F1	Curso Economía circular, bioeconomía e aproveitamento sostible dos recursos	OX/OE.1	LE.1	F	-
F4	Curso Agricultura e gandería ecolóxica: boas prácticas, certificacións e valor engadido	OX/OE.1	LE.1	F	-
F5	Curso Montes Multifuncionais: aproveitamento dos recursos e xestión sostible	OX/OE.1	LE.1	F	-
F7	Curso Restauración de áreas queimadas: alternativas para aumentar a resiliencia do territorio	OX/OE.1	LE.1	F	-
A4	Campaña de adaptación ao cambio climático para os sectores produtivos e cidadanía residente incidindo no aforro enerxético, consumo responsable e o aproveitamento dos recursos endóxenos	OX/OE.1	LE.1	A	-

	Proxecto / Acción específica	OX/OE	LE	Tipo de proxecto ou acción (*)	Produtivo/ Non produtivo
A5	Xornadas divulgativas sobre os instrumentos da Lei de recuperación de terra agraria de Galicia	OX/OE.1	LE.1	A	-
A6	Xornadas “A muller na prevención de lumes forestais”	OX/OE.1	LE.1	A	-
C2.	Recuperación de terras agrarias. Ferramentas para a xestión do territorio.	OX/OE.1	LE.1	C	-
P4	Axudas para o desenvolvemento de actuacións de mellora da eficiencia enerxética e implantación de comunidades enerxéticas	OX/OE.1	LE.2	P	Produtivo
P5	Axudas para proxectos que contribúan á optimización dos recursos hídricos	OX/OE.1	LE.2	P	Produtivo
P.6	Desenvolvemento de propostas de establecemento ou consolidación de gandería extensiva	OX/OE.1	LE.2	P	Produtivo
P.7	Actuacións que impliquen unha xestión multifuncional do monte e outras iniciativas produtivas que favorezan a prevención de lumes forestais	OX/OE.1	LE.2	P	Produtivo
P.8	Recuperación de soutos tradicionais ou novas iniciativas de plantación de castiñeiros	OX/OE.1	LE.2	P	Produtivo
P.9	Recuperación e valorización da horta e dos cultivos tradicionais da zona ou introdución de novos cultivos que se adapten as condicións climáticas da comarca	OX/OE.1	LE.2	P	Produtivo
P.25	Desenvolvemento de estudos para a optimización e mellora dos recursos hídricos na comarca	OX/OE.1	LE.2	P	Non produtivo
P.26	Desenvolvemento de estudos para o inventariado de bens do patrimonio material e inmaterial de cada un dos concellos que conforman o ámbito	OX/OE.1	LE.2	P	Non produtivo
F8	Curso Oferta turística na comarca	OX/OE.1	LE.2	F	-
F9	Curso Enoturismo e experiencias nos viñedos	OX/OE.1	LE.2	F	-
A7	Xornadas Recuperación do patrimonio enogastronómico e inventario do produto local	OX/OE.1	LE.2	A	-
A8	Obradoiros de cociña Monte e Val – km0	OX/OE.1	LE.2	A	-
P.10	Intervencións de conservación, restauración ambiental e/ou integración paisaxística de espazos degradados ou en risco de degradación	OX/OE.1	LE.3	P	Produtivo

	Proxecto / Acción específica	OX/OE	LE	Tipo de proxecto ou acción (*)	Produtivo/ Non produtivo
P.11	Actuacións de recuperación, conservación e/ou xestión de elementos patrimoniais, soportes culturais e a súa contorna, e dos elementos e condicións necesarias para a súa interpretación	OX/OE.1	LE.3	P	Produtivo
P.27	Desenvolvemento de plans e proxectos para a preservación, recuperación e xestión de espazos de alto valor ambiental, cultural e paisaxístico para favorecer a prestación de múltiples servizos ecosistémicos e a promoción dun turismo sostible	OX/OE.1	LE.3	P	Non produtivo
P.28	Actuacións de restauración de ecosistemas degradados e/ou ameazados por especies exóticas invasoras ou outros factores que afecten á biodiversidade	OX/OE.1	LE.3	P	Non produtivo
P.29	Intervencións de conservación, restauración ambiental e/ou integración paisaxística de espazos degradados ou en risco de degradación	OX/OE.1	LE.3	P	Non produtivo
P.30	Iniciativas de xestión e restauración paisaxística das contornas de elementos patrimoniais e dos camiños tradicionais asociados, favorecendo a accesibilidade e a súa función como barreira cortalumes	OX/OE.1	LE.3	P	Non produtivo
P.31	Actuacións de recuperación, conservación e/ou xestión de elementos patrimoniais e soportes culturais, así como dos elementos e condicións necesarias para a súa interpretación	OX/OE.1	LE.3	P	Non produtivo
A9	Roteiros para o inventario dos valores do territorio e a paisaxe	OX/OE.1	LE.3	A	-
P.32	Elaboración de material de soporte e actividades de apoio ao emprendemento en modelos que fomenten a economía circular, bioeconomía e emprego verde nos sectores agrogandeiro e forestal	OX/OE.2	LE.4	P	Non produtivo
F3	Cursos Transformación e comercialización: valor engadido no sector agrogandeiro	OX/OE.2	LE.4	F	-
F6	Xornadas Valor engadido no sector forestal – produción, transformación e comercialización	OX/OE.2	LE.4	F	-
A1	Campaña de comunicación participativa para cambio de discurso sobre o rural, aumento da autoestima e fixación de poboación.	OX/OE.2	LE.4	A	-

	Proxecto / Acción específica	OX/OE	LE	Tipo de proxecto ou acción (*)	Produtivo/ Non produtivo
A2	Obradoiros interxeneracionais de transferencia de coñecemento	OX/OE.2	LE.4	A	-
A3	Xornadas transfronteirizas temáticas de cooperación	OX/OE.2	LE.4	A	-
P.12	Desenvolvemento ou consolidación de propostas de valorización, transformación, comercialización e/ou distribución de produtos agroalimentarios e forestais vencellados aos sectores produtivos locais	OX/OE.2	LE.5	P	Produtivo
P.13	Actuacións que promovan a transformación dixital e marketing dixital nos sectores estratéxicos	OX/OE.2	LE.5	P	Produtivo
P.14	Iniciativas que promovan o aproveitamento de subprodutos derivados doutras actividades produtivas locais, contribuíndo á reutilización dos residuos e a fomentar unha economía circular	OX/OE.2	LE.5	P	Produtivo
P.15	Iniciativas que contribúan á creación dun destino turístico uniforme, a través da xeración de discurso e identidade de marca baseada nos valores específicos do territorio (Camiño de Santiago, tradición auguista, entroido, enogastroturismo e produtos de calidade diferenciada, etc.)	OX/OE.2	LE.5	P	Produtivo
P.16	Desenvolvemento de oferta turística innovadora vencellada á viticultura e á paisaxe vitivinícola característica da DOP Monterrei	OX/OE.2	LE.5	P	Produtivo
P.17	Desenvolvemento de oferta de agroturismo e turismo forestal baseado nos valores do monte, contemplando actividades deportivas, micoloxía, caza, pesca e/ou turismo da natureza	OX/OE.2	LE.5	P	Produtivo
C4	Turismo en zonas rurais	OX/OE.2	LE.5	C	-
P.18	Iniciativas de consolidación e/ou creación de actividades comerciais e empresariais no rural que favorezan a inclusión no mercado laboral e o autoemprego	OX/OE.3	LE.6	P	Produtivo
P.19	Creación de espazos soporte ou contornas colaborativas para a xeración de ideas emprendedoras e favorecer a retención de talento e profesionalización dos sectores estratéxicos da comarca	OX/OE.3	LE.6	P	Produtivo

	Proxecto / Acción específica	OX/OE	LE	Tipo de proxecto ou acción (*)	Produtivo/ Non produtivo
P.33	Creación ou consolidación de iniciativas para a dinamización cultural e/ou recreativa, e mellora dos espazos e infraestruturas necesarias para o seu desenvolvemento	OX/OE.3	LE.6	P	Non produtivo
P.20	Desenvolvemento de actividades de prestación de servizos asistenciais, servizos de proximidade e/ou de mellora da calidade de vida, prestando especial atención aos colectivos máis vulnerables	OX/OE.3	LE.7	P	Produtivo
P.34	Actividades de apoio ás mulleres e a colectivos vulnerables para fomentar a súa inclusión socio-laboral	OX/OE.3	LE.7	P	Non produtivo
P.35	Iniciativas de apoio á conciliación familiar e laboral mediante a prestación de servizos de lecer, atención e coidados	OX/OE.3	LE.7	P	Non produtivo
P.36	Actividades e dinamización social no medio rural para a valorización do territorio e a fixación de poboación	OX/OE.3	LE.7	P	Non produtivo
P.37	Actividades de divulgación dos valores do patrimonio natural e cultural (material e inmaterial) da comarca	OX/OE.3	LE.7	P	Non produtivo
P.38	Iniciativas de implantación e mellora das TIC como servizos para a mellora da calidade de vida da cidadanía	OX/OE.3	LE.7	P	Non produtivo
F2.	Cursos de capacitación Incorporación das TIC e I+D+I nos sectores produtivos	OX/OE.3	LE.7	F	-
P.21	Investimento en iniciativas empresariais transversais que desenvolvan modelos económicos colaborativos	OX/OE.3	LE.8	P	Produtivo
P.22	Desenvolvemento de propostas conxuntas que impliquen unha colaboración esóxena (comarcais, rexionais, transfronteirizos) compartindo os recursos e optimizando os servizos	OX/OE.3	LE.8	P	Produtivo
P.39	Proxectos e iniciativas conxuntas de desenvolvemento transfronteirizo para o intercambio cultural e lingüístico	OX/OE.3	LE.8	P	Non produtivo
(*) Tipo de proxecto/acción: Proxecto a financiar (P); Actuación de animación propia (A); Actividade formativa (F); Actividade de cooperación (C) Nesta táboa recóllense tanto os proxectos (ou tipoloxías de proxectos) que o GDR considera relevantes para financiar como aquelas actuacións de animación, actividades formativas e de cooperación (detalladas en táboas posteriores) que se valoran con impacto significativo.					

I.2.3 PROXECTOS A FINANCIAR

Descríbense a continuación, con detalle, os proxectos e accións específicas a financiar con impacto significativo no territorio, separando os de carácter produtivo (Táboa 6) Táboa 6. Proxectos e accións específicas a financiar con impacto significativo e carácter produtivo) dos non produtivos (

Táboa 7), e relacionándoos cos obxectivos, liñas estratéxicas e medidas ou liñas de actuación nas que se enmarcan.

Táboa 6. Proxectos e accións específicas a financiar con impacto significativo e carácter produtivo

P1	Desenvolvemento das ferramentas da Lei de Recuperación da Terra Agraria de Galicia		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Enmárcanse nesta acción tódolos proxectos de mobilización ou recuperación de terras que empreguen algún instrumento ou ferramenta contemplada na Lei de Recuperación da Terra Agraria de Galicia, tales como o desenvolvemento de polígonos agroforestais privados. Valorarase positivamente o desenvolvemento de proxectos que contribúan a aumentar a resiliencia do territorio, especialmente en relación coa prevención de lumes forestais, a través da xestión efectiva da terra produtiva da comarca.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.1 Mitigación do cambio climático e prevención de riscos mediante a creación dun territorio resiliente			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M1.1 Incrementar a mobilidade da terra agraria para a súa posta en produción			
M1.2 Restaurar e/ou preservar os ecosistemas relacionados coa agricultura, a gandería e a silvicultura			
M1.3 Minimizar a incidencia dos incendios forestais			

P2	Actuacións en núcleos rurais das Aldeas Modelo da comarca para a dinamización dos valores produtivos, residenciais e turísticos		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Esta acción recolle os proxectos relacionados coa recuperación dos núcleos rurais das Aldeas Modelo e a súa contorna, contemplando tanto intervencións de rehabilitación do tecido construído como do espazo público e actividades de dinamización vinculadas. Valoraranse especialmente aqueles proxectos que combinen a posta en valor do produto local co aspecto residencial ou que incorporen actividades de agroturismo e/ou enogastroturismo.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.1 Mitigación do cambio climático e prevención de riscos mediante a creación dun territorio resiliente			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M1.1 Incrementar a mobilidade da terra agraria para a súa posta en produción			
M1.2 Restaurar e/ou preservar os ecosistemas relacionados coa agricultura, a gandería e a silvicultura			
M1.3 Minimizar a incidencia dos incendios forestais			

P3	Axudas para a adaptación e mitigación do cambio climático nos sectores produtivos e sector servizos, preferiblemente mediante a implantación de solucións baseadas na natureza		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Establécese esta acción para axudar aos sectores produtivos e ao sector HORECA a implantar medidas de adaptación e mitigación do cambio climático nos seus establecementos, locais e infraestruturas asociadas, especialmente a través do emprego de solucións baseadas na natureza (NBS) tales como pérgolas vexetadas, fachadas verdes con plantas gabeadoras, arborado de sombra, pavimentos filtrantes, etc. Esta acción está relacionada coa actividade de animación A4. Valorarase a asistencia á actividade para mellora das capacidades en relación ao programa de axudas.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.1 Mitigación do cambio climático e prevención de riscos mediante a creación dun territorio resiliente			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M1.1 Incrementar a mobilidade da terra agraria para a súa posta en produción			
M1.2 Restaurar e/ou preservar os ecosistemas relacionados coa agricultura, a gandería e a silvicultura			
M1.3 Minimizar a incidencia dos incendios forestais			

P4	Axudas para o desenvolvemento de actuacións de mellora da eficiencia enerxética e implantación de comunidades enerxéticas		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Establécese esta acción para axudar aos sectores produtivos, ao sector HORECA e ás comunidades rurais que desenvolvan actividades económicas a implantar medidas de mellora da eficiencia enerxética e de aproveitamento sostible dos recursos, incluíndo o desenvolvemento de propostas de comunidades para garantir a autosuficiencia enerxética a partir de fontes renovables. A acción está relacionada coa actividade de animación A4. Valorarase a asistencia á actividade para mellora das capacidades en relación ao programa de axudas.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.2 Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxeos			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M2.1 Optimizar a xestión hídrica e a enerxética			
M2.2 Implantar modelos de mobilidade sostible			
M2.3 Establecer modelos produtivos multifuncionais e sostibles			
M2.4 Incentivar prácticas de economía circular e bioeconomía			

P5	Axudas para proxectos que contribúan á optimización dos recursos hídricos		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Establécese esta acción para axudar aos sectores produtivos, ao sector HORECA e ás comunidades rurais que desenvolvan actividades económicas a implantar medidas de optimización dos seus recursos hídricos para adaptarse ao cambio climático, incluíndo mellora de suministros, recuperación de canles de regadío, mellora das infraestruturas de depuración, etc. Valorarase positivamente o emprego de solucións baseadas na natureza e SUDS.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.2 Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxeos			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M2.1 Optimizar a xestión hídrica e a enerxética			
M2.2 Implantar modelos de mobilidade sostible			
M2.3 Establecer modelos produtivos multifuncionais e sostibles			
M2.4 Incentivar prácticas de economía circular e bioeconomía			

P6	Desenvolvemento de propostas de establecemento ou consolidación de gandería extensiva		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Enmárcanse nesta acción os investimentos relacionados coa posta en marcha de proxectos de gandería extensiva, así como aqueles necesarios para a implantación de melloras que garantan a continuación da actividade, tales como rozas e roturado para creación de pasteiros, peches e valados, mangas de manexo, etc. Valoraranse positivamente aqueles investimentos relacionados con prácticas sostibles como a conversión a gandería ecolóxica.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.2 Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxeos			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M2.1 Optimizar a xestión hídrica e a enerxética			
M2.2 Implantar modelos de mobilidade sostible			
M2.3 Establecer modelos produtivos multifuncionais e sostibles			
M2.4 Incentivar prácticas de economía circular e bioeconomía			

P7	Actuacións que impliquen unha xestión multifuncional do monte e outras iniciativas produtivas que favorezan a prevención de lumes forestais		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Englobanse nesta acción aqueles proxectos que impliquen un modelo de xestión do monte ou da terra produtiva a través de prácticas sostibles que incidan positivamente na prevención de lumes forestais. Valorarase positivamente a diversificación de usos dentro dunha mesma unidade de xestión, incorporando distintas orientacións produtivas, procesos de transformación e xeración de valor ou a combinación con outros aproveitamentos culturais ou turísticos.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.2 Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxeos			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M2.1 Optimizar a xestión hídrica e a enerxética			
M2.2 Implantar modelos de mobilidade sostible			
M2.3 Establecer modelos produtivos multifuncionais e sostibles			
M2.4 Incentivar prácticas de economía circular e bioeconomía			

P8	Recuperación de soutos tradicionais ou novas iniciativas de plantación de castiñeiros		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Esta acción enfócase a promover o sector da castaña, recuperando os soutos tradicionais abandonados ou aqueles en produción que precisen da aplicación de tratamentos silvícolas. Contéplanse tamén as novas plantacións de castiñeiro para incrementar a superficie dedicada a este cultivo. Valoraranse especialmente os proxectos que incorporen unha valorización do produto a través da selección de variedades con maior aptitude ou que desenvolvan procesos de transformación da castaña que contribúan ao valor engadido da IXP.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.2 Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxeos			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M2.1 Optimizar a xestión hídrica e a enerxética			
M2.2 Implantar modelos de mobilidade sostible			
M2.3 Establecer modelos produtivos multifuncionais e sostibles			
M2.4 Incentivar prácticas de economía circular e bioeconomía			
P9	Recuperación e valorización da horta e dos cultivos tradicionais da zona ou introdución de novos cultivos que se adapten as condicións climáticas da comarca		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Enmárcanse nesta acción proxectos que recuperen cultivos tradicionais tales como o centeo ou o liño, entre outros, así como aquelas iniciativas innovadoras que desenvolvan cultivos adaptados ás condicións climáticas da comarca que poidan ter unha boa aptitude produtiva. Préstase especial atención á valorización dos produtos hortícolas polas boas condicións existentes, así como os proxectos que contemplan a transformación e xeración de valor engadido.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.3 Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxeos			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M2.1 Optimizar a xestión hídrica e a enerxética			
M2.2 Implantar modelos de mobilidade sostible			
M2.3 Establecer modelos produtivos multifuncionais e sostibles			
M2.4 Incentivar prácticas de economía circular e bioeconomía			

P10	Intervencións de conservación, restauración ambiental e/ou integración paisaxística de espazos degradados ou en risco de degradación		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Esta acción está enfocada a financiar intervencións que promovan a preservación e mellora do patrimonio natural en espazos privados vencellados ao desenvolvemento de actividades económicas, contemplando tanto actuacións de conservación de hábitats ameazados como de recuperación de áreas degradadas. As intervencións engloban actuacións de erradicación de flora exótica invasora, conservación e mellora de sebes e valados tradicionais, restauración ecolóxica de zonas queimadas, mellora de ecosistemas para distintos tipos de fauna, etc.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.3 Protección da biodiversidade e dos valores ambientais			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M3.1 Protexer os espazos de valor ambiental e paisaxístico			
M3.2 Dar relevancia á infraestrutura verde e aos servizos ecosistémicos derivados			
M3.3 Divulgar e protexer os valores do territorio, do patrimonio e da paisaxe			

P11	Actuacións de recuperación, conservación e/ou xestión de elementos patrimoniais, soportes culturais e a súa contorna, e dos elementos e condicións necesarias para a súa interpretación		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Esta acción está enfocada a financiar intervencións que promovan a preservación e mellora do patrimonio cultural en espazos privados vencellados ao desenvolvemento de actividades económicas, contemplando tanto actuacións de restauración de elementos patrimoniais e a súa contorna paisaxística como de mellora da súa interpretación a través da implantación dos elementos necesarios, sempre nun contexto respectuoso coa paisaxe e o patrimonio.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.3 Protección da biodiversidade e dos valores ambientais			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M3.1 Protexer os espazos de valor ambiental e paisaxístico			
M3.2 Dar relevancia á infraestrutura verde e aos servizos ecosistémicos derivados			
M3.3 Divulgar e protexer os valores do territorio, do patrimonio e da paisaxe			

P12	Desenvolvemento ou consolidación de propostas de valorización, transformación, comercialización e/ou distribución de produtos agroalimentarios e forestais vencellados aos sectores produtivos locais		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Englobábase nesta acción as iniciativas que impliquen investimentos enfocados á xeración de valor engadido nos produtos locais, tanto de carácter agrogandeiro como forestal. Valoráranse especialmente os proxectos de transformación, xeración de marca, e aqueles que permitan a comercialización e/ou distribución dos produtos, con especial atención á xeración de recursos compartidos, colaboración, cooperativismo e traballo en rede.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.2 Posta en valor dos recursos locais e mellora da competitividade			
LE.5 Cadea de valor: transformación e comercialización			
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M5.1 Impulsar a innovación nos sectores produtivos			
M5.2 Afianzar a produción e a distribución agrogandeira e forestal			
M5.3 Crear circuitos curtos de comercialización			
M5.4 Garantir as cadeas de valor xustas e optimizadas			
M5.5 Crear un destino turístico sostible			

P13	Actuacións que promovan a transformación dixital e marketing dixital nos sectores estratéxicos
Descrición	
Enmárcanse nesta acción as iniciativas que impliquen investimentos enfocados á implantación de medidas de dixitalización dos sectores produtivos, tanto nos procesos de transformación como de xeración de marca, comercialización e distribución dos produtos. Valorárase especialmente a innovación na aplicación das TIC, do marketing dixital, e doutras ferramentas útiles para dar visibilidade e posicionar os produtos no mercado.	
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:	
OE.2 Posta en valor dos recursos locais e mellora da competitividade	
LE.5 Cadea de valor: transformación e comercialización	
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:	
M5.1 Impulsar a innovación nos sectores produtivos	
M5.2 Afianzar a produción e a distribución agrogandeira e forestal	
M5.3 Crear circuitos curtos de comercialización	
M5.4 Garantir as cadeas de valor xustas e optimizadas	
M5.5 Crear un destino turístico sostible	

P14	Iniciativas que promovan o aproveitamento de subprodutos derivados doutras actividades produtivas locais, contribuíndo á reutilización dos residuos e a fomentar unha economía circular		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Esta acción ten por obxecto promover proxectos de transformación que impliquen a elaboración de subprodutos derivados do procesado de residuos ou materiais excedentes ou sobrantes das actividades vencelladas aos sectores produtivos locais, promovendo a economía circular e os circuitos curtos e garantindo un aproveitamento sostible dos recursos. Algúns exemplos son a elaboración de destilados ou produtos cosméticos a partir dos residuos vexetais orixinados no proceso de vinificación, o procesado de residuos orgánicos para compostaxe ou xeración de biogas para enerxía, entre outros. Valorarase especialmente a investigación e innovación nos procesos de creación de novos subprodutos a partir de recursos locais.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.2 Posta en valor dos recursos locais e mellora da competitividade			
LE.5 Cadea de valor: transformación e comercialización			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M5.1 Impulsar a innovación nos sectores produtivos			
M5.2 Afianzar a produción e a distribución agrogandeira e forestal			
M5.3 Crear circuitos curtos de comercialización			
M5.4 Garantir as cadeas de valor xustas e optimizadas			
M5.5 Crear un destino turístico sostible			

P15	Iniciativas que contribúan á creación dun destino turístico uniforme, a través da xeración de discurso e identidade de marca baseada nos valores específicos do territorio (Camiño de Santiago, tradición auguista, entroido, enogastroturismo e produtos de calidade diferenciada, etc.)		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Enmárcanse nesta acción as iniciativas turísticas de posta en valor e dinamización dos recursos naturais, culturais, simbólicos e gastronómicos do territorio, que contribúan á xeración de discurso e á configuración dunha identidade turística homoxénea e consolidada do destino. Prestarase especial atención ás iniciativas relacionadas co Camiño de Santiago, a recuperación da tradición auguista, a promoción sostible do entroido, o contrabando e outros valores inmateriais, así como a xeración de valor arredor dos recursos procedentes dos sectores produtivos (enogastroturismo e produtos de calidade diferenciada da comarca).			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.2 Posta en valor dos recursos locais e mellora da competitividade			
LE.5 Cadea de valor: transformación e comercialización			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M5.1 Impulsar a innovación nos sectores produtivos			
M5.2 Afianzar a produción e a distribución agrogandeira e forestal			
M5.3 Crear circuitos curtos de comercialización			
M5.4 Garantir as cadeas de valor xustas e optimizadas			
M5.5 Crear un destino turístico sostible			

P16	Desenvolvemento de oferta turística innovadora vencellada á viticultura e á paisaxe vitivinícola característica da DOP Monterrei		
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Englobanse nesta acción todos aqueles investimentos relacionados coa posta en marcha de oferta enoturística na comarca, con especial atención á adhesión das adegas á Ruta do Viño e outras rutas culturais senlleiras como a dos lagares rupestres. Valóranse especialmente as iniciativas que incorporen propostas innovadoras de experiencias aproveitando as singularidades da paisaxe vitivinícola característica da DOP Monterrei.			
OE.2 Posta en valor dos recursos locais e mellora da competitividade			
LE.5 Cadea de valor: transformación e comercialización			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M5.1 Impulsar a innovación nos sectores produtivos			
M5.2 Afianzar a produción e a distribución agrogandeira e forestal			
M5.3 Crear circuitos curtos de comercialización			
M5.4 Garantir as cadeas de valor xustas e optimizadas			
M5.5 Crear un destino turístico sostible			

P17	Desenvolvemento de oferta de agroturismo e turismo forestal baseado nos valores do monte, contemplando actividades deportivas, micoloxía, caza, pesca e/ou turismo da natureza		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Englobanse nesta acción todos aqueles investimentos relacionados coa posta en marcha de oferta de agroturismo e turismo forestal e de natureza, con especial atención a aquelas propostas que partan dunha xestión multifuncional do territorio que permita a combinación de distintas actividades produtivas e turísticas aproveitando os servizos ecosistémicos de produción, regulación e culturais. Algúns exemplos son o desenvolvemento de rutas de natureza, actividades deportivas e de ocio activo, así como o aproveitamento sostible dos recursos micolóxicos, de caza ou pesca con fins recreativos e/ou turísticos.			
OE.2 Posta en valor dos recursos locais e mellora da competitividade			
LE.5 Cadea de valor: transformación e comercialización			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M5.1 Impulsar a innovación nos sectores produtivos M5.2 Afianzar a produción e a distribución agrogandeira e forestal M5.3 Crear circuitos curtos de comercialización M5.4 Garantir as cadeas de valor xustas e optimizadas M5.5 Crear un destino turístico sostible			

P18	Iniciativas de consolidación e/ou creación de actividades comerciais e empresariais no rural que favorezan a inclusión no mercado laboral e o autoemprego		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Enmárcanse nesta acción os investimentos destinados á creación de novas actividades comerciais e empresariais que promovan a creación de emprego e autoemprego no rural, así como todos aqueles enfocados a garantir a continuidade de actividades xa existentes e promover a súa consolidación e carácter de permanencia e estabilidade.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.3 Impulso do talento local e gobernanza			
LE.6 Emprendemento e tecido asociativo			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M6.1 Fixar poboación no ámbito territorial e atraer a novos continxentes M6.2 Facilitar o emprendemento a través do asesoramento e acompañamento nos procesos M6.3 Aproveitar o tecido social e asociativo existente para xerar dinámicas en rede			

P19	Creación de espazos soporte ou contornas colaborativas para a xeración de ideas emprendedoras e favorecer a retención de talento e profesionalización dos sectores estratéxicos da comarca		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Esta acción está enfocada a promover investimentos para a creación de espazos de traballo que faciliten un ambiente colaborativo, así como iniciativas de dinamización que impulsen a colaboración entre distintos axentes para o fomento de ideas emprendedoras. Englóbanse aquí a creación ou consolidación de espazos de co-working e a xeración de cooperativas ou doutras formas de colaboración empresarial que favorezan a retención de talento e a profesionalización dos sectores estratéxicos da comarca.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.3 Impulso do talento local e gobernanza			
LE.6 Emprendemento e tecido asociativo			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M6.1 Fixar poboación no ámbito territorial e atraer a novos continxentes			
M6.2 Facilitar o emprendemento a través do asesoramento e acompañamento nos procesos			
M6.3 Aproveitar o tecido social e asociativo existente para xerar dinámicas en rede			

P20	Desenvolvemento de actividades de prestación de servizos asistenciais, servizos de proximidade e/ou de mellora da calidade de vida, prestando especial atención aos colectivos máis vulnerables		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Englóbense nesta acción as actividades relacionadas coa prestación de servizos de asistencia e coidados a nenos, persoas maiores e/ou dependentes, así como aquelas que teñan que ver coa realización de actividades extraescolares, extracurriculares, de carácter cultural, deportivo ou de lecer, que axuden a mellorar a calidade de vida das persoas, ao fomento da vida comunitaria e á cohesión social, prestando especial atención á integración dos colectivos máis vulnerables.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.3 Impulso do talento local e gobernanza			
LE.7 Cohesión social e calidade de vida			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M7.1 Reforzar a cohesión social integrando aos diversos colectivos			
M7.2 Fomentar a calidade de vida a través de prácticas saudables e servizos públicos axeitados para as diversas necesidades			
M7.3 Impulsar a transformación cara a un territorio intelixente a través de medidas de dixitalización e monitorización de procesos			
P21	Investimento en iniciativas empresariais transversais que desenvolvan modelos económicos colaborativos		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Esta acción pretende impulsar actividades económicas e empresariais que se desenvolvan nun marco de colaboración entre axentes dun ou varios sectores dentro da comarca, co obxecto de facilitar a co-creación de iniciativas conxuntas que dean resposta a problemáticas comúns e axuden a promover a cooperación e a optimización de recursos e servizos.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.3 Impulso do talento local e gobernanza			
LE.8 Gobernanza e cooperación			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M8.1 Mellorar a comunicación entre as administracións e a cidadanía			
M8.2 Impulsar a cooperación transfronteiriza			

P22	Desenvolvemento de propostas conxuntas que impliquen unha colaboración esóxena (comarcais, rexionais, transfronteirizos) compartindo os recursos e optimizando os servizos		
OE.3 Impulso do talento local e gobernanza			
LE.8 Gobernanza e cooperación			
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Produtivo
Descrición			
Englóbanse nesta acción aquelas actividades económicas e empresariais que se desenvolvan nun marco de colaboración entre axentes de distintas comarcas, rexións ou países, atendendo especialmente ao carácter transfronteirizo da comarca, co obxecto de impulsar iniciativas conxuntas que dean resposta a problemáticas comúns e axuden a promover a cooperación e a optimización de recursos e servizos.			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M8.1 Mellorar a comunicación entre as administracións e a cidadanía			
M8.2 Impulsar a cooperación transfronteiriza			

Táboa 7. Proxectos e accións específicas a financiar con impacto significativo e carácter non produtivo

P23	Desenvolvemento de estudos para adaptación ao cambio climático dos sectores agrogandeiro e forestal		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Encaixan nesta acción as propostas que inclúan estudos ou investigacións para a adaptación e mitigación do cambio climático nos sectores produtivos agrogandeiro e forestal, incluíndo medidas de aforro enerxético, implantación de fontes renovables para a autonomía enerxética, desenvolvemento de solucións baseadas na natureza (NBS) para a adaptación das infraestruturas asociadas, así como tamén proxectos de I+D+I destinados á mellora de variedades e investigación sobre as zonas de maior aptitude para os distintos cultivos agrícolas e forestais, no contexto da súa adaptación ao cambio climático.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.1 Mitigación do cambio climático e prevención de riscos mediante a creación dun territorio resiliente			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M1.1 Incrementar a mobilidade da terra agraria para a súa posta en produción			
M1.2 Restaurar e/ou preservar os ecosistemas relacionados coa agricultura, a gandería e a silvicultura			
M1.3 Minimizar a incidencia dos incendios forestais			

P24	Desenvolvemento de propostas que promovan unha mobilidade sostible e melloren a conexión entre núcleos e a accesibilidade		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Esta acción está enfocada á mellora das condicións de accesibilidade e promoción da mobilidade sostible, aproveitando as boas condicións da comarca pola súa orografía chaira e a escasa frecuencia de precipitacións. Englobanse nesta acción as propostas de mellora de camiños e sendas peonís ou ciclables, a posta a disposición de bicicletas para utilización por parte de veciños e/ou visitantes e os puntos de recarga de vehículos eléctricos, entre outras iniciativas que poidan contribuír á mellora da conexión entre núcleos e a unha mobilidade sostible.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.1 Mitigación do cambio climático e prevención de riscos mediante a creación dun territorio resiliente			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M1.1 Incrementar a mobilidade da terra agraria para a súa posta en produción			
M1.2 Restaurar e/ou preservar os ecosistemas relacionados coa agricultura, a gandería e a silvicultura			
M1.3 Minimizar a incidencia dos incendios forestais			

P25	Desenvolvemento de estudos para a optimización e mellora dos recursos hídricos na comarca		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Englóbanse nesta acción os investimentos en estudos para a optimización e mellora dos recursos hídricos na comarca, tendo en conta tanto as augas en superficie como as augas soterradas e abarcando tanto os ríos e mananciais coma os sistemas de canalización existentes. Financiaranse investigacións enfocadas á mellora da calidade das augas, especialmente no río Támega pero tamén noutros cursos fluviais da comarca, así como aquelas centradas na optimización dos sistemas abastecemento, drenaxe e depuración. Valorarase positivamente a integración de solucións baseadas na natureza (NBS) e os sistemas de drenaxe sostible.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.2 Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxeos			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M2.1 Optimizar a xestión hídrica e a enerxética			
M2.2 Implantar modelos de mobilidade sostible			
M2.3 Establecer modelos produtivos multifuncionais e sostibles			
M2.4 Incentivar prácticas de economía circular e bioeconomía			

P26	Desenvolvemento de estudos para o inventariado de bens do patrimonio material e inmaterial de cada un dos concellos que conforman o ámbito		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Esta acción está enfocada ao inventariado de bens do patrimonio material e inmaterial da comarca, incluíndo tanto estudos técnicos como actividades de dinamización, participación pública e voluntariado que incidan na recolla de información e cartografía do patrimonio cultural dos distintos concellos do ámbito.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.2 Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxeos			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M2.1 Optimizar a xestión hídrica e a enerxética			
M2.2 Implantar modelos de mobilidade sostible			
M2.3 Establecer modelos produtivos multifuncionais e sostibles			
M2.4 Incentivar prácticas de economía circular e bioeconomía			

P27	Desenvolvemento de plans e proxectos para a preservación, recuperación e xestión de espazos de alto valor ambiental, cultural e paisaxístico para favorecer a prestación de múltiples servizos ecosistémicos e a promoción dun turismo sostible		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Englóbase nesta acción o desenvolvemento de proxectos técnicos de ordenación, planificación e xestión dos espazos de alto valor ambiental, cultural e/ou paisaxístico existentes no ámbito do GDR-9. Os proxectos realizaranse dende unha óptica holística, integrando a preservación e/ou recuperación dos espazos e a mellora dos servizos ecosistémicos asociados co desenvolvemento dun turismo sostible, atendendo sempre á capacidade de carga que poden soportar estes espazos, sen menoscabo dos seus valores.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.3 Protección da biodiversidade e dos valores ambientais			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M3.1 Protexer os espazos de valor ambiental e paisaxístico			
M3.2 Dar relevancia á infraestrutura verde e aos servizos ecosistémicos derivados			
M3.3 Divulgar e protexer os valores do territorio, do patrimonio e da paisaxe			

P28	Actuacións de restauración de ecosistemas degradados e/ou ameazados por especies exóticas invasoras ou outros factores que afecten á biodiversidade		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Esta acción ten por obxecto a recuperación de ecosistemas degradados ou ameazados por distintas afeccións ambientais, especialmente aquelas que inciden na biodiversidade. Englóbanse neste apartado os plans, proxectos ou actividades de participación e voluntariado orientadas á erradicación de especies exóticas invasoras, á conservación e/ou restauración de hábitats prioritarios ou de alto valor, así como á mellora da biodiversidade e dos polinizadores.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.3 Protección da biodiversidade e dos valores ambientais			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M3.1 Protexer os espazos de valor ambiental e paisaxístico			
M3.2 Dar relevancia á infraestrutura verde e aos servizos ecosistémicos derivados			
M3.3 Divulgar e protexer os valores do territorio, do patrimonio e da paisaxe			

P29	Intervencións de conservación, restauración ambiental e/ou integración paisaxística de espazos degradados ou en risco de degradación		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Esta acción está enfocada a financiar intervencións que promovan a preservación e mellora do patrimonio natural, contemplando tanto actuacións de conservación de hábitats ameazados como de recuperación de áreas degradadas. As intervencións engloban actuacións de mellora paisaxística, conservación e recuperación de sebes e valados tradicionais, restauración ecolóxica de zonas queimadas, mellora de ecosistemas para distintos tipos de fauna, etc.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.3 Protección da biodiversidade e dos valores ambientais			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M3.1 Protexer os espazos de valor ambiental e paisaxístico			
M3.2 Dar relevancia á infraestrutura verde e aos servizos ecosistémicos derivados			
M3.3 Divulgar e protexer os valores do territorio, do patrimonio e da paisaxe			
P30	Iniciativas de xestión e restauración paisaxística das contornas de elementos patrimoniais e dos camiños tradicionais asociados, favorecendo a accesibilidade e a súa función como barreira cortalumes		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Englóbense nesta acción os proxectos e iniciativas de xestión e restauración paisaxística das contornas de interese patrimonial, incluíndo o patrimonio arqueolóxico, arquitectónico, etnográfico e aqueles elementos físicos con calidades simbólicas ou que dispoñan dun patrimonio inmaterial asociado. Prestarase especial atención a garantir a accesibilidade a estes elementos por parte de veciños e visitantes, para facilitar a súa interpretación e o turismo sostible, con intervencións de xestión, mellora e mantemento da rede de camiños peonís, atendendo tamén á función cortalume desta rede de elementos patrimoniais visitables e ben xestionados.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.3 Protección da biodiversidade e dos valores ambientais			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M3.1 Protexer os espazos de valor ambiental e paisaxístico			
M3.2 Dar relevancia á infraestrutura verde e aos servizos ecosistémicos derivados			
M3.3 Divulgar e protexer os valores do territorio, do patrimonio e da paisaxe			

P31	Actuacións de recuperación, conservación e/ou xestión de elementos patrimoniais e soportes culturais, así como dos elementos e condicións necesarias para a súa interpretación		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Esta acción está enfocada a financiar intervencións que promovan a preservación e mellora do patrimonio cultural, contemplando tanto actuacións de restauración de elementos patrimoniais e a súa contorna paisaxística como de mellora da súa interpretación a través da implantación dos elementos necesarios, sempre nun contexto respectuoso coa paisaxe e o patrimonio.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.1 Resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente			
LE.3 Protección da biodiversidade e dos valores ambientais			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M3.1 Protexer os espazos de valor ambiental e paisaxístico			
M3.2 Dar relevancia á infraestrutura verde e aos servizos ecosistémicos derivados			
M3.3 Divulgar e protexer os valores do territorio, do patrimonio e da paisaxe			

P32	Elaboración de material de soporte e actividades de apoio ao emprendemento en modelos que fomenten a economía circular, bioeconomía e emprego verde nos sectores agrogandeiro e forestal		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Englóbanse nesta acción aquelas actividades relacionadas coa formación, animación e dinamización en materia de bioeconomía, economía circular e emprego verde nos sectores agrogandeiro e forestal, co obxecto de fomentar o emprendemento e a xeración de ideas emprendedoras, así como contornas colaborativas que faciliten a implantación de modelos de negocio sostibles baseados nos recursos locais.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.2 Posta en valor dos recursos locais e mellora da competitividade			
LE.4 Capital humano: formación, capacitación e contorna de colaboración			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M4.1 Apoiar o relevo xeracional e a captación de axentes entrantes			
M4.2 Aproveitar o capital humano local e posibilitar a transferencia de coñecemento			
M4.3 Fomentar a igualdade de oportunidades e paliar as diferenzas de xénero			
M4.4 Consolidar a formación e a capacitación nos diversos sectores produtivos			
M4.5 Conectar aos diversos sectores produtivos a través do fomento da cooperación entre os diversos axentes			

P33	Creación ou consolidación de iniciativas para a dinamización cultural e/ou recreativa, e mellora dos espazos e infraestruturas necesarias para o seu desenvolvemento		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Englóbanse nesta acción as propostas de dinamización que melloren a oferta cultural e/ou recreativa dos concellos do ámbito do GDR-9, co obxecto de atraer e fixar poboación e fortalecer os lazos da comunidade. Financiaranse tanto o desenvolvemento das actividades como o acondicionamento dos espazos e infraestruturas necesarias para o seu desenvolvemento, tales como a rehabilitación de locais sociais, entre outros.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.3 Impulso do talento local e gobernanza			
LE.6 Emprendemento e tecido asociativo			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M6.1 Fixar poboación no ámbito territorial e atraer a novos continxentes			
M6.2 Facilitar o emprendemento a través do asesoramento e acompañamento nos procesos			
M6.3 Aproveitar o tecido social e asociativo existente para xerar dinámicas en rede			

P34	Actividades de apoio ás mulleres e a colectivos vulnerables para fomentar a súa inclusión socio-laboral		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Englobanse nesta acción aquelas propostas de dinamización, formación e/ou animación que promovan a inclusión social e a incorporación das mulleres ao mercado laboral, especialmente naqueles sectores onde aínda non acadan suficiente representatividade. Primaranse as actividades que dean visibilidade ás iniciativas promovidas por mulleres nos distintos sectores relevantes da comarca, para fomentar a replicabilidade dos casos de éxito existentes.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.3 Impulso do talento local e gobernanza			
LE.7 Cohesión social e calidade de vida			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M7.1 Reforzar a cohesión social integrando aos diversos colectivos			
M7.2 Fomentar a calidade de vida a través de prácticas saudables e servizos públicos axeitados para as diversas necesidades			
M7.3 Impulsar a transformación cara a un territorio intelixente a través de medidas de dixitalización e monitorización de procesos			

P35	Iniciativas de apoio á conciliación familiar e laboral mediante a prestación de servizos de lecer, atención e coidados		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Esta acción pretende reforzar a cohesión social entre os diversos colectivos e mellorar a calidade de vida dos habitantes reforzando os servizos de asistencia e coidados a nenos, persoas maiores e/ou dependentes, así como aquelas que teñan que ver coa realización de actividades extraescolares, extracurriculares, de carácter cultural, deportivo ou de lecer, e que fomenten, en xeral, a conciliación familiar e laboral.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.3 Impulso do talento local e gobernanza			
LE.7 Cohesión social e calidade de vida			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M7.1 Reforzar a cohesión social integrando aos diversos colectivos			
M7.2 Fomentar a calidade de vida a través de prácticas saudables e servizos públicos axeitados para as diversas necesidades			
M7.3 Impulsar a transformación cara a un territorio intelixente a través de medidas de dixitalización e monitorización de procesos			

P36	Actividades e dinamización social no medio rural para a valorización do territorio e a fixación de poboación		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Encádranse nesta acción as actividades que teñan que ver coa dinamización social no medio rural, para mellorar a cohesión social e a calidade de vida a través do aumento da oferta cultural nos distintos concellos do ámbito.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.3 Impulso do talento local e gobernanza			
LE.7 Cohesión social e calidade de vida			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M7.1 Reforzar a cohesión social integrando aos diversos colectivos			
M7.2 Fomentar a calidade de vida a través de prácticas saudables e servizos públicos axeitados para as diversas necesidades			
M7.3 Impulsar a transformación cara a un territorio intelixente a través de medidas de dixitalización e monitorización de procesos			

P37	Actividades de divulgación dos valores do patrimonio natural e cultural (material e inmaterial) da comarca		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Esta acción está enfocada a promover actividades de dinamización social que incidan na divulgación dos valores do patrimonio natural e cultural do territorio (tanto material como inmaterial) atendendo principalmente á mellora do coñecemento acerca dos seus valores por parte dos habitantes para incidir nun aumento da autoestima. Englóbanse nesta acción actividades de animación e formación, roteiros guiados e propostas de voluntariado, entre outras.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.3 Impulso do talento local e gobernanza			
LE.7 Cohesión social e calidade de vida			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M7.1 Reforzar a cohesión social integrando aos diversos colectivos			
M7.2 Fomentar a calidade de vida a través de prácticas saudables e servizos públicos axeitados para as diversas necesidades			
M7.3 Impulsar a transformación cara a un territorio intelixente a través de medidas de dixitalización e monitorización de procesos			

P38	Iniciativas de implantación e mellora das TIC como servizos para a mellora da calidade de vida da cidadanía		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Enmárcanse nesta acción todas as iniciativas que teñan que ver coa posta en marcha ou consolidación das TIC para mellorar a calidade de vida da cidadanía e promover o aumento de oportunidades nas contornas rurais.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.3 Impulso do talento local e gobernanza			
LE.7 Cohesión social e calidade de vida			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M7.1 Reforzar a cohesión social integrando aos diversos colectivos			
M7.2 Fomentar a calidade de vida a través de prácticas saudables e servizos públicos axeitados para as diversas necesidades			
M7.3 Impulsar a transformación cara a un territorio intelixente a través de medidas de dixitalización e monitorización de procesos			

P39	Proxectos e iniciativas conxuntas de desenvolvemento transfronteirizo para o intercambio cultural e lingüístico		
Tipo:	Proxecto a financiar	Carácter	Non produtivo
Descrición			
Englóbense nesta acción todos os proxectos e iniciativas de carácter cultural que impliquen unha mellora na comunicación transfronteiriza, sempre e cando se desenvolvan nun marco colaborativo que fomenta o intercambio cultural e lingüístico a ambos lados da fronteira, con implicación de axentes galegos e portugueses. Financiaranse proxectos audiovisuais, de promoción do patrimonio compartido, actividades de dinamización cultural transfronteiriza e calquera outra proposta innovadora que mellore a cohesión social, a gobernanza e a cooperación.			
Obxectivos específicos e liñas estratéxicas ás que contribúe:			
OE.3 Impulso do talento local e gobernanza			
LE.8 Gobernanza e cooperación			
Medidas ou liñas de actuación ás que contribúe:			
M8.1 Mellorar a comunicación entre as administracións e a cidadanía			
M8.2 Impulsar a cooperación transfronteiriza			

I.3. Actuacións propias de animación a realizar polo grupo

Recóllense neste apartado todas as actuacións previstas de animación a realizar polo GDR-9 Monteval, indicando a súa relación cos obxectivos e as liñas estratéxicas.

Táboa 8. Programación das actuacións en relación aos obxectivos e as liñas estratéxicas

Nº	Actividade de animación	Obxectivos	Liñas estratéxicas
A1.	Campaña de comunicación participativa para cambio de discurso sobre o rural, aumento da autoestima e fixación de poboación.	OX, OE.2, OE.3	LE.4, LE.6, LE.7
A2.	Obradoiros interxeneracionais de transferencia de coñecemento	OX, OE.2, OE.3	LE.4, LE.6, LE.7
A3.	Xornadas transfronteirizas temáticas de cooperación	OX, OE.2, OE.3	LE.4, LE.8
A4.	Campaña de adaptación ao cambio climático para os sectores produtivos e cidadanía residente incidindo no aforro enerxético, consumo responsable e o aproveitamento dos recursos endóxeos	OX, OE.1	LE.1, LE.2
A5.	Xornadas divulgativas sobre os instrumentos da Lei de recuperación de terra agraria de Galicia	OX, OE.1, OE.3	LE.1, LE.8
A6.	Xornadas “A muller na prevención de lumes forestais”	OX, OE.1, OE.2, OE.3	LE.1, LE.3, LE.4, LE.7
A7.	Xornadas Recuperación do patrimonio enogastronómico e inventario do produto local	OX, OE.1, OE.2	LE.2, LE.3, LE.5
A8.	Obradoiros de cociña Monte e Val – km0	OX, OE.1, OE.2, OE.3	LE.2, LE.4, LE.5
A9.	Roteiros para o inventario dos valores do territorio e a paisaxe	OX, OE.1, OE.2	LE.3
A10.	Xornadas Paisaxes comestibles	OX, OE.1, OE.2	LE.3, LE.5
A11.	Ciclo de carreiras, andainas e actividades deportivas pola Vía da Prata	OX, OE.1, OE.2	LE.3, LE.5
A12.	Xornadas informativas sobre a estratexia e as convocatorias de axudas.	OX, OE.2, OE.3	LE.4, LE.8
A13.	Difusión en prensa, web e RRSS	OX, OE.2, OE.3	LE.4, LE.8

A continuación xustifícase para cada acción o obxecto que a motiva e concrétese o contido (destinatarios, recursos utilizados, formatos e canles, etc.) de cada unha delas.

Táboa 9. Programación das actuacións propias de animación a realizar polo grupo

	Actuación	Contido das actividades previstas
A1	Campaña de comunicación participativa para cambio de discurso sobre o rural, aumento da autoestima e fixación de poboación.	A problemática do despoboamento e o éxodo de xente nova do rural ten, entre outras causas, unha orixe social que debe ser abordada dende unha perspectiva real que mude o discurso, outorgando protagonismo ás persoas locais que desenvolven a súa actividade dignamente e cunha boa calidade de vida. Transmitir esta mensaxe ás novas xeracións a través de casos de éxito próximos nos que se poidan ver reflexadas é esencial para incentivar que se repliquen estes modelos, fixando poboación no rural. ○ Definición do perfil (target): Mocidade residente e non residente. ○ Proceso participativo para a recollida de información e cocreación da campaña: entrevistas e talleres. ○ Recompilación de casos de éxito para a súa difusión: charlas e xeración de material audiovisual. ○ Definición das canles de difusión apropiadas (RRSS, eventos, etc.).
A2	Obradoiros interxeneracionais de transferencia de coñecemento	A falta de coñecemento no manexo e técnicas tradicionais nos sectores produtivos por parte das novas xeracións, xunto á brecha dixital e dificultades no emprego das novas tecnoloxías por parte da xente maior, forman unha problemática dual que pode abordarse dende o fomento de espazos para a posta en común de ambos grupos, facilitando a transmisión de coñecemento nas dúas direccións e favorecendo a integración social e un envellecemento activo satisfactorio. ○ Definición dos perfiles: Mocidade local e persoas maiores. ○ Deseño de actividades temáticas para fomentar o intercambio de experiencias entre distintas xeracións, promovendo un envellecemento activo satisfactorio nas persoas maiores. ○ Establecemento de grupos de traballo con obxectivos comúns: - Experiencia de manexo nos distintos sectores produtivos - Emprego das novas tecnoloxías ○ Dinamización do espazo de reflexión, facilitando os aportes de todos os participantes.
A3	Xornadas transfronteirizas temáticas de cooperación	A posición estratéxica do ámbito é unha oportunidade para establecer estratexias de cooperación transfronteiriza que axuden a xerar un marco de colaboración para abordar retos e problemáticas comúns, promovendo sinerxías entre distintos axentes do territorio. ○ Definición dos perfiles e grupos de traballo ○ Establecemento das temáticas - Dinamización dos sectores produtivos: transformación e valor engadido - Restauración ambiental e mitigación do Cambio Climático - Oferta cultural e servizos compartidos ○ Intercambio de experiencias mediante charlas e mesas de traballo
A4	Campaña de adaptación ao cambio climático para os sectores produtivos e cidadanía residente incidindo no aforro enerxético, consumo responsable e o aproveitamento dos recursos endóxenos	A adaptación ao cambio climático é un dos grandes retos aos que se van enfrontar os sectores produtivos e a cidadanía en xeral nos próximos anos. Para aumentar a eficiencia e paliar os seus efectos adversos, é necesario realizar unha serie de medidas de adaptación que afectan a distintas prácticas. Para promover estes cambios nas dinámicas é preciso realizar unha labor de difusión destas medidas a través dunha campaña para incidir no aforro enerxético, consumo responsable e aproveitamento dos recursos locais. Esta actividade está relacionada coa acción P3 do plan de acción (proxectos produtivos). ○ Definición dos perfiles: Sectores produtivos, sector HORECA, cidadanía en xeral ○ Definición das canles de difusión e contidos ○ Realización de charlas informativas ○ Elaboración de material divulgativo nos formatos acordados

	Actuación	Contido das actividades previstas
A5	Xornadas divulgativas sobre os instrumentos da Lei de recuperación de terra agraria de Galicia	A nova Lei de recuperación de terra agraria de Galicia dispón de diversos instrumentos para mobilizar terras e poñelas a disposición de axentes xestores que estean interesados en ampliar a súa base territorial para desenvolver a súa actividade produtiva. Sen embargo, detéctase un descoñecemento destas ferramentas por parte daqueles potenciais usuarios das mesmas, polo que resulta indispensable realizar unha labor divulgativa neste senso. ○ Definición dos perfiles: Propietarios de terras, axentes xestores interesados en desenvolver a súa actividade ampliando base territorial. ○ Definición das canles de acceso e convocatoria: difusión do proceso informativo. ○ Realización de charlas informativas e participativas. ○ Creación de mapa de axentes. ○ Realización de mesas de traballo entre os distintos axentes implicados para desenvolver propostas concretas.
A6	Xornadas “A muller na prevención de lumes forestais”	O sector forestal é un dos que ostentan tradicionalmente unha menor participación feminina en papeis activos e con poder de decisión. Sen embargo, nos últimos tempos cada vez existen máis mulleres ao fronte da xestión forestal, tanto como propietarias como comuneiras ou técnicas. Estas xornadas pretenden darlle voz a todas estas protagonistas, co obxecto de incentivar que outras mulleres se impliquen activamente na xestión do monte. ○ Definición dos perfiles aos que vai destinada a xornada e divulgación ○ Xornadas con mulleres relevantes na xestión do monte, a nivel local e/ou de fora da comarca ○ Espazo de networking e debate
A7	Xornadas Recuperación do patrimonio enogastronómico e inventario do produto local	Para dotar de contido e identidade ao destino turístico e xerar discurso en torno aos produtos locais, é necesario dispoñer dun inventario do patrimonio cultural enogastronómico (material e inmaterial), e dos recursos dispoñibles que logo servirán de base a outras accións de creación de oferta enogastronómica no territorio. Co obxecto de coñecer, preservar e divulgar o saber e os coñecementos existentes, propónse un formato de xornadas participativas para involucrar á poboación na xeración do discurso turístico en base á súa identidade. ○ Definición dos perfiles: Produtores locais, sector HORECA e poboación local. ○ Conferencias para xerar conciencia sobre o valor gastronómico dos produtos agroalimentarios locais entre os produtores e hostaleiros. ○ Creación dun rexistro de produtores e produtos de calidade dispoñibles para o seu uso turístico no territorio. ○ Mesas de traballo: Inventario de produtos e receitairo tradicional.
A8	Obradoiros de cociña Monte e Val – km0	A creación dunha oferta enogastronómica baseada nos produtos locais resulta esencial para reforzar a identidade do destino turístico, ademais de establecer sinerxías entre os produtores locais e o sector HORECA, favorecendo as canles curtas de distribución e asegurando a viabilidade das explotacións agrogandeiras da comarca. ○ Definición dos perfiles: Produtores locais e sector HORECA ○ Selección de persoal de referencia e recoñecemento no sector da restauración para conducir os obradoiros ○ Proceso de participación pública para a recompilación de receitas tradicionais ○ Proceso de cocreación dun novo receitairo Monte e Val, baseado no produto local ○ Xornadas de showcooking e concurso de tapas entre as empresas de restauración locais participantes ○ Xeración de material audiovisual ao longo de todo o proceso para a súa difusión

	Actuación	Contido das actividades previstas
A9	Roteiros para o inventario dos valores do territorio e a paisaxe	O coñecemento dos valores do territorio por parte da poboación resulta esencial para reforzar o sentimento de pertenza, fixar poboación e garantir a conservación dos elementos do patrimonio cultural, natural e paisaxístico. Para isto, propónse a realización de roteiros temáticos para inventariar, de xeito participativo, estes valores. ○ Definición dos perfiles e das canles de comunicación e difusión. ○ Definición das temáticas dos roteiros contemplando, cando menos, as seguintes: - Coñece o teu patrimonio cultural material e inmaterial - Patrimonio e valores da Vía da Prata – inventario de patrimonio cultural, natural e inmaterial - Bioblitz: coñece a biodiversidade da túa comarca - Coñece os espazos naturais protexidos da comarca - Mobilidade sostible – conectando núcleos: alternativas para a mobilidade peonil e en bici. ○ Selección dos expertos máis axeitados para cada tipo de roteiro. ○ Realización de charla de benvinda, presentación da temática e da metodoloxía de inventariado. ○ Realización do roteiro temático. ○ Mesas de traballo para posta en común e inventario dos valores.
A10	Xornadas Paisaxes comestibles	A construción dun discurso de identidade turística arredor do produto local de calidade é labor de todos os axentes do territorio. Co obxecto de impulsar sinerxías entre as persoas implicadas, integrando os valores da paisaxe, o patrimonio e os sectores produtivos, propónse unha xornada para a co-creación de actividades enogastroturísticas innovadoras. ○ Definición dos perfiles: Produtores locais, sector HORECA e poboación local. ○ Conferencias e charlas con emprendedores locais ou de fora da comarca especializados en experiencias enogastroturísticas innovadoras. ○ Networking para a co-creación de iniciativas turísticas. ○ Roteiro e cata entre viñedos (ou actividade similar).
A11	Ciclo de carreiras, andainas e actividades deportivas pola Vía da Prata	A Vía da Prata ao seu paso pola comarca ten un nivel de dificultade medio/alto debido a orografía do territorio. Propónse aproveitar esta condición para desenvolver unha oferta de turismo deportivo que, ao mesmo tempo, permita coñecer o patrimonio do Camiño de Santiago. Para a promoción desta faceta deportiva da ruta xacobeá propónse un ciclo de carreiras, andainas e actividades deportivas. ○ Definición dos perfiles aos que vai enfocada a actividade: deportistas de running, trail, poboación local, visitantes e público en xeral. ○ Definición do número de eventos e localizacións. ○ Definición das canles de comunicación e medios
A12.	Xornadas informativas sobre a estratexia e as convocatorias de axudas.	En cumprimento do principio de portas abertas e da filosofía Leader é preciso realizar e incrementar a difusión e información da estratexia e das axudas que derivan da mesma. O GDR fará ao menos unha sesión anual na que informar á poboación local sobre as axudas, facendo fincapé nas novas axudas do Bono activa rural.

	Actuación	Contido das actividades previstas
A13	Difusión en prensa, web e RRSS e mailing.	Co impulso á difusión preténdese: • Consolidar a imaxe do GDR Monteval como un referente á hora de apoiar o desenvolvemento local da zona. • Ordenar as canles de comunicación externa do GDR para dar unha mensaxe uniforme. • Aproveitar o uso das novas tecnoloxías para mellorar as comunicacións da entidade. • Mellorar a implicación dos socios nas propias accións comunicativas, definindo canles mais efectivos e bidireccionais. • Reforzar a colaboración con outras entidades presentes no territorio, ou noutros territorios, como outros GDR, á hora de promover iniciativas conxuntas. Entre as actividades previstas están: • Mailing ao conxunto de entidades do sector e promotores explicando o plan de acción da estratexia, incluíndo exemplos de tipos de proxectos que poden conseguir financiamento do Fondo. • Elaboración de vídeos e/o catálogos sobre os proxectos financiados polo GDR para visualizar o impacto da entidade no territorio. • Reforzo do traballo nas canles de difusión en youtube e RRSS, e creación dun perfil en Instagram. Apoio dunha axencia de comunicación especializada para esta tarefa. • Introducir publicidade nos medios de comunicación para eventos significativos. Esta publicidade pode ser realizada de maneira directa a través de anuncios e/o publicidade, ou indirecta a través da publicación de reportaxes ou entrevistas.

I.4. Plan de formación do GDR

Co obxecto de desenvolver o plan de formación do GDR, abórdanse a continuación os seguintes aspectos:

- Diagnose do mercado laboral do territorio.
- Identificación dos sectores aos que se dirixirán as actividades formativas.
- Requisitos mínimos para a selección do persoal formador e do alumnado.

I.4.1 Diagnose do mercado laboral do territorio e relación coa estratexia do GDR

A partir da análise e diagnóstico realizado no apartado B da Estratexia, realízase un DAFO específico en relación ao mercado laboral para unha diagnose das principais carencias e necesidades de formación detectadas. Este diagnóstico clasifícase en función dos sectores prioritarios detectados como futuros receptores do programa formativo, nas seguintes categorías:

- Aspectos transversais e estruturais que afectan a tódolos sectores
- Sector agrogandeiro
- Sector forestal
- Sector turístico e de xestión do patrimonio

As conclusións extraídas desta diagnose serven de base para establecer as propostas recollidas no plan de formación e detalladas no apartado I.4.2.

DEBILIDADES

TRANSVERSAIS

- Cuestión demográfica: despoboamento, poboación envellecida e éxodo da xente nova na procura de oportunidades. Ausencia de relevo xeracional nos sectores produtivos e escasa transferencia de coñecemento. Desprestixio social da permanencia, identificada como conformismo.
- Mercado laboral pouco dinámico. Falta de iniciativas económicas, reticencias á innovación e aos cambios.
- Escaseza de man de obra na maioría dos sectores produtivos, pouco profesionalizados e con carencias en formación empresarial. Falta de cualificación na man de obra e deficiencias na capacitación técnica en sectores chave para o ámbito.
- Inestabilidade laboral feminina e falta de oportunidades en sectores diversos.
- Dificultades das PEMES e comercio para adaptarse ás novas realidades económicas e ser competitivas.
- Escasa capacidade económica dos emprendedores e falta de crédito como factor limítante dos proxectos.

SECTOR AGROGANDEIRO

- A base territorial das explotacións está limitada polas dificultades no acceso á terra, a escasa mobilidade da mesma e fragmentación parcelaria, condicionando a xestión e a actividade produtiva.
- Produción pouco variada e carencias na xestión de insumos, que penalizan a competitividade dos produtos nos mercados.
- Escasa transformación e posta en valor dos produtos locais, exceptuando a viticultura. Perda do valor engadido de produtos por non existir industria transformadora.
- Escasa oferta formativa agropecuaria e agroalimentaria na comarca. Pouca coordinación formativa cos sectores produtivos.

SECTOR FORESTAL

- Ausencia de relevo xeracional e dificultades na gobernanza e xestión, especialmente nos MVMC.
- Deficiencias na transferencia de coñecemento, con plantacións pouco rendibles por non terse realizado nos lugares que historicamente tiñan unha maior aptitude. Algúns exemplos de plantacións vellas mal planificadas condicionan amplos ámbitos territoriais a un nulo rendemento e incerta xestión futura.
- Deficiente coidado do monte con escasas labores de mantemento e unha saúde do monte mellorable. Falta de xestión en moitas plantacións de piñeiro, monocultivo maioritario no ámbito, reducindo o rendemento e aumentando o risco de lumes forestais.
- Xestión ambiental e aproveitamento dos recursos practicamente inexistente nas masas de frondosas.
- Falta de profesionalidade no sector e formación mellorable.
- Falta de estrutura produtiva do sector forestal (infraestruturas, serradoiros ou empresas de transformación) no territorio. Os ciclos produtivos están incompletos e pérdese valor engadido.

SECTOR TURÍSTICO/PATRIMONIAL

- Ausencia de proposta turística conxunta e uniforme. Destino pouco competitivo por falta de identidade e oferta turística estruturada.
- Comarca de paso. A pesar de ser a Porta de Galicia a oferta hostaleira e hoteleira céntrase neste aspecto.
- Dificultades para xerar valor en relación aos recursos turísticos e o patrimonio, atopando trabas administrativas e sociais. A oferta turística é minguante, pérdese parte da actividade e estruturas.
- Falta de mecanismos de control sobre a calidade turística. Os axentes do sector traballan por libre e os resultados dependen do seu voluntarismo.
- Falta de colaboración entre actividades que poderían ser sinérxicas. Non existe unha rede de axentes con obxectivos comúns.
- Falta de profesionalidade e man de obra especializada, agás excepcións, no sector turístico e na xestión patrimonial.
- Pouco interese das adegas no desenvolvemento de actividades de enrutismo e por adherirse á ruta do viño.

AMEAZAS

TRANSVERSAIS

- Desvantaxe competitiva fronte a outros territorios mellor artellados e estruturados.
- Exceso de normativas e protocolos técnicos complexos como elemento disuasorio para o emprendemento nos sectores produtivos. Carencias no asesoramento, transmisión de información e acompañamento dos proxectos.
- As axudas e subvencións descontextualizadas, nalgúns casos, funcionan como desmobilizador para a procura activa de emprego e o emprendemento.
- O desenvolvemento de novas tecnoloxías avanza a gran velocidade deixando fóra aos territorios e grupos sociais que non se incorporan.

SECTOR AGROGANDEIRO

- Desvalorización social do agro e das súas actividades produtivas, exceptuando a viticultura.
- Alteracións nas condicións de produción agraria e gandeira, e efectos adversos derivados do cambio climático que poden supoñer riscos ás explotacións.
- Incorporación de modelos produtivos esóxenos centrados na cantidade, desaproveitando o potencial do territorio, desvalorizando a terra e causando presión sobre os espazos de valor ambiental.
- Aterrxaxe de grandes grupos inversores no territorio, aproveitando os instrumentos da Lei de recuperación de terras, que poden xerar competencia cos pequenos produtores.

SECTOR FORESTAL

- Desvalorización da cadea de valor forestal, agravada polo deficiente coidado do monte e o risco dos lumes forestais vinculados ao abandono e ao cambio climático.
- Mercado forestal dominado por grandes empresas que regulan os prezos, cunha transparencia mellorable e necesaria. A vontade do pequeno produtor habitualmente non é considerada.
- Novos modelos de comercialización de produtos derivados da madeira nos que prima a competitividade do prezo fronte á calidade do produto e dos acabados.
- Competencia entre usos do solo resta capacidade produtiva ao sector forestal. Os viñedos procuran novos espazos de oportunidade nos montes comunais.
- Coordinación entre administracións mellorable. Falta dunha correcta transmisión de información na xestión de axudas, non coincidindo ás veces os ciclos das subvencións cos tempos produtivos.

SECTOR TURÍSTICO/PATRIMONIAL

- Dificultades do sector turístico para acadar posición global fronte a destinos similares máis competitivos.
- O destino actúa como complementario doutros principais (Chaves, Ribeira Sacra...) pola súa posición estratéxica de paso e a falta dunha oferta turística axeitada, o que dilúe a súa posición nos mercados.
- Falta de formación TIC e carencias na dixitalización do sector turístico.

FORTALEZAS

TRANSVERSAIS

- Posición estratéxica entre Galicia, Portugal e a Meseta Central que permite chegar a un gran mercado e paliar ou complementar debilidades propias, establecendo sinerxías de colaboración e canles de comercialización comúns.
- Comarca multifuncional con valores territoriais idóneos para a diversificación de actividades e a especialización en múltiples sectores (agrario, gandeiro, forestal, loxístico, etc.).
- Función comercial histórica nos núcleos cabeceira (ex. Verín) e sector servizos como motor económico da comarca.
- Tradición de feiras e mercados como base para establecer modelos de distribución quilómetro cero.

SECTOR AGROGANDEIRO

- Disponibilidade de amplas superficies de terra agraria útil con boa aptitude para acoller actividades que precisan gran base territorial.
- Calidade produtiva da terra e boas condicións bioxeográficas para a produción agropecuaria e a diversificación de cultivos, establecemento de novas plantacións e recuperación de variedades autóctonas.
- Espazos naturais protexidos e paisaxe diferenciada como factor diferencial para xerar valor nos produtos agrogandeiros.
- Variedade de produtos locais de calidade diferenciada: viño de Monterrei, pemento de Oímbra, castaña e mel de Galicia, etc.
- Experiencia da DOP Monterrei como caso de éxito na posta en valor dun produto de longa tradición na comarca. Existencia doutros casos de boas prácticas que poden actuar como referencia a futuros emprendedores dos potenciais produtivos do ámbito.
- Capital humano con experiencia en sectores estratéxicos para a xestión territorial con interese en ampliar a base territorial das súas explotacións a través dos instrumentos da Lei de recuperación da terra agraria de Galicia.
- Presenza de centros e institucións relevantes no ámbito como apoio ás iniciativas dos sectores primarios.

SECTOR FORESTAL

- Gran potencial forestal pola estrutura territorial da propiedade, cunha densidade de MVMC salientable a nivel galego, o que permite a xestión de amplas superficies na comarca con boa aptitude para a produción de biomasa.
- Necesidade de xestión compartida do monte, permitindo modelos mixtos con outros sectores produtivos e xerando beneficios tanto económicos como ambientais e paisaxísticos.
- Bo potencial para o cultivo de variedades autóctonas e acceso a semilleiros.
- Existencia dunha rede viaria extensa e de infraestruturas para o manexo da madeira.
- Existencia de persoal técnico e empresas que colaboran cos comuneiros para asesorar e implantar ferramentas de ordenación forestal e melloras na xestión do monte.
- Existencia de casos de éxito con modelos de xestión exemplar dos Montes Veciñais en Man Común na comarca, que poden servir de experiencia a futuras comunidades.
- Abundancia de biomasa no territorio ten potencial valor produtivo e enerxético.

SECTOR TURÍSTICO/PATRIMONIAL

- Fortaleza e vila de Monterrei como elemento turístico tractor, ao que se suman outros múltiples recursos na comarca, de valor patrimonial e/ou natural, arredor dos cales artellar un discurso e desenvolver unha oferta turística complementaria de calidade.
- Vía da Prata como recurso patrimonial e turístico de primeira orde, que artella o territorio e ten capacidade para chegar a un gran número de usuarios.
- Existencia de produtos de calidade diferenciada arredor dos que artellar unha oferta de enoturismo e gastroturismo, ligado ao discurso de identidade. Exemplo da Ruta do Viño e a Ruta dos Lagares rupestres, deseñadas conxugando paisaxe, patrimonio e viño da DOP Monterrei.
- Tradición do auguismo e balnearios como elemento diferencial do destino, que permite desenvolver unha oferta real para o visitante, xerando sinerxías con Chaves e Vidago, ambos destinos termais xa consolidados.
- Ámbito territorial ideal para crear oferta de turismo deportivo: ciclismo, ala delta, parapente, escalada, etc.

OPORTUNIDADES

TRANSVERSAIS

- Estación de ave da Gudiña como nodo de comunicacións potenciabile a través de servizos de apoio ás infraestruturas viarias existentes.
- O mercado demanda produtos singulares e de calidade.
- Fomento dende as políticas públicas da economía circular, a bioeconomía e os modelos sostibles de aproveitamento dos recursos e dos residuos, destacando o potencial do ámbito para a xeración de derivados dos ciclos produtivos.
- Boa predisposición dos consumidores e orientación das políticas públicas cara a sistemas km0, canles curtas de distribución e modelos mixtos que completen ciclos produtivos e comerciais.
- Existencia de programas de mentorización e a creación dunha oficina comarcal de emprendemento para asesorar aos axentes interesados.
- Proxectos existentes poden actuar como casos de boas prácticas e elemento motor referencial que explicita os potenciais produtivos do ámbito.
- Os modelos de teletraballo estanse asentando permitindo ao mundo rural a súa incorporación a mercados laborais diversos, sempre que se conte coas condicións técnicas e de conexión necesarias.
- Interese crecente de retorno por parte de profesionais e capitais de empresas externas con vinculación á comarca.

SECTOR AGROGANDEIRO

- Instrumentos da Lei de recuperación de terra agraria de Galicia para a posta en valor de parcelas abandonadas, con varios piloto no ámbito de Aldeas Modelo declaradas e polígonos agroforestais aprobados.
- Auxilio dun mercado demandante de produtos singulares e de calidade ligados á pequena explotación e ás boas prácticas ambientais, con gran potencial na comarca.
- Políticas públicas de apoio á agricultura e gandería ecolóxica con modelos extensivos (vacún, ovino, caprino) con gran potencial no territorio e capacidade para xestionar o territorio e paliar a incidencia dos lumes forestais.
- Boa acollida no mercado dos produtos derivados da transformación da castaña, con marxe de mellora en canto á xeración de valor engadido neste sector.

SECTOR FORESTAL

- Existencia de amplas zonas degradadas con posibilidade para a recuperación ambiental e a reforestación.
- Existencia de figuras que favorecen a xestión conxunta, mellorando a relación entre particulares e empresas e fomentando cesións, alugueres e convenios para dinamizar o mercado e incentivar a mobilidade da terra.
- Posicionamento de Galicia no sector forestal pola súa estrutura territorial e produtiva, permitindo establecer sinerxías con outras comarcas.
- Aumento no mercado da demanda de madeira para novos usos na construción e estruturas, promovendo plantacións ordenadas e con certificacións de calidade, así como unha posible diversificación nas especies (castiñeiro para madeira, con grandes condicións no ámbito e outras frondosas como cereixo, nogueira, carballo americano, freixo...).
- Novas industrias téxtiles vinculadas á produción forestal.
- Auxilio do mercado da leña para calefacción, con gran potencial no ámbito.
- Certificacións forestais, pagos por servizos ecosistémicos e mercado de carbono, supoñen un potencial para aumentar a viabilidade de modelos forestais sostibles.
- Melloras xenéticas nas especies forestais garanten plantacións de maior calidade e rendemento adaptado ás condicións de base.
- Novos casos de éxito en modelos de xestión multifuncional do monte que poden servir de exemplo a futuros emprendedores: diversificación do uso forestal mediante a introdución de gando e outras producións apícolas, micolóxicas, de resina, cosmética, aceites, piñas, leña, plantas aromáticas, etc.

SECTOR TURÍSTICO/PATRIMONIAL

- Posición estratéxica e boas comunicacións para atraer turismo á comarca (estación de ferrocarril da Gudiña, fronteira con Portugal, proximidade a Chaves, etc.)
- Existencia dun plan de desenvolvemento turístico da vila de Monterrei, que permita atraer turismo á comarca.
- Eurocidade como mecanismo para artellar a oferta turística mixta en sinerxía con Portugal. Fomentar Verín-chaves como destino unitario.
- Nicho de mercado para distintos perfís de visitantes (familiar, cultural, gastronómico...) moi adaptados aos valores do destino. Densidade de elementos suficiente para ofrecer unha oferta complementaria diversa.
- Auxilio do enogastroturismo baseado nos produtos endóxenos de calidade, axudando a desestacionalizar a oferta, moi centrada no entroido.
- Auxilio do turismo de natureza, con potencial para ofertar produtos turísticos vinculados á xestión dos espazos forestais e á divulgación dos valores do monte (produtivo, ambiental, cultural, etc.)
- Auxilio de modelos alternativos de viaxe con potencial na comarca: caravaning, ecoturismo, agroturismo, etc.

En base a este DAFO, establécense unha serie de actividades formativas, que aparecen enunciadas a continuación, indicando a súa coherencia cos obxectivos e liñas estratéxicas da Estratexia de desenvolvemento local.

Táboa 10. Relación de actividades formativas

Sectores	Actividade formativa	Obxectivos	Liñas estratéxicas
Todos	F1. Curso <i>Economía circular, bioeconomía e aproveitamento sostible dos recursos</i>	OE.1, OE.2	LE.1, LE.2, LE.4
	F2. Cursos de capacitación <i>Incorporación das TIC e I+D+I nos sectores produtivos</i>	OE.3	LE.7, LE.8
Agrogandeiro	F3. Cursos <i>Transformación e comercialización: valor engadido no sector agrogandeiro</i>	OE.2, OE.3	LE.4, LE.5
	F4. Curso <i>Agricultura e gandería ecolóxica: boas prácticas, certificacións e valor engadido</i>	OE.1, OE.2	LE.1, LE.2, LE.3, LE.4
Forestal	F5. Curso <i>Montes Multifuncionais: aproveitamento dos recursos e xestión sostible</i>	OE.1, OE.2	LE.1, LE.2, LE.3, LE.4
	F6. Xornadas <i>Valor engadido no sector forestal – produción, transformación e comercialización</i>	OE.2, OE.3	LE.4, LE.5
	F7. Curso <i>Restauración de áreas queimadas: alternativas para aumentar a resiliencia do territorio</i>	OE.1	LE.1, LE.4
Turístico	F8. Curso <i>Oferta turística na comarca</i>	OE.2, OE.3	LE.2, LE.3, LE.4
	F9. Curso <i>Enoturismo e experiencias nos viñedos</i>	OE.2, OE.3	LE.2, LE.3, LE.4

Para un maior detalle desta relación de actividades, pódese consultar o apartado I.4.2. *Plan de formación*, onde se describe cada un dos cursos e xornadas, xustificando a súa necesidade, o formato e contidos propostos, a duración estimada e os perfiles e requisitos que debe cumprir o alumnado e o persoal docente.

I.4.2 Plan de formación

Táboa 11. Plan de formación

SECTOR	TODOS	
Actividade formativa	F1	Curso <i>Economía circular, bioeconomía e aproveitamento sostible dos recursos</i>
Xustificación	O aproveitamento dos recursos derivados da produción nas distintas actividades económicas ten potencial para crear valor engadido, reducir custes de produción e axudar na mitigación do cambio climático, promovendo prácticas máis sostibles nos diversos sectores produtivos.	
Formato	- o Clases teóricas - o Conferencias e charlas de expertos e emprendedores locais e/ou de fora - o Obradoiro de traballo en grupo e aplicación dos conceptos a casos prácticos	
Duración	25 horas	
Requisitos alumnado	Emprendedores dos distintos sectores produtivos e, en xeral, calquera persoa interesada na economía circular, bioeconomía e aproveitamento sostible dos recursos.	
Requisitos persoal formador	Expertos na materia con titulación de enxeñería, licenciatura ou equivalente e traxectoria demostrable de máis de 3 anos en economía circular, emprego verde e xestión sostible dos recursos / emprendedores con experiencia en proxectos transformadores de boas prácticas no tratamento e aproveitamento de residuos, reciclaxe e compostaxe, autosuficiencia enerxética e outras accións relacionadas coa temática.	
Actividade formativa	F2	Cursos de capacitación <i>Incorporación das TIC e I+D+I nos sectores produtivos</i>
Xustificación	A transición dixital é un dos principais retos para a mellora da competitividade nos sectores produtivos, así como para garantir a capacitación dos emprendedores de cara ao aumento da súa visibilidade, á identificación de novas oportunidades de mercado, e á mellora da coordinación e comunicación coas administracións.	
Formato	- o Clases teóricas - o Aplicación de conceptos a casos prácticos	
Duración	25 horas	
Requisitos alumnado	Emprendedores dos distintos sectores produtivos e, en xeral, calquera persoa interesada na mellora das súas capacidades con respecto ás TIC.	
Requisitos persoal formador	Expertos na materia con titulación de enxeñería, licenciatura ou equivalente e traxectoria demostrable de máis de 3 anos en incorporación das TIC nos sectores produtivos.	

SECTOR	AGROGANDEIRO	
Actividade formativa	F3	Cursos <i>Transformación e comercialización: valor engadido no sector agrogandeiro</i>
Xustificación	Unha das principais problemáticas detectadas na comarca é a falta de iniciativas de transformación do produto local, coa conseguinte perda de valor no mercado. É preciso establecer espazos para a innovación e a xeración de ideas arredor da transformación do produto local con calidade diferenciada. O curso disporá, previsiblemente, das seguintes edicións: ○ I Edición: Castaña ○ II Edición: Pemento de Oímbra ○ III Edición: Mel ○ IV Edición: Ternera Gallega ○ V Edición: Estratexias de comercialización	
Formato	○ Conferencias e charlas de expertos e emprendedores locais e/ou de fora da comarca ○ Obradoiro de traballo en grupo e aplicación dos conceptos a casos prácticos ○ Cata dos produtos xerados	
Duración	125 horas	
Requisitos alumnado	Emprendedores do sector produtivo agrogandeiro, empresas de transformación, distribución e comercialización e, en xeral, calquera persoa interesada na xeración de valor arredor do produto local.	
Requisitos persoal formador	Expertos na materia con titulación de enxeñería, licenciatura ou equivalente e traxectoria demostrable de máis de 3 anos na industria da transformación e/ou comercialización.	
Actividade formativa	F4	Curso <i>Agricultura e gandería ecolóxica: boas prácticas, certificacións e valor engadido</i>
Xustificación	A incorporación de prácticas sostibles nos sectores agrogandeiros é un dos retos para a transición ecolóxica, especialmente nesta comarca estruturada a ambas beiras do río Támega, catalogado como ZEC da Rede Natura 2000. Isto implica que calquera actividade que se desenvolva nas ladeiras do val afecta directamente á calidade do espazo natural protexido, polo que fomentar as boas prácticas por parte dos sectores produtivos resulta esencial para a súa conservación. As certificacións e o valor engadido son un enfoque esencial para garantir estas boas prácticas nas actividades agrogandeiras.	
Formato	○ Clases teóricas incluíndo, cando menos, as seguintes temáticas: - Boas prácticas para a mellora da biodiversidade e os servizos ecosistémicos - Conversión ao modelo ecolóxico: certificacións - Valor engadido: canles de comercialización ○ Conferencias e charlas de expertos e emprendedores locais e/ou de fora ○ Visita a casos de éxito ○ Contorna participativa e casos prácticos	
Duración	60 horas	
Requisitos alumnado	Emprendedores do sector produtivo agrogandeiro, empresas de transformación, distribución e comercialización e, en xeral, calquera persoa interesada na transición ecolóxica nos sectores produtivos.	
Requisitos persoal formador	Expertos na materia con titulación de enxeñería, licenciatura ou equivalente e traxectoria demostrable de máis de 3 anos en certificación ecolóxica e/ou xestión territorial sostible / emprendedores con experiencia en proxectos transformadores de boas prácticas ecolóxicas no sector agrogandeiro.	

SECTOR	FORESTAL	
Actividade formativa	F5	Curso <i>Montes multifuncionais: aproveitamento dos recursos e xestión sostible</i>
Xustificación	Os valores territoriais da comarca permiten a diversificación de actividades e a especialización en múltiples sectores. Resulta esencial dar formación e xerar espazos de colaboración para promover sinerxias entre os distintos axentes implicados, co fin de favorecer unha xestión sostible, eficiente e rendible dos recursos asociados ao monte.	
Formato	○ Clases teóricas incluíndo, cando menos, as seguintes temáticas: - Recursos derivados do monte: xestión e aproveitamento - Biodiversidade e servizos ecosistémicos - Planificación e xestión sostible contra incendios forestais - Silvopastoralismo e manexo do gando no monte ○ Conferencias e charlas de expertos e emprendedores locais e/ou de fora ○ Visita a casos de éxito ○ Entorno participativo e casos prácticos	
Duración	40 horas	

SECTOR	FORESTAL	
Requisitos alumnado	Propietarios privados e comunidades de montes, xestores e persoas con proxectos que requiran base territorial, emprendedores con interese en desenvolver propostas produtivas, de transformación ou de dinamización e, en xeral, todas as persoas interesadas na xestión multifuncional dos recursos do monte.	
Requisitos persoal formador	Expertos na materia con titulación de enxeñería, licenciatura ou equivalente e traxectoria demostrable de máis de 3 anos en xestión territorial sostible / emprendedores con experiencia en proxectos transformadores de boas prácticas de xestión do monte.	
Actividade formativa	F6	Xornadas Valor engadido no sector forestal – produción, transformación e comercialización
Xustificación	Unha das principais problemáticas detectadas na comarca é a falta de iniciativas de transformación no sector forestal, coa conseguinte perda de valor no mercado. É preciso establecer espazos para a innovación e a xeración de ideas arredor da industria da madeira.	
Formato	○ Conferencias e charlas de expertos e emprendedores locais e/ou de fora da comarca, incluíndo, cando menos, as seguintes temáticas: - Sector forestal en Galicia e Portugal, retos e oportunidades - Auxe na demanda de madeira de calidade para construción: certificacións, especies e manexo - Novas industrias téxtiles vinculadas á xestión forestal - Auxe do mercado da leña para calefacción: manexo de masas de frondosas - Bonos de carbono: tratos xustos - Outros servizos ecosistémicos derivados da xestión forestal - Planificación forestal para aumentar a resiliencia do monte fronte a incendios - Melloras xenéticas nas especies para adaptación ao Cambio Climático ○ Mostra de casos de éxito locais e/ou de fora da comarca ○ Mesas de traballo para identificación de barreiras e recollida de solucións ○ Desenvolvemento de propostas e casos prácticos	
Duración	125 horas	
Requisitos alumnado	Emprendedores do sector produtivo forestal, representantes de comunidades de montes, técnicos forestais, empresas de transformación, distribución e comercialización e, en xeral, calquera persoa interesada na xeración de valor no sector forestal.	
Requisitos persoal formador	Expertos na materia con titulación de enxeñería, licenciatura ou equivalente e traxectoria demostrable de máis de 3 anos na industria forestal e/ou na transformación e comercialización da madeira.	
Actividade formativa	F7	Curso Restauración de áreas queimadas: alternativas para aumentar a resiliencia do territorio
Xustificación	Nun territorio con alta recorrencia de incendios forestais, resulta esencial crear un espazo de reflexión sobre novas alternativas de manexo, xestión e ordenación do monte de cara a aumentar a súa resiliencia fronte aos lumes.	
Formato	○ Clases teóricas incluíndo, cando menos, as seguintes temáticas: - Restauración ecolóxica e resiliencia - Multifuncionalidade do monte: planificación e xestión sostible contra incendios forestais - Alternativas de usos, especies e manexo adaptadas ás necesidades do lugar. ○ Conferencias e charlas de expertos e emprendedores locais e/ou de fora ○ Visita a casos de éxito ○ Entorno participativo e casos prácticos	
Duración	40 horas	
Requisitos alumnado	Propietarios privados e comunidades de montes, xestores e persoas con proxectos que requiran base territorial e, en xeral, todas as persoas interesadas na restauración de áreas queimadas e no aumento da resiliencia do territorio.	
Requisitos persoal formador	Expertos na materia con titulación de enxeñería, licenciatura ou equivalente e traxectoria demostrable de máis de 3 anos en xestión territorial sostible e/ou restauración ecolóxica / emprendedores con experiencia en proxectos transformadores de restauración de áreas queimadas.	

SECTOR	TURÍSTICO/PATRIMONIAL	
Actividade formativa	F8	Curso <i>Oferta turística na comarca</i>
Xustificación	A capacitación do sector turístico e de xestión do patrimonio cultural e natural resulta esencial para promover unha oferta turística sostible, con vinculación aos sectores produtivos para xerar canles curtas de distribución, pechar ciclos de transformación e comercialización, e reforzar unha identidade do destino baseada na calidade do produto local.	
Formato	○ Conferencias e charlas de expertos e emprendedores locais e/ou de fora da comarca, incluíndo, cando menos, as seguintes temáticas: - Boas prácticas no desenvolvemento da actividade turística - Produtos innovadores e tendencias do mercado - Feiras e mercados de produto local - Particularidades dos viñedos e viños DOP Monterrei - Termalismo e auguismo como oportunidade turística - Actividades deportivas na Vía da Prata - Posta en valor dos produtos locais a través das cartas e o servizo - Mellora de emplatados e novas técnicas - Xestión de procesos de elaboración para a redución de desperdicios alimentarios - Hixiene e seguridade alimentaria - Normativa e protocolos técnicos no sector turístico ○ Mostra de casos de éxito locais e/ou de fora da comarca ○ Desenvolvemento de propostas e casos prácticos	
Duración	125 horas	
Requisitos alumnado	Emprendedores dos sectores produtivos e sector HORECA, traballadores dos sectores turísticos e de xestión do patrimonio cultural e natural, calquera persoa interesada no turismo sostible.	
Requisitos persoal formador	Expertos na materia con titulación de enxeñería, licenciatura ou equivalente e traxectoria demostrable de máis de 3 anos no sector turístico.	
Actividade formativa	F9	Curso <i>Enoturismo e experiencias nos viñedos</i>
Xustificación	O bo exemplo da DOP Monterrei como caso de éxito na dinamización do sector vitivinícola da comarca é unha oportunidade para o desenvolvemento dun turismo de calidade. Neste senso, resulta indispensable a colaboración e implicación das adegas, así como a súa capacitación para o impulso de experiencias enoturísticas.	
Formato	○ Conferencias e charlas de expertos e emprendedores locais e/ou de fora da comarca, incluíndo, cando menos, as seguintes temáticas: - Historia e evolución da DOP Monterrei - Recursos turísticos: viñedos, lagares rupestres e adegas - Oferta enoturística: Ruta do Viño e Ruta dos Lagares Rupestres - Elaboración dun discurso de identidade - Experiencias enoturísticas - Vantaxes da venta en bodega ○ Mostra de casos de éxito locais e/ou de fora da comarca	
Duración	40 horas	
Requisitos alumnado	Emprendedores do sector produtivo vitivinícola, adegas e calquera persoa interesada no enoturismo.	
Requisitos persoal formador	Expertos na materia con titulación de enxeñería, licenciatura ou equivalente e traxectoria demostrable de máis de 3 anos no sector do enoturismo.	

I.5. Plan de cooperación e traballo en rede con outros GDR e entidades

Recóllese aquí o plan de cooperación e traballo en rede con outros GDR e entidades, especificando os seguintes aspectos:

- Sinerxías identificadas con outros GDR ou territorios.
- Fórmulas de colaboración futuras, mediante proxectos de cooperación
- Accións concretas a desenvolver

Sinerxías identificadas con outros GDR ou territorios

De cara a establecer proxectos de cooperación, identificáronse unha serie de GDR ou territorios cos que se comparten retos ou problemáticas comúns, que poderían derivar en oportunidades de colaboración, e que se definen na seguinte táboa:

Territorios	Motivación	Interese da colaboración
GDR Carballiño- Ribeiro GDR Ribeira Sacra- Courel GDR Condado Paradanta GDR Valdeorras	GDR pertencentes a outras DOP de viño en Galicia.	Crear rede de territorios produtores de viño, e poñer en marcha actividades e proxecto en conxunto.
GDRs de Ourense e Sur de Lugo	Territorios de interior con moito abandono e despoboación.	Definir e compartir accións para fixar poboación e frear o abandono.
GDR Ribeira Sacra Courel GDR Sil Bibeí GDR Valdeorras	Territorios con alta recorrencia de lumes forestais	Definir e compartir accións para facer aumentar a resiliencia do territorio ante os lumes.

Fórmulas de colaboración futuras, mediante proxectos de cooperación

O GDR-9 Monteval incorpora nesta estratexia a súa intención de participar na iniciativa de Grupos de Traballo definidos nas EDLP 2023-2027. Os Grupos de Traballo son unha iniciativa de colaboración entre Grupos de Desenvolvemento Rural (GDR) de Galicia co espírito de coordinar as súas EDLP. Estes grupos teñen como obxectivo abordar retos comúns e aproveitar oportunidades de desenvolvemento territorial nos territorios dos GDR participantes. A través da cooperación e coordinación entre os GDR e outros axentes relevantes, os Grupos de Traballo buscan promover a reunión, formación, intercambio de coñecementos e a creación dunha rede de traballo en torno á temática elixida. O seu obxectivo principal é articular proxectos e accións que teñan un impacto positivo nos territorios rurais e traballar para a obtención de fondos que permitan o seu desenvolvemento.

Nesta liña, dentro das temáticas establecidas para os GT, o GDR-9 Monteval participará en tres grupos, coincidentes cos sectores estratéxicos establecidos no marco da estratexia. Así, os grupos nos que propón colaborar serán os seguintes:

- GT Recuperación de terras agrarias. Ferramentas para a xestión do territorio
- GT: Produtos agrolimentarios. Potenciación do sector agropecuario
- GT: Turismo en zonas rurais

Dentro do primeiro GT, o interese do GDR-9 centrarase no desenvolvemento dos instrumentos da LRTAG como ferramentas para a loita contra os incendios forestais, con tanta incidencia neste territorio. A súa aportación a este grupo de traballo centrarase en implantar no territorio un asesoramento personalizado para aquelas iniciativas privadas que pretendan impulsar polígonos agroforestais de carácter privado, así como incidir na divulgación da lei entre a poboación local. A experiencia xerada neste campo poderá ser replicada por outros GDR.

Táboa 12. Plan de cooperación e traballo en rede. GT Recuperación de terras agrarias. Ferramentas para a xestión do territorio

Actividade de cooperación (*)	GT. Recuperación de terras agrarias. Ferramentas para a xestión do territorio.	
Forma de colaboración:	Obxectivos da cooperación	Accións concretas
Grupos de Traballo (GT)	O1. Poñer en marcha os instrumentos de recuperación da terra agraria contemplados na LRTAG como ferramenta para a loita contra os incendios forestais. O2. Asesorar ás iniciativas de axentes do territorio para impulsar a creación de polígonos agroforestais privados. O3. Difundir e divulgar a lei entre a poboación local.	Por definir no marco da metodoloxía indicada polo grupo de traballo.
Coordinación:		
GDR13 Condado Paradanta		
GDR ou entidades colaboradoras:		
GDR2 Terra Chá GDR3 Montes e Vales Orientais GDR4 Comarca de Lugo GDR 5 Miño Ulla GDR8 Sil-Bibei-Navea GDR9 Monteval GDR10 A Limia-Arnoia GDR12 Carballiño-O Ribeiro GDR13 Condado Paradanta GDR15 Pontevedra-Morrazo GDR17 SalnésUllaUmia GDR19 Terras de Compostela GDR21 Ordes Asdecomor GDR22 Costa da Morte GDR23 Mariñas Betanzos GDR24 Seitura 22		

Dentro do segundo GT, o interese do GDR-9 céntrase na implantación da Estratexia da Granxa á Mesa, apoiando ás iniciativas Km0 e traballando especialmente cos comedores escolares. No marco deste grupo de traballo, contéplase a acción concreta de sumarse á Rede Eco-comedores Galicia, que ten como finalidade impulsar que os centros educativos, así como outros centros comunitarios (residencias da terceira idade, de infancia, etc.) inclúan nos seus menús produto local, de tempada e/ou ecolóxico.

Táboa 13. Plan de cooperación e traballo en rede. GT Produtos agrolimentarios. Potenciación do sector agropecuario

Actividade de cooperación (*)	GT. Produtos agrolimentarios. Potenciación do sector agropecuario	
Forma de colaboración:	Obxectivos da cooperación	Accións concretas
Grupos de Traballo (GT)	O1. Implantar a Estratexia da Granxa á Mesa. O2. Apoiar iniciativas locais Km0. O3. Colaborar cos comedores escolares e centros comunitarios para mellora dos circuitos curtos.	Rede Eco-comedores Galicia (*)
Coordinación:		
GDR24 Seitura 22		
GDR ou entidades colaboradoras:		
GDR1 Terras de Miranda GDR3 Montes e Vales Orientais GDR 5 Miño Ulla GDR8 Sil-Bibei-Navea GDR9 Monteval GDR11 ADERCOU GDR13 Condado-Paradanta GDR15 Pontevedra Morrazo GDR 16 Pontevedra Norte GDR17 SalnésUllaUmia GDR19 Terras de Compostela GDR21 Ordes Asdecomor GDR22 Costa da Morte GDR23 Mariñas Betanzos GDR24 Seitura 22		

En canto ao terceiro GT, o GDR-9 centrarase en promover iniciativas ligadas ao enoturismo e ao turismo arqueolóxico e de natureza, así como en axudar ao sector na creación dun destino turístico uniforme e unha imaxe de marca vencellada aos principais valores do territorio, impulsando ao tempo o emprendemento neste sector.

Táboa 14. Plan de cooperación e traballo en rede. GT Turismo en zonas rurais

Actividade de cooperación (*)	GT. Turismo en zonas rurais	
Forma de colaboración:	Obxectivos da cooperación	Accións concretas
Grupos de Traballo (GT)	O1. Promover o enoturismo e o turismo arqueolóxico e de natureza O2. Crear un destino turístico uniforme e consolidado cunha imaxe de marca baseada nos valores do territorio O3. Impulsar o emprendemento no sector turístico.	Por definir no marco da metodoloxía indicada polo grupo de traballo.
Coordinación:		
GDR3 Montes e Vales Orientais		
GDR ou entidades colaboradoras:		
GDR1 Terras de Miranda GDR3 Montes e Vales Orientais GDR9 Monteal GDR4 Comarca de Lugo GDR7 Valdeorras GDR12 Carballiño-O Ribeiro GDR13 Condado-Paradanta GDR15 Pontevedra-Morrazo GDR 16 Pontevedra Norte GDR17 SalnésUllaUmia GDR19 Terras de Compostela		

Accións concretas a desenvolver

No marco do GT *Produtos agrolimentarios. Potenciación do sector agropecuario*, contéplase colaborar na acción concreta da Rede Eco-comedores Galcia. A proposta deste proxecto de cooperación xorde a partir das experiencias previas que varios GDRs levan desenvolvendo desde o ano 2019, buscando con este proxecto expandirse a outros territorios de Galicia, acadando complementariedades e compartindo aprendizaxes.

Con esta actuación de cooperación propónse ampliar estas accións piloto para apoiar e revisar os menús de cada centro que dispón da súa propia cociña, e favorecer a incorporación de produtos locais e de tempada. A finalidade do proxecto é impulsar desde os Grupos de Desenvolvemento Rural (GDR) a incorporación de centros educativos ou outro tipo de centros comunitarios (residencias terceira idade, infancia, etc) nunha nova “Rede”, que se chamará Rede Eco-Comedores, coa finalidade de que inclúan nos seus menús produto local, de tempada e/ou ecolóxico.

Na seguinte táboa descríbense os obxectivos da acción, o valor engadido da cooperación, as actuacións a desenvolver e a repercusión esperada.

Táboa 15. Plan de cooperación e traballo en rede. Acción concreta: Rede Eco-comedores Galicia

Acción concreta:	* Rede Eco-comedores Galicia
Entidades cooperantes	Obxectivos da cooperación
GDR 1 Terras de Miranda GDR 2 Terra Chá GDR 3 Montes e Vales Orientais GDR 4 Comarca de Lugo GDR 5 Miño-Ulla GDR 9 Monteval GDR 10 A Limia Arnoia GDR11 Adercou GDR 13 Condado Paradanta GDR14 EuRural. GDR 20 Ulla Tambre Mandeo GDR 21 Asdecomor GDR 22 Costa da Morte GDR 23 Mariñas-Betanzos GDR 24 Seitura 22	O1. Acompañar á comunidade escolar e outros centros residenciais durante o curso para revisar os menús de cada centro, analizando as necesidades e cambios que sería necesario aplicar para elaborar menús saudables, con produto local, de tempada e ecolóxico, sen que supoña un incremento económico da partida alimentaria. O2. Facilitar o acceso aos produtos locais, mellorando a comercialización en circuitos curtos e o contacto entre as escolas e os agricultores/as que permita integrar estas producións no menú, coa correspondente diminución da pegada de carbono derivada do aforro nos transportes a grandes distancias dos alimentos. O3. Divulgar e dar a coñecer o proxecto entre as familias e equipos xestores dos centros, e na sociedade en xeral, así como promover o cambio de modelo de consumo e cambios normativos que o favorezan.
Valor engadido da cooperación	
Acompañar a aprendizaxe común no proceso de transición alimentaria Aumentar a visibilidade da produción local de alimentos, o papel dos agricultores no rural, así como o traballo desenvolvido dende a rda. Aproveitar sinerxías e complementariedades entre as distintas producións dos territorios participantes, reforzándose mutuamente. Facer visible conxuntamente a contribución que os alimentos poden facer para mitigar o cambio climático e manter viva a cultura rural.	
Actuacións a desenvolver	
A1. Asesoramento nutricional aos centros adheridos A2. Accións de sensibilización, formación e talleres A3. Apoio na organización de xornadas de menú con produto local e/ou ecolóxico A4. Información e comunicación A5. Apoio ao sector produtor e mellora da loxística	
Repercusión	
O fortalecemento das canles curtas de comercialización das producións locais contribuirá a reducir a pegada de carbono do sistema alimentario local en Galicia. O uso de produtos de tempada reducirá a pegada ecolóxica dos alimentos. O fomento da produción ecolóxica e de proximidade permitirá un mellor estado da biodiversidade ambiental.	

I.6. Planificación temporal

Planificación temporal preliminar, por semestres, para a execución dos proxectos e accións recollidos nos apartados I.2 a I.5 (táboas 5, 6, 7, 8).

En páxinas seguintes, táboa 16. Planificación temporal dos proxectos e actividades

Proxectos/ actividades	202 3 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II	202 8 I	202 8 II	202 9 I	2029 II
Proxectos e accións específicas con impacto significativo														
P1														
P2														
P3														
P4														
P5														
P6														
P7														
P8														
P9														
P10														
P11														
P12														
P13														
P14														
P15														
P16														
P17														
P18														
P19														
P20														
P21														
P22														
P23														
P24														
P25														
P26														
P27														
P28														
P29														
P30														
P31														
P32														
P33														
P34														
P35														
P36														
P37														
P38														
P39														
P40														

Proxectos/ actividades	202 3 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II	202 8 I	202 8 II	202 9 I	2029 II
Actuacións propias de animación														
A1														
A2														
A3														
A4														
A5														
A6														
A7														
A8														
A9														
A10														
A11														
A12														
A13														
Actividades formativas														
F1														
F2														
F3														
F4														
F5														
F6														
F7														
F8														
F9														
Actividades de cooperación														
C														

J. Normas para a xestión da estratexia de desenvolvemento local

J.1. Requisitos de subvencionabilidade

J.1.1. Requisitos Xerais*

LOCALIZACIÓN	Estar situados no ámbito de actuación do GDR.
VIABILIDADE	Ser técnica, económica e financeiramente viables (produtivos) e técnica e financeiramente viables (non produtivos).
SECTORIAL	Estar axustados ás normativas sectoriais correspondentes.
NOVIDADE	Sen investimento iniciado antes da presentación da solicitude.
FINALISTA	Cumprir obxectivos en data da xustificación do subvencionado.

*Ademais destes requisitos tamén se terán en conta os establecidos nas bases reguladoras da axudas da medida Leader 2023-2027

J.1.2. Requisitos Específicos Limitacións Sectoriais*

» No relativo ao sector servizos e comercio polo miúdo consideraranse innovadores, e polo tanto subvencionables, os proxectos nos que non exista previamente outra empresa que preste o mesmo servizo ou estea dedicada á mesma actividade na entidade de poboación na que se pretenda implantar. Esta circunstancia acreditarase mediante o correspondente certificado emitido polas entidades locais, en función do epígrafe do imposto de actividades económicas (IAE).

No relativo a ampliación e modernización de actividades pertencentes ao sector servizos e comercio polo miúdo non haberá ningún tipo de limitación.

» Os investimentos na realización de locais sociais ou culturais, así coma o seu acondicionamento e equipamento serán admisibles coas seguintes limitacións:

1. Só serán subvencionables os locais de nova edificación tanto para creación como para dotación de equipamentos cando se xustifique a non existencia doutro das mesmas características na parroquia na que se localice.
2. Si serán subvencionables os locais sociais ou culturais tanto para creación como para dotación de equipamentos cando se empracen nunha edificación tradicional rehabilitada a tal efecto mesmo habendo outro na mesma parroquia

*Ademais destes requisitos tamén se terán en conta as limitacións sectoriais das bases reguladoras establecidas por Agader na medida Leader 2023-2027

J.2. Tramitación dos proxectos e das axudas

A Asociación Monteval define unha serie de normas para a axeitada selección de actuacións no marco do Programa Leader de Galicia. Estas normas garanten o desenvolvemento territorial integrado e a correspondencia entre os obxectivos establecidos para abordar os retos do territorio Monteval cunha xusta concorrencia competitiva á hora de optar a operacións obxecto de financiación.

O marco da Estratexia de Desenvolvemento Local Participativo implica unha dotación orzamentaria a disposición do GDR a través do período de programación 2023-2027 financiado polo Fondo Europeo Agrícola de Garantía e o Fondo Europeo Agrícola de Desenvolvemento Rural. A selección de proxectos optará a dita financiación polo que

debe ser axustada aos principios normativos e xurídicos aplicables para a correcta gobernanza das entidades públicas.

As condicións e os obxectivos para garantir a idónea tramitación dos proxectos e das axudas do programa Leader de Galicia, en concreto no ámbito Monteval, para o período 2023-2027 serán as establecidas nas bases reguladoras da medida Leader e nas respectivas ordes de convocatoria.

J.3. Limites de axuda e porcentaxes de subvención

A Asociación Monteval-GDR-9 considera un obxectivo importante o poder chegar ao máximo número de beneficiarios posible na procura de equidade social e territorial. É dicir, establece que a contía de axuda chegue ao maior número posible de promotores que se repartan o financiamento dispoñible. Así, tanto para as accións produtivas coma para as non produtivas, Monteval fixa como axuda máxima a percibir por un promotor 100.000,00 € por proxecto. Isto implica que, con independencia da porcentaxe de axuda que lle corresponda a cada beneficiario, ningún promotor poderá recibir máis de 100.000,00 € por proxecto.

Agora ben, aínda que este é o tope máximo, Monteval establece unha porcentaxe de subvención en función da puntuación acadada por cada proxecto. Este baremo será o que analizaremos no apartado seguinte e as porcentaxes de subvención que corresponderán estarán en función da puntuación obtida e variarán segundo o carácter do proxecto (produtivo ou non produtivo). Así pois, as puntuacións obtidas polas actividades subvencionables corresponderanse coa proposición dunha porcentaxe de axuda.

J.3.1 Proxectos Produtivos

PROXECTOS PRODUTIVOS*		
Puntuación	% de subvención aplicable	Límite de subvención por proxecto
Menor de 15 puntos	0 %	0,00 €
Entre os 15 e 65 puntos	Dende 25 % ate 50% proporcional á puntuación acadada	100.000,00 €**
Máis de 65 puntos	50 %	100.000,00 €**

*Os investimentos, de natureza produtiva, elixibles en transformación e comercialización de produtos forestais terán unha intensidade de axuda situada nun mínimo do 15% e nun máximo dun 40%.

**Agás os límites de axuda que se establezan nas bases reguladoras das axudas da medida Leader 23-27, tendo en conta as diferentes tipoloxías de proxectos de carácter produtivo e as limitacións sectoriais.

J.3.2 Proxectos Non Produtivos

PROXECTOS NON PRODUTIVOS					
PRIORIDADE**	Nota de Corte	% Subvención mínima	Nota Máxima	% Subvención máxima	Límite de subvención por proxecto
Prioridade Baixa	20 puntos	30%	60 puntos	50%	100.000,00 €* Dende 30 % ate 50% proporcional á puntuación acadada
Prioridade Media	20 puntos	30%	60 puntos	70%	100.000,00 €* Dende 30 % ate 70% proporcional á puntuación acadada
Prioridade Alta	20 puntos	30%	60 puntos	90%	100.000,00 €* Dende 30 % ate 90% proporcional á puntuación acadada

*Agás os límites de axuda que se establezan nas bases reguladoras das axudas da medida Leader 23-27.

**Se algún proxecto contempla varias actuacións que pertencen a prioridades diferentes o equipo xestor do GDR barema en función da prioridade mais beneficiosa para a persoa promotora.

» PRIORIDADE ALTA:

IMP. MAX. 90% IMP. MIN. 30%	Proxectos que fomenten a inclusión social, Servizos de igualdade e benestar á poboación; Integración de comunidades marxinais e de inmigrantes; Coidado das persoas maiores e un envellecemento activo e saudable
	Implantación de TIC's no medio rural, uso do internet das cousas e proxectos dixitalización de servizos ou infraestruturas
	Preservación do medio ambiente, xestión de residuos e loita contra o cambio climático
	Protección, conservación e recuperación dos bens incluídos no Rexistro de Bens de Interese Cultural de Galicia e/ou no Catálogo do Patrimonio Cultural de Galicia que estean incluídos nos catálogos de planeamento vixente.
	Actuacións ligadas a aldeas intelixentes (smart villages), proxectos a executar en Aldeas Modelo e desenvolvemento dos instrumentos contidos na lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia

» PRIORIDADE MEDIA:

IMP. MAX. 70% IMP. MIN. 30%	Centros de promoción de recursos e información turística
	Centros sociais e culturais: infraestruturas e equipamento
	Infraestruturas de lecer: áreas recreativas, sendas, parques, espazos de ocio e mobiliario urbano
	Servizos innovadores nos concellos

» PRIORIDADE BAIXA:

IMP. MAX. 50% IMP. MIN. 30%	Sinalización de recursos turísticos
	Participación en certames, eventos, feiras, edición de libros, mapas, guías, páxinas web
	Instalacións deportivas
	Eventos de difusión ou estudos vinculados á valorización dos recursos do territorio.
	Outros non incluídos nos epígrafes anteriores.

J.4. Criterios de Valoración dos proxectos. Baremos. Anexos I – II - III

PROXECTOS PRODUTIVOS

Criterio 1: Situación xeográfica - Máximo 24 puntos (Ver Anexo I)

- Criterio 1.1 Características económicas do Concello no que se localiza o proxecto:
Máximo 6 puntos:

% Renda respecto á media da C.A. (ano 2020)	Concellos	Puntuación para o proxecto
> 50 e ≤ 60 %	A Mezquita, Oímbra	6 puntos
> 60 e ≤ 70 %	A Gudiña, Castrelo do Val, Riós, Laza	5 puntos
> 70 e ≤ 80 %	Cualedro, Monterrei, Vilardevós.	4 puntos
> 80 %	Verín	3 puntos

- Criterio 1.2 Densidade de poboación do Concello no que se localiza o proxecto:
Máximo 6 puntos:

Densidade de poboación (habit./Km2 - ano 2021)	Concellos	Puntuación para o proxecto
≤ 10 habit./Km2	A Gudiña, Laza, A Mezquita, Castrelo do Val	6 puntos
>10 e ≤ 20	Cualedro, Riós, Vilardevós	5 puntos
> 20 e ≤ 40	Monterrei, Oímbra	4 puntos
> 40 habit./Km2	Verín	3 puntos

- Criterio 1.3 Poboación nos núcleos ou entidades do territorio do GDR onde se localiza o proxecto: Máximo 6 puntos:

Tamaño dos núcleos de poboación	Localidades	Poboación para o proxecto
Até 100 habitantes (incluídos)	Castrelo do Val: Campobecerros, Sanguñedo, Gondulfes, Marbán, Veiga de Nostre, Pepín, Ribas, Piornedo, Monteveloso, Portocamba, Servoi, Fontefría, San Paio, Vilar.	6 puntos
	Cualedro: Atás, As Corvaceiras, As Estivadas, Baldriz, As Mercedes, Carzoá, A Pedrosa, Lucenza, A Saceda, Lamas, San Martiño, Penaverde, Rebordondo, San Millán, Lamalonga, A Moimenta. Vilela	
	Laza: A Alberguería, Camba, Carraxó, O Santo, O Castro, Correchouso, O Navallo, Naveaus, Soutelo Verde, Tamicelas, Vilameá, Cerdedelo, O Pereiro, Cimadevila, Souteliño, Arcucelos, Retorta, Toro, Eiras, Trez.	
	Monterrei: Estevesiños, Mixós, A Caridade, Sandín, Infesta, Monterrei, A Pousa, A Salgueira, Paradiña.	
	Oímbra: A Granxa, Espiño, O Terrón.	
	Riós: Castrelo de Abaixo, A Silva, Castrelo de Cima, Covelas, Mourisco, San Paio, Veiga do Seixo, O Mente, O Navallo, Pena do Souto, Pousada, Progo, Santa Baia, Vilaríño das Touzas, As Ferreiras, Florderrei, Marcelín, Romariz, Mañoás, As Vendas da Barreira, Rubiós, Cortegada, Domíz, A Eirexa, Mirós, Pedrosa,	

	Sarreaus, O Souto, San Pedro de Trasverea, Valfarto, A Veiguiña, Fumaces, A Tropa.	
	Verín: Feces de Cima, Queirugás e Vilamaior.	
	Vilardevós: Arzoá, Berrande, Florderrei Vello, A Trabe, Feilas, Lamasdeite, Moialde, Santa Comba, A Bemposta, Devesa, O Hospital, Osoño, A Veiga das Meás, Rexosende, Soutochao, Tomonte, Soutocovo, Bustelo, Dona Elvira, A Fraira, A Moimenta, Santa María, Traseirexa.	
	A Gudiña: Barxa, O Seixo, Carracedo da Serra, Campairos, Venda do Espiño, Parada da Serra, Venda da Capela, Erosa, San Lourenzo, Mesón da Erosa, Mesón do Purrián, Pentas, A Venda da Teresa.	
	A Mezquita: A Canda, A Esculqueira, Cádavos, Castromil, Manzalvos, Santigoso.	

Tamaño dos núcleos de poboación	Localidades	Poboación para o proxecto
> 100 e ≤ 500 habitantes	Castrelo do Val: Castrelo do Val, Nocedo do Val.	5 puntos
	Cualedro: A Xironda, Cualedro, Montes.	
	Laza: Laza, Matamá.	
	Monterrei: Albarellos, Flariz, Guimarei, A Madalena, Medeiros, San Cristovo, Vences, Vilaza.	
	Oímbra: As Chas, Bousés, Casas dos Montes, Oímbra, O Rosal, Rabal, San Cibrao, Videferre.	
	Riós: Riós, San Cristovo.	
	Verín: Ábedes, Cabreiroá, Feces de Abaixo, Mandín, Mourazos, Queizás, A Rasela, Tamagos, Tamaguelos, Tintores, Vilela, Caldeliñas, O Salgueiro.	
	Vilardevós: Arzádegos, Enxames, Terroso, Vilarello da Cota, Vilar de Cervos, Vilardevós.	
	A Gudiña: O Canizo, O Tameirón.	
	A Mezquita: A Mezquita, Chaguazoso, O Pereiro, A Vilavella	
>500 e ≤ 1.000 habitantes	Verín: Pazos	4 puntos
	A Gudiña: A Gudiña	
Máis de 2.500 habitantes*	Verín: Verín	0 puntos

*O intervalo > 1000 e ≤ 2500 habitantes non se reflicte na táboa por non haber ningunha localidade en dito intervalo

- Criterio 1.4 Distancia da localidade onde se realiza o proxecto á capitalidade municipal: Máximo 6 puntos

Distancia á capitalidade municipal*	
Na capitalidade municipal	1 punto
< 2 Km	2 puntos
≥ 2 Km	3 puntos
≥ 3 Km	4 puntos
≥ 4 Km	5 puntos
≥ 5 Km	6 puntos

*O equipo xestor do GDR unha vez presentado o proxecto, determinará este criterio da seguinte maneira: distancia dende a casa consistorial a localización do proxecto, a través da plataforma de google maps.

NOTA AO CRITERIO 1: En aqueles casos cuxo proxecto se ubique en mais dun núcleo de poboación ou concello o equipo xestor do GDR aplicará o sistema de cálculo da media aritmética entre as distintas ubicacións.

Criterio 2 Características das persoas promotoras - Máximo 10 puntos (acumulables)

Características das persoas promotoras do proxecto	
Promovido por mulleres ou por persoas xurídicas* nas que unha porcentaxe maior ao 50% do capital social osténtao as mulleres	3 puntos
Promovido por mocidade (<41 anos) ou persoas xurídicas* nas que unha porcentaxe maior ao 50% do capital social osténtano unha maioría de mozos/mozas	3 puntos
Promovido por maiores de 55 anos ou persoas xurídicas* nas que unha porcentaxe maior ao 50% do capital social osténtano persoas maiores de 55 anos	3 puntos
Promovido por persoas con discapacidade (mínimo 33%) ou persoas xurídicas* nas que unha porcentaxe maior ao 50% do capital social osténtano persoas con discapacidade (mínimo 33%)	1 punto

*Para acreditar estas características as persoas promotoras terán que presentar a documentación do criterio a valorar

Criterio 3 Incidencia sobre o emprego - Máximo 30 puntos (acumulables)

Características do emprego		
Por cada posto de traballo* creado (1 punto por posto ata un máximo de 7 puntos)	7 puntos (máximo)	
Por posto de traballo* consolidado (1 punto por posto ata un máximo de 7 puntos)	7 puntos (máximo)	
Por cada posto de traballo* creado para colectivos desfavorecidos (2 puntos acumulables para cada unha das seguintes condicións):	10 puntos (máximo)	
Mulleres (2 puntos)		
Mozos/as <41 anos (2 puntos)		
Persoas con discapacidade (mínimo 33%) (2 puntos)		
Persoas en risco de exclusión social (2 puntos)		
Persoas inmigrantes ou minorías étnicas con dificultades de integración social (2 puntos)		
Por cada posto de traballo* creado: ratio UTA's / investimento total (**)	VALORACIÓN:	
X=Y/(Z/100.000)	X ≤ 1 = 1 punto	6 puntos (máximo)
X= Relación emprego creado investimento elixible	1 < X ≤ 2 = 2 puntos	
Y= emprego creado*	2 < X ≤ 3 = 3 puntos	
Z= investimento elixible (ata un máximo de 100.000)	3 < X ≤ 4 = 4 puntos	
	4 < X ≤ 5 = 5 puntos	
	X > 5 = 6 puntos	
** Emprego creado = UTA's creada.		

*Os postos de traballo se valorarán en UTAs ou fracción de UTAS. Unha UTA equivale ao traballo que realiza unha persoa a tempo completo durante un ano. Nos casos de que non sexa a tempo completo valorarase as fraccións de UTA correspondentes.

Criterio 4 Impacto sobre o territorio - Máximo 36 puntos (acumulables)

Capacidade de arrastre (Máximo 36 puntos acumulables)				
Transformación de produtos locais do territorio*				5 puntos
% inputs locais**				5 puntos
≥ 5% ≤25% - 2 puntos	>25% ≤50% - 3 puntos	> 50% ≤75% - 4 puntos	>75% - 5 puntos	(máximo)
Capacidade de arrastre en relación ao investimento elixible	≤90.000€ - 3 puntos	90.000-120.000€ - 5 puntos	≥120.000€ - 7 puntos	7 puntos (máximo)
Creación dun novo negocio	5 puntos	Mantemento ou ampliación de negocio existente	3 puntos	5 puntos (máximo)
Proxectos de mobilización ou recuperación de terras				2 puntos
Investimentos vinculados ou incluídos no programa de actuacións de plans estratéxicos ou actuacións integrais promovidos por AGADER				2 puntos
Contribución da actividade ás liñas estratéxicas e tipoloxías de proxectos e accións específicas (Ver Anexo II)				10 puntos (máximo)
Encaixe nalgunha das 8 liñas estratéxicas (1 punto por liña, máximo 8 puntos)				
Encaixe nalgunha das tipoloxías de proxectos e accións específicas (1 punto por cada tipoloxía ou acción)				
Incidencia ambiental (Máximo 4 puntos acumulables)				
% do investimento dedicado á mellora da eficiencia enerxética (1 punto cada 1%)				2 puntos (máximo)
% do investimento dedicado ao emprego de enerxías renovables (1 punto cada 1%)				2 puntos (máximo)

*Para acreditar dita característica deberá presentar o rexistro oficial da explotación no cal apareza a ubicación dos produtos a transformar/comercializar

** Ratio = Importe das facturas con provedores locais/Investimento elixible do proxecto
Demostrarase este feito coa aportación das ofertas no momento da solicitude de axuda

Bono Activa Rural

O bono Activa rural configúrase como unha subvención que se basea nun importe de axuda a tanto global destinado á creación e posta en marcha de actividades non agrícolas en zonas rurais. A axuda non estará vinculada á xustificación de ningún gasto ou investimento, senón que se vincula ao mantemento da actividade e ao cumprimento do plan empresarial presentado pola persoa seleccionada durante un determinado período de tempo. Este plan empresarial deberá demostrar a viabilidade económica e técnica da empresa, apoiándose para iso nas condicións de mercado. Os proxectos que se beneficien desta modalidade de axuda concorrerán cos demais proxectos de natureza produtiva que se presenten ao abeiro das diferentes convocatorias.

As persoas beneficiarias desta tipoloxía de proxectos son as persoas físicas, que se dean de alta no réxime de traballadores autónomos e xeren unha actividade empresarial a título individual en que polo menos creen o seu posto de traballo, sempre e cando non estivesen dadas de alta no réxime de autónomos na mesma actividade para a que se solicita a axuda nos últimos tres anos e que opten por esta modalidade de axuda na correspondente solicitude de axuda, a través do recadro que se habilitará para o efecto.

A axuda poderá acadar ata un máximo de 18.000 euros e pagarase en dúas anualidades. A obtención desta axuda comportará a obriga de manter a actividade durante polo menos 5 anos, contados desde a data da alta censal.

O GDR Monteval considera non incluír no baremo correspondente aos proxectos produtivos, criterios específicos de puntuación para esta tipoloxía de axudas. Na baremación, onde se reflicte e puntúa a “localización do investimento”, no caso do Bono Activa Rural terase en conta a ubicación na cal creen seu posto de traballo, ao non tratarse de axudas en activos físicos.

BONO ACTIVA RURAL*		
Puntuación	% de subvención aplicable	Límite de subvención por proxecto
Menor de 15 puntos	0 %	0,00 €
Entre os 15 e 65 puntos	Dende 25 % ate 100% proporcional á puntuación acadada	18.000,00 €
Máis de 65 puntos	100 %	18.000,00 €

*Con 15 puntos no proxecto se acadaría o 25% de 18.000€ (4.500€) ata o máximo de 65 puntos que se obterían o 100% de 18.000€

PROXECTOS NON PRODUTIVOS

Criterio 1 Situación xeográfica - Máximo 40 puntos

- Criterio 1.1 Características económicas do Concello no que se localiza o proxecto:
Máximo 10 puntos:

% Renda respecto á media da C.A. (ano 2020)	Concellos	Puntuación para o proxecto
$> 50 \text{ e } \leq 60 \%$	A Mezquita, Oímbra	10 puntos
$> 60 \text{ e } \leq 70 \%$	A Gudiña, Castrelo do Val, Riós, Laza	9 puntos
$> 70 \text{ e } \leq 80 \%$	Cualedro, Monterrei, Vilardevós.	8 puntos
$> 80 \%$	Verín	7 puntos

- Criterio 1.2 Densidade de poboación do Concello no que se localiza o proxecto:
Máximo 10 puntos:

Densidade de poboación (habit/Km2 - ano 2021)	Concellos	Puntuación para o proxecto
$\leq 10 \text{ habit./Km2}$	A Gudiña, A Mezquita, Castrelo do Val, Laza.	10 puntos
$>10 \text{ e } \leq 20$	Cualedro, Riós, Vilardevós	9 puntos
$> 20 \text{ e } \leq 40$	Monterrei, Oímbra	8 puntos
$> 40 \text{ habit./Km2}$	Verín	7 puntos

- Criterio 1.3 Poboación nos núcleos ou entidades do territorio do GDR onde se localiza o proxecto: Máximo 10 puntos:

Tamaño dos núcleos de poboación	Localidades	Poboación para o proxecto
Até 100 habitantes (incluídos)	Castrelo do Val: Campobecerras, Sanguñedo, Gondulfes, Marbán, Veiga de Nostre, Pepín, Ribas, Piornedo, Monteveloso, Portocamba, Servoi, Fontefría, San Paio, Vilar.	10 puntos
	Cualedro: Atás, As Corvaceiras, As Estivadas, Baldriz, As Mercedes, Carzoá, A Pedrosa, Lucenza, A Saceda, Lamas, San Martiño, Penaverde, Rebordondo, San Millán, Vilela, Lamalonga, A Moimenta.	
	Laza: A Alberguería, Camba, Carraxó, O Santo, O Castro, Correchoso, O Navallo, Naveaus, Soutelo Verde, Tamicelas, Vilameá, Cerdedelo, O Pereiro, Cimadevila, Souteliño, Arcucelos, Retorta, Toro, Eiras, Trez.	
	Monterrei: Estevesiños, Mixós, A Caridade, Sandín, Infesta, Monterrei, A Pousa, A Salgueira, Paradiña.	
	Oímbra: A Granxa, Espiño, O Terrón.	
	Riós: Castrelo de Abaixo, A Silva, Castrelo de Cima, Covelas, Mourisco, San Paio, Veiga do Seixo, O Mente, O Navallo, Pena do Souto, Pousada, Progo, Santa Baia, Vilariño das Touzas, As Ferreiras, Florderrei, Marcelín, Romaríz, Mañoás, As Vendas da Barreira, Rubiós, Cortegada, Domíz, A Eirexa, Mirós, Pedrosa, Sarreaus, O Souto, San Pedro de Trasverea, Valfarto, A Veiguiña, Fumaces, A Trepá.	
	Verín: Feces de Cima, Queirugás e Vilamaior.	
	Vilardevós: Arzoá, Berrande, Florderrei Vello, A Trabe, Feilas, Lamasdeite, Moialde, Santa Comba, A Bemposta, Devesa, O Hospital, Osoño, A Veiga das Meás, Rexosende, Soutochao, Tomonte, Soutocovo, Bustelo, Dona Elvira, A Fraira, A Moimenta, Santa María, Traseirexa.	
	A Gudiña: Barxa, O Seixo, Carracedo da Serra, Campairos, Venda do Espiño, Parada da Serra, Venda da Capela, Erosa, San Lourenzo, Mesón da Erosa, Mesón do Purrián, Pentes, A Venda da Teresa.	
	A Mezquita: A Canda, A Esculqueira, Cádavos, Castromil, Manzalvos, Santigoso.	

Tamaño dos núcleos de poboación	Localidades	Poboación para o proxecto
> 100 e ≤ 500 habitantes	Castrelo do Val: Castrelo do Val, Nocedo do Val.	9 puntos
	Cualedro: A Xironda, Cualedro, Montes.	
	Laza: Laza, Matamá.	
	Monterrei: Albarellos, Flariz, Guimarei, A Madalena, Medeiros, San Cristovo, Vences, Vilaza.	
	Oímbra: As Chas, Bousés, Casas dos Montes, Oímbra, O Rosal, Rabal, San Cibrao, Videferre.	
	Riós: Riós, San Cristovo.	
	Verín: Ábedes, Cabreiroá, Feces de Abaixo, Mandín, Mourazos, Queizás, A Rasela, Tamagos, Tamaguelos, Tintores, Vilela, Caldeliñas, O Salgueiro.	
	Vilardevós: Arzádegos, Enxames, Terroso, Vilarello da Cota, Vilar de Cervos, Vilardevós.	
	A Gudiña: O Canizo, O Tameirón.	
>500 e ≤ 1.000 habitantes	A Mezquita: A Mezquita, Chaguazoso, O Pereiro, A Vilavella	8 puntos
	Verín: Pazos	
Máis de 2.500 habitantes	A Gudiña: A Gudiña	0 puntos.
	Verín: Verín	

*O intervalo > 1000 e ≤ 2500 habitantes non se reflicte na táboa por non haber ningunha localidade en dito intervalo

- Criterio 1.4 Distancia da localidade onde se realiza o proxecto á capitalidade municipal: Máximo 10 puntos

Distancia á capitalidade municipal	
Na capitalidade municipal	5 puntos
< 2 Km	6 puntos
≥ 2 Km	7 puntos
≥ 3 Km	8 puntos
≥ 4 Km	9 puntos
≥ 5 Km	10 puntos

*O equipo xestor do GDR unha vez presentado o proxecto, determinará este criterio da seguinte maneira: distancia dende a casa consistorial a localización do proxecto, a través da plataforma de google maps.

NOTA AO CRITERIO 1: En aqueles casos cuxo proxecto se ubique en mais dun núcleo de poboación ou concello o equipo xestor do GDR aplicará o sistema de cálculo da media aritmética entre as distintas ubicacións.

Criterio 2 Características das persoas promotoras - Máximo 20 puntos (acumulables)

Características da persoa promotora do proxecto	
Promovido por unha entidade pública local	7 puntos
Promovido por unha entidade pública supra municipal ou por mais dunha entidade pública local mediante convenio ou acordo	10 puntos
Promovido por unha entidade de carácter privado	7 puntos
Promovido por unha agrupación de entidades de carácter privado mediante convenio ou acordo	10 puntos
Promovido por entidades privadas* onde máis do 50% dos socios/as sexan mulleres	5 puntos
Promovido por entidades privadas* onde máis do 40% dos socios/as sexan mozos/mozas (<41 anos)	5 puntos

*Para acreditar estas características, as persoas promotoras terán que presentar a resolución da inscrición da xunta directiva, onde aparezan os socios/as así como documento probatorio das idades destes socios/as.

Criterio 3 Impacto sobre o territorio: (Máximo 40 puntos acumulables)

Características da persoa promotora do proxecto				
Mellora da accesibilidade ou adaptación para persoas con mobilidade reducida*				5 puntos
Mellora do acceso ás novas tecnoloxías no medio rural**				5 puntos
% do investimento elixible dedicado a equipamentos destinadas ao uso ou prestación de servizos a persoas dependentes (1 punto / cada 3%)				5 puntos (máximo)
% inputs locais***				5 puntos (máximo)
≥ 5% ≤25% - 2 puntos	25% ≤50% - 3 puntos	> 50% ≤75% - 4 puntos	>75% - 5 puntos	
Contribución á sustentabilidade ambiental****				5 puntos
Actuacións ligadas a aldeas intelixentes (Smart Villages), proxectos a executar en Aldeas Modelo e desenvolvemento dos instrumentos contidos na Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia.				5 puntos
Contribución da actividade ás liñas estratéxicas e tipoloxías de proxectos e accións específicas (Ver Anexo II)				10 puntos (máximo)
Encaixe nalgunha das 8 liñas estratéxicas (1 punto por cada liña, ata un máximo de 8)				
Encaixe nalgunha das tipoloxías de proxectos e accións específicas (1 punto por cada tipoloxía ou acción)				

* Excepto nos casos que a normativa así o obrigue

**Considerarase que o proxecto cumpre esta condición e polo tanto accede aos puntos correspondentes no baremo cando se demostre que a posta en marcha do mesmo redundará nunha mellora do acceso público á novas tecnoloxías. Entendéndose por novas tecnoloxías as seguintes:

- Acceso ás telecomunicacións a traveso de satélite ou cable de fibra óptica ou outras que puideran xurdir durante a execución do programa e que poidan ter contribución ao acceso público á información e ao coñecemento.
- Acceso a medios didácticos ou divulgativos que impliquen tecnoloxías de vídeo en alta definición ou pantalla táctil.
- Outras que puideran xurdir e se consideren de interese.

***Ratio = Importe das facturas con provedores locais/Investimento elixible do proxecto

**** Entenderase por sustentabilidade ambiental os proxectos con incidencia na utilización de enerxías renovables ou na mellora da eficiencia enerxética, así como no fomento da economía circular. Valorarase a utilización sostible dos recursos endóxeos, contribución á biodiversidade e conservación de hábitats, xestión de recursos hídricos, contribución á prevención de incendios, etc. o emprego de enerxías renovables e/ou a mellora da eficiencia enerxética, co fin de contribuír á conservación do ambiente, adaptación e mitigación do cambio climático e á necesidade dunha transición cara a unha sociedade que diminúa as súas emisións de carbono.

J.5 Procedemento de priorización e proposta de resolución de proxectos

Selección e proposta de resolución de axudas

Será a Xunta Directiva do GDR quen realizará e remitirá a Agader, tendo en conta o procedemento de selección e priorización de proxectos definido na súa estratexia, unha única proposta de selección de proxectos motivada, tanto para os proxectos produtivos como para os proxectos non produtivos establecendo os criterios de desempate a aplicar en ambas tipoloxías.

Requisitos de desempate para proxectos produtivos

- Pertencer a sectores estratéxicos para o territorio:
 - Agrogandeiro
 - Forestal
 - Turístico-patrimonial

Considéranse sectores estratéxicos dado seu impacto significativo no territorio, motivo polo cal son básicos para a consecución dos obxectivos xerais da estratexia coma son resiliencia do territorio, da paisaxe e do medio ambiente e a posta en valor dos recursos locais e mellora da competitividade, deste xeito entre estes sectores crearán sinerxias e establecerán contactos de colaboración, cooperativismo e traballo en rede.

- Ratio de nº de UTA's creadas e volume do investimento elixible
- Volumen investimento elixible
- Número de rexistro de entrada na sede electrónica

Criterios de desempate para proxectos non produtivos

- Tamaño poboación na que se ubique o investimento
- Volumen investimento elixible
- Número de rexistro de entrada na sede electrónica

Conflicto de intereses

Para levar a cabo dita selección, o GDR establece un procedemento para evitar conflitos de intereses nos membros dos órganos de avaliación e decisión dos GDR, debendo constar, o seguinte contido:

- Deberá xuntarse a cada expediente unha declaración expresa, asinada por todas as persoas que participen na selección dun proxecto e que sinala que non teñen ningún interese persoal ou profesional directo na selección do citado proxecto.
- Se un membro do comité de avaliación ou decisión do GDR ten algún tipo de relación profesional ou persoal co promotor do proxecto, ou calquera interese profesional ou persoal nel, debe presentar unha declaración escrita explicando a natureza da relación ou interese, a cal deberá formar parte do expediente. Calquera interese común deberá declararse, incluídos os familiares, afectivos, políticos ou económicos.
- Se un membro do comité de avaliación ou decisión está na situación descrita no parágrafo anterior, non poderá participar no proceso de avaliación ou selección, nin atoparse presente durante o debate da proposta do proxecto. Esta circunstancia documentarase nas actas.

– Cando exista dúbida sobre o interese común entre algún membro do comité de avaliación ou selección, o GDR deberá remitir o asunto á Axencia Galega de Desenvolvemento Rural para que adopte unha decisión sobre a efectiva existencia dun conflito de intereses.

J.6. Mecanismos que garantan os principios de obxectividade, publicidade, imparcialidade e libre concorrência

O proceso que ten que seguir todo proxecto que se presente ao GDR-9 co obxectivo de acadar unha axuda con cargo aos fondos Leader van a estar correctamente publicitados nos medios de difusión do GDR (web, RRSS, notas de prensa, etc) así como no taboleiro de anuncios da sede do GDR, nos taboleiros dos 10 Concellos que forman parte do territorio e en todos aqueles ferramentas de difusión que empregue a asociación Monteval.

Así mesmo, cada solicitude de axuda será estudada e analizada con absoluta rigorosidade polo equipo xestor do programa, sen que teña cabida ningún aspecto que poida dar lugar á subxectividade da persoa que o analiza.

Por outra banda, a libre concorrência de todo aquel que cumpra os requisitos establecidos será unha máxima para o noso grupo. O principio de portas abertas para todos vai ser un dos que nos caracteriza e caracterizará.

A asociación Monteval terá na súa páxina web e na sede do GDR unha caixa de suxestións, onde todo aquel que queira manifestar calquera alegación ao procedemento co que se está executando o programa o poida facer. As suxestións recibidas daránselle traslado á Xunta Directiva na primeira reunión que se convoque.

J.7 Sede do GDR-9 Monteval

A sede do GDR-9 estará, emprazada no centro Cooperativo, no polígono de Pazos, no concello de Verín. Esta sede estará correctamente identificada, de acordo co establecido na normativa do Feader.

K. Plan de seguimiento.

Co obxectivo de garantir o cumprimento dos obxectivos definidos na estratexia é necesario establecer un plan de seguimento que permita medir, avaliar e controlar os avances e progresos acadados en cada unha das anualidades. Para tal fin, establécense unha serie de instrumentos que permitan coñecer o grao de cumprimento dos obxectivos, liñas estratéxicas e proxectos/accións específicas definidas no Plan de Acción. A análise baseada nestas ferramentas proporcionará información útil para a avaliación do programa e a toma de decisións sobre a súa progresión, posibilitando aplicar medidas correctoras para emendar cuestións que non estean funcionando axeitadamente ou realizar axustes para reforzar as propostas que dean mellor resultado, optimizando os recursos ao longo do proceso.

Os indicadores de xestión son unha destas ferramentas e permiten medir o grao de consecución dos obxectivos e mellorar o proceso de implantación da estratexia. Para asegurar esta correlación, establécense unha serie de indicadores directamente derivados coa contribución das diversas accións e proxectos específicos executados ás liñas estratéxicas fixadas no Plan de Acción.

Os indicadores establecidos son de dous tipos:

- Indicadores cuantitativos, de carácter obxectivo e medible.
- Indicadores cualitativos, de carácter subxectivo e interpretables.

Para a medición dos indicadores cuantitativos empregaranse fontes directas, é dicir, datos derivados da execución da estratexia atendendo, cando menos, aos seguintes aspectos:

- Número de proxectos produtivos financiados
- Número de proxectos non produtivos financiados
- Número de promotores beneficiados
- Número de empregos creados
- Investimento subvencionado
- Investimento total mobilizado
- Superficie total sobre a que se actúa
- Superficie total sobre a que se actúa en relación aos instrumentos da Lei de recuperación de terra agraria.
- Número de accións de animación realizadas
- Número de participantes en accións de animación
- Número de accións de formación realizadas
- Número de asistentes aos cursos e xornadas de formación

Pola súa banda, para a medición dos indicadores cualitativos realizaranse cuestionarios de avaliación como mecanismo de participación pública que permita aos distintos axentes aportar a súa visión sobre o grao de satisfacción respecto das actividades realizadas no marco da estratexia. Avaliaranse, cando menos, os seguintes aspectos:

- Grao de satisfacción dos participantes coa actividade
- Grao de aprendizaxe adquirido polos alumnos asistentes á formación

Nos seguintes cadros recóllense os indicadores en relación aos obxectivos específicos, indicando, en cada caso, a unidade de medida e o carácter do indicador

Obxectivos específicos	Indicador	Unidades de medida	Carácter
OE1	I1. Proxectos financiados que contribúen a mitigar o cambio climático e á prevención de riscos	- Número de proxectos produtivos financiados - Número de proxectos non produtivos financiados	Cuantitativo
	I2. Proxectos financiados que contribúen a optimizar e racionalizar a xestión dos recursos endóxeos	- Número de promotores beneficiados - Número de empregos creados - Investimento subvencionado - Investimento total mobilizado	
	I3. Proxectos financiados que contribúen a protexer a biodiversidade e os valores ambientais	- Superficie total sobre a que se actúa - Superficie total sobre a que se actúa (en relación aos instrumentos da Lei de recuperación de terra agraria)	
	I4. Accións de animación e formación executadas polo GDR na liña da resiliencia do territorio e medio ambiente	- Número de accións de animación realizadas - Número de participantes en accións de animación - Número de accións de formación realizadas - Número de asistentes aos cursos e xornadas de formación	Cuantitativo
		- Grao de satisfacción dos participantes coa actividade - Grao de aprendizaxe adquirido polos alumnos asistentes á formación	Cualitativo

Obxectivos específicos	Indicador	Unidades de medida	Carácter
OE2	I5. Proxectos financiados que contribúen á capacitación, formación e mellora da colaboración	- Número de proxectos produtivos financiados - Número de proxectos non produtivos financiados - Número de promotores beneficiados	Cuantitativo
	I6. Proxectos financiados que contribúen á mellora da cadea de valor con propostas de transformación e comercialización	- Número de empregos creados - Investimento subvencionado - Investimento total mobilizado - Superficie total sobre a que se actúa - Superficie total sobre a que se actúa (en relación aos instrumentos da Lei de recuperación de terra agraria)	
	I7. Accións de animación e formación executadas polo GDR para poñer en valor os recursos locais e mellorar a competitividade	- Número de accións de animación realizadas - Número de participantes en accións de animación - Número de accións de formación realizadas - Número de asistentes aos cursos e xornadas de formación	Cuantitativo
		- Grao de satisfacción dos participantes coa actividade - Grao de aprendizaxe adquirido polos alumnos asistentes á formación	Cualitativo

Obxectivos específicos	Indicador	Unidades de medida	Carácter
OE3	I8. Proxectos financiados que contribúen a fomentar o emprendemento e tecido asociativo	- Número de proxectos produtivos financiados - Número de proxectos non produtivos financiados - Número de promotores beneficiados - Número de empregos creados - Investimento subvencionado - Investimento total mobilizado - Superficie total sobre a que se actúa - Superficie total sobre a que se actúa (en relación aos instrumentos da Lei de recuperación de terra agraria)	Cuantitativo
	I9. Proxectos financiados que contribúen a mellorar a cohesión social e calidade de vida		
	I10. Proxectos financiados que contribúen a fomentar a gobernanza e cooperación		
	I11. Accións de animación e formación executadas polo GDR para impulsar o talento local e a gobernanza	- Número de accións de animación realizadas - Número de participantes en accións de animación - Número de accións de formación realizadas - Número de asistentes aos cursos e xornadas de formación	Cuantitativo
		- Grao de satisfacción dos participantes coa actividade - Grao de aprendizaxe adquirido polos alumnos asistentes á formación	Cualitativo
	I12. Outros proxectos financiados que non estean incluídos nos anteriores.	- Número de proxectos produtivos financiados - Número de proxectos non produtivos financiados - Número de promotores beneficiados - Número de empregos creados - Investimento subvencionado - Investimento total mobilizado - Superficie total sobre a que se actúa - Superficie total sobre a que se actúa (en relación aos instrumentos da Lei de recuperación de terra agraria)	Cuantitativo

Realizarase unha avaliación anual de seguimento da estratexia durante o primeiro semestre do ano, mediante un informe de xestión que inclúa a medición dos indicadores expostos e, de ser necesario, a súa actualización para adecualos ás necesidades que se detecten ao longo do proceso. Desta forma será posible avaliar, de forma continua e dinámica, o grao de contribución aos obxectivos expostos.

Os contidos e prazos de entrega dos informes de xestión concertaranse coa autoridade de xestión e, en todo caso, incluírán información sobre os resultados obtidos no periodo ao que fagan referencia e desde o inicio de aplicación da estratexia.

L. Plan financeiro do gasto público previsto.

SUBMEDIDA	TIPO PROXECTOS					
		2024	2025	2026	2027	TOTAL
Proxectos a favor de terceiros	Produtivos	560.625,00 €	560.625,00 €	560.625,00 €	560.625,00 €	2.242.500,00 €
	Non Produtivos (entidades públicas locais)	150.937,50 €	150.937,50 €	150.937,50 €	150.937,50 €	603.750,00 €
	Non produtivos (institucións de carácter privado)	150.937,50 €	150.937,50 €	150.937,50 €	150.937,50 €	603.750,00 €
	Formación	12.500,00 €	12.500,00 €	12.500,00 €	12.500,00 €	50.000,00 €
	TOTAL	875.000,00 €	875.000,00 €	875.000,00 €	875.000,00 €	3.500.000,00 €
Cooperación	Cooperacion	62.500,00 €	62.500,00 €	62.500,00 €	62.500,00 €	250.000,00 €
Gastos de explotación e de animación da estratexia	Animación	31.250,00 €	31.250,00 €	31.250,00 €	31.250,00 €	125.000,00 €
	Custes correntes	281.250,00 €	281.250,00 €	281.250,00 €	281.250,00 €	1.125.000,00 €
	TOTAL	312.500,00 €	312.500,00 €	312.500,00 €	312.500,00 €	1.250.000,00 €
TOTAL ESTRATEXIA 2024/2027		1.250.000,00 €	1.250.000,00 €	1.250.000,00 €	1.250.000,00 €	5.000.000,00 €
					FEADER	3.750.000,00 €
					MARM	125.000,00 €
					AGADER	1.125.000,00 €

ANEXO I CRITERIO SITUACIÓN XEOGRÁFICA

Táboa 1.1 Porcentaxe renda por concello

	2020	TOTAL	MEDIA (%)
	Galicia	15.719	100
32021	Castrelo do Val	10.558	67,16
32028	Cualedro	11.023	70,12
32039	Laza	10.914	69,43
32050	Monterrei	11.054	70,32
32053	Oímbra	9.018	57,37
32071	Riós	10.739	68,31
32085	Verín	13.149	83,65
32091	Vilardevós	11.044	70,25
32034	Gudiña, A	9.744	61,98
32048	Mezquita, A	8.729	55,53

IGE. Renda municipal dos fogares. Revisión estatística 2020; IGE Cifras poboacionais de referencia

I.G.E. - Instituto Galego de Estatística

Táboa 1.2 Densidade de poboación de habitante por Km2 por concello

	SUPERFICIE	DENSIDADE DE POBOACIÓN (hab/km2)
Castrelo do Val	122,1	8,02
Cualedro	117,6	13,94
Laza	215,9	5,66
Monterrei	119,1	21,00
Oímbra	71,8	23,86
Riós	114,4	12,75
Verín	180,2	75,72
Vilardevós	152,1	11,71
A Gudiña	171,4	7,19
A Mezquita	104,3	9,65

IGE. Densidade de poboación 2021

I.G.E. Padrón municipal de habitantes e nomenclátor 2021

	POBOACIÓN TOTAL
Castrelo do Val	979
Cualedro	1.639
Laza	1.222
Monterrei	2.501
Oímbra	1.713
Riós	1.459
Verín	13.644
Vilardevós	1.781
A Gudiña	1.232
A Mezquita	1.006
TOTAL GDR-9	27.176

Táboa 1.3 Habitantes por núcleo de poboación

INE. Padrón municipal de habitantes 2021

CASTRELO DO VAL	HABITANTES
Castrelo do Val	331
Campobeceros	82
Sanguñedo	10
Gondulfes	74
Marbán	1
Nocedo do Val	163
Veiga de Nostre	29
Pepín	80
Ribas	14
Piornedo	44
Monteveloso	18
Portocamba	22
Servoi	48
Fontefría	39
San Paio	8
Vilar	16
	979

CUALEDRO	HABITANTES
Atás	60
As Corvaceiras	8
As Estivadas	34
Baldriz	48
As Mercedes	20
Carzoá	59
Cualedro	303
A Xironda	301
A Pedrosa	76
Lucenza	86
A Saceda	66
Lamas	31
Montes	181
San Martiño	62
Penaverde	91
Rebordondo	80
San Millán	79
Lamalonga	6
A Moimenta	8
Vilela	40
	1.639

LAZA	HABITANTES
A Alberguería	15
Camba	29
Carraxó	29
O Santo	5
O Castro	46
Correchouso	16
O Navallo	19
Naveaus	20
Soutelo Verde	61
Tamicelas	25
Vilameá	28
Cerdedelo	46
O Pereiro	4
Laza	338
Cimadevila	77
Souteliño	60
Matemá	158
Arcucelos	53
Retorta	90
Toro	53
Eiras	9
Trez	41
	1.222

MONTERREI	HABITANTES
Albarellos	433
Estevesiños	98
Mixós	76
A Caridade	60
Flariz	123
Sandín	94
Guimarei	147
Infesta	77
A Madalena	151
Medeiros	311
Monterrei	7
A Pousa	72
San Cristovo	115
Vences	235
A Salgueira	68
Vilaza	434
Paradiña	0
	2.501

VERÍN	HABITANTES
Ábedes	306
Cabreiroá	144
Feces de Abaixo	314
Feces de Cima	63
Mandín	138
Mourazos	118
Pazos	690
Queirugás	67
Queizás	385
A Rasela	336
Tamagos	168
Tamaguelos	155
Tintores	118
Vilela	322
Verín	10024
Caldeliñas	117
O Salgueiro	107
Vilamaior	72
	13.644

OÍMBRA	HABITANTES
Bousés	169
As Chas	102
Casas dos Montes	124
A Granxa	57
Oímbra	414
O Rosal	197
Rabal	130
O Terrón	55
San Cibrao	270
Espiño	77
Videferre	118
	1.713

RIÓS	HABITANTES
Castrelo de Abaixo	48
A Silva	17
Castrelo de Cima	37
Covelas	23
Mourisco	23
San Paio	7
Veiga do Seixo	32
O Mente	4
O Navallo	74
Pena do Souto	16
Pousada	42
Progo	45
Santa Baia	20
Vilariño das Touzas	29
As Ferreiras	61
Florderrei	47
Marcelín	62
Ríós	182
Romaríz	76
AS Ventas da Barreira	96
Mañoás	13
Rubíós	32
Cortegada	39
Domíz	46
A Eirexa	11
Mirós	12
Pedrosa	37
Sarreaus	13
O Souto	25
San Pedro de Trasverea	39
Valfarto	12
A Veiguiña	13
Fumaces	67
San Cristovo	119
A Trepá	40
	1.459

VILARDEVÓS	HABITANTES
Arzádegos	161
Florderrei Vello	63
Arzoá	34
A Trabe	36
Berrande	90
Lamasdeite	51
Enzames	114
Feilas	34
Moialde	55
Santa Comba	14
A Bemposta	40
Devesa	74
O Hospital	5
Osoño	20
A Veiga das Meás	65
Rexosende	29
Soutochao	65
Tomonte	6
Soutocovo	26
Terroso	168
Vilarello da Cota	118
Vilar de Cervos	111
Vilardevós	254
Bustelo	34
Dona Elvira	18
A Fraira	16
A Moimenta	25
Santa María	5
Traseirexa	50
	1.781

A GUDIÑA	HABITANTES
Barxa	21
O Seixo	7
O Canizo	142
Carracedo da Serra	41
Campairos	0
A Gudiña	672
Venda do Espiño	11
Parada da Serra	25
Venda da Capela	5
San Lourenzo	46
Erosa	41
Mesón de Erosa	22
Mesón do Purrián	0
Pentes	70
A Venda da Teresa	6
O Tameirón	123
	1.232

A MEZQUITA	HABITANTES
Cádavos	73
Castromil	39
Chaguazoso	114
A Esculqueira	46
Manzalvos	86
A Mezquita	316
O Pereiro	128
Santigoso	63
A Vilavella	127
A Canda	14
	1.006

ANEXO II LIÑAS ESTRATÉXICAS

1.1 PROXECTOS PRODUTIVOS

Nº	Liña estratéxica	Proxecto / Acción específica		Tipo de proxecto ou acción (*)	Produtivo
LE1	Mitigación do cambio climático e prevención de riscos mediante a creación dun territorio resiliente	P.1	Desenvolvemento das ferramentas da Lei de Recuperación da Terra Agraria de Galicia	P	Produtivo
		P.2	Actuacións en núcleos rurais das Aldeas Modelo da comarca para a dinamización dos valores produtivos, residenciais e turísticos	P	Produtivo
		P.3	P3. Axudas para a adaptación e mitigación do cambio climático nos sectores produtivos e sector servizos, preferiblemente mediante a implantación de solucións baseadas na natureza	P	Produtivo
LE2	Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxeos	P.4	Axudas para o desenvolvemento de actuacións de mellora da eficiencia enerxética e implantación de comunidades enerxéticas	P	Produtivo
		P.5	Axudas para proxectos que contribúan á optimización dos recursos hídricos	P	Produtivo
		P.6	Desenvolvemento de propostas de establecemento ou consolidación de gandaría extensiva	P	Produtivo
		P.7	Actuacións que impliquen unha xestión multifuncional do monte e outras iniciativas produtivas que favorezan a prevención de lumes forestais	P	Produtivo
		P.8	Recuperación de soutos tradicionais ou novas iniciativas de plantación de castiñeiros	P	Produtivo
		P.9	Recuperación e valorización da horta e dos cultivos tradicionais da zona ou introdución de novos cultivos que se adapten as condicións climáticas da comarca	P	Produtivo
LE3	Protección da biodiversidade e dos valores ambientais	P.10	Intervencións de conservación, restauración ambiental e/ou integración paisaxística de espazos degradados ou en risco de degradación	P	Produtivo
		P.11	Actuacións de recuperación, conservación e/ou xestión de elementos patrimoniais, soportes culturais e a súa contorna, e dos elementos e condicións necesarias para a súa interpretación	P	Produtivo

Nº	Liña estratéxica	Proxecto / Acción específica		Tipo de proxecto ou acción (*)	Produtivo
LE5	Cadea de valor: transformación e comercialización	P.12	Desenvolvemento ou consolidación de propostas de valorización, transformación, comercialización e/ou distribución de produtos agroalimentarios e forestais vencellados aos sectores produtivos locais	P	Produtivo
		P.13	Actuacións que promovan a transformación dixital e marketing dixital nos sectores estratéxicos	P	Produtivo
		P.14	Iniciativas que promovan o aproveitamento de subprodutos derivados doutras actividades produtivas locais, contribuíndo á reutilización dos residuos e a fomentar unha economía circular	P	Produtivo
		P.15	Iniciativas que contribúan á creación dun destino turístico uniforme, a través da xeración de discurso e identidade de marca baseada nos valores específicos do territorio (Camiño de Santiago, tradición auguista, entroido, enogastroturismo e produtos de calidade diferenciada, etc.)	P	Produtivo
		P.16	Desenvolvemento de oferta turística innovadora vencellada á viticultura e á paisaxe vitivinícola característica da DOP Monterrei	P	Produtivo
		P.17	Desenvolvemento de oferta de agroturismo e turismo forestal baseado nos valores do monte, contemplando actividades deportivas, micoloxía, caza, pesca e/ou turismo da natureza	P	Produtivo
LE6	Emprendemento e tecido asociativo	P.18	Iniciativas de consolidación e/ou creación de actividades comerciais e empresariais no rural que favorezan a inclusión no mercado laboral e o autoemprego	P	Produtivo
		P.19	Creación de espazos soporte ou contornas colaborativas para a xeración de ideas emprendedoras e favorecer a retención de talento e profesionalización dos sectores estratéxicos da comarca	P	Produtivo
LE7	Cohesión social e calidade de vida	P.20	Desenvolvemento de actividades de prestación de servizos asistenciais, servizos de proximidade e/ou de mellora da calidade de vida, prestando especial atención aos colectivos máis vulnerables	P	Produtivo
LE8	Gobernanza e cooperación	P.21	Investimento en iniciativas empresariais transversais que desenvolvan modelos económicos colaborativos	P	Produtivo
		P.22	Desenvolvemento de propostas conxuntas que impliquen unha colaboración esóxena (comarcais, rexionais, transfronteirizos) compartindo os recursos e optimizando os servizos	P	Produtivo
(*) Tipo de proxecto/acción: Proxecto a financiar (Produtivo)					

1.2 PROXECTOS NON PRODUTIVOS

Nº	Liña estratéxica	Proxecto / Acción específica		Tipo de proxecto ou acción (*)	Non produtivo
LE1	Mitigación do cambio climático e prevención de riscos mediante a creación dun territorio resiliente	P.23	Desenvolvemento de estudos para adaptación ao cambio climático dos sectores agrogandeiro e forestal	P	Non produtivo
		P.24	Desenvolvemento de propostas que promovan unha mobilidade sostible e melloren a conexión entre núcleos e a accesibilidade	P	Non produtivo
LE2	Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxeos	P.25	Desenvolvemento de estudos para a optimización e mellora dos recursos hídricos na comarca	P	Non produtivo
		P.26	Desenvolvemento de estudos para o inventariado de bens do patrimonio material e inmaterial de cada un dos concellos que conforman o ámbito	P	Non produtivo
LE3	Protección da biodiversidade e dos valores ambientais	P.27	Desenvolvemento de plans e proxectos para a preservación, recuperación e xestión de espazos de alto valor ambiental, cultural e paisaxístico para favorecer a prestación de múltiples servizos ecosistémicos e a promoción dun turismo sostible	P	Non produtivo
		P.28	Actuacións de restauración de ecosistemas degradados e/ou ameazados por especies exóticas invasoras ou outros factores que afecten á biodiversidade	P	Non produtivo
		P.29	Intervencións de conservación, restauración ambiental e/ou integración paisaxística de espazos degradados ou en risco de degradación	P	Non produtivo
		P.30	Iniciativas de xestión e restauración paisaxística das contornas de elementos patrimoniais e dos camiños tradicionais asociados, favorecendo a accesibilidade e a súa función como barreira cortalumes	P	Non produtivo
		P.31	Actuacións de recuperación, conservación e/ou xestión de elementos patrimoniais e soportes culturais, así como dos elementos e condicións necesarias para a súa interpretación	P	Non produtivo
LE4	Capital humano: formación, capacitación e contorna de colaboración	P.32	Elaboración de material de soporte e actividades de apoio ao emprendemento en modelos que fomenten a economía circular, bioeconomía e emprego verde nos sectores agrogandeiro e forestal	P	Non produtivo

Nº	Liña estratéxica	Proxecto / Acción específica		Tipo de proxecto ou acción (*)	Non produtivo
LE6	Emprendemento e tecido asociativo	P.33	Creación ou consolidación de iniciativas para a dinamización cultural e/ou recreativa, e mellora dos espazos e infraestruturas necesarias para o seu desenvolvemento	P	Non produtivo
LE7	Cohesión social e calidade de vida	P.34	Actividades de apoio ás mulleres e a colectivos vulnerables para fomentar a súa inclusión socio-laboral	P	Non produtivo
		P.35	Iniciativas de apoio á conciliación familiar e laboral mediante a prestación de servizos de lecer, atención e coidados	P	Non produtivo
		P.36	Actividades e dinamización social no medio rural para a valorización do territorio e a fixación de poboación	P	Non produtivo
		P.37	Actividades de divulgación dos valores do patrimonio natural e cultural (material e inmaterial) da comarca	P	Non produtivo
		P.38	Iniciativas de implantación e mellora das TIC como servizos para a mellora da calidade de vida da cidadanía	P	Non produtivo
LE8	Gobernanza e cooperación	P.39	Proxectos e iniciativas conxuntas de desenvolvemento transfronteirizo para o intercambio cultural e lingüístico	P	Non produtivo
(*) Tipo de proxecto/acción: Proxecto a financiar (Non produtivo)					

ANEXO III. RESUMO DO BAREMO E LIMITACIÓNS SECTORIAIS DA EDLP DO GDR 9

BAREMO PROXECTOS PRODUTIVOS (BONO ACTIVA RURAL)

CRITERIO 1. SITUACIÓN XEOGRÁFICA (Máximo 24 puntos) ⁽¹⁾

1.1. Características económicas do Concello no que se localiza o proxecto: Máximo 6 puntos

% Renda respecto á media da C.A. (ano 2020) - Tramos Valoración	Concellos	PUNTUACIÓN
> 50 e ≤ 60 %	A Mezquita (56%) Oímbra (57%)	6
>60 e ≤ 70 %	A Gudiña (62%) Castrelo do Val (67%) Ríós (68%) Laza (69%)	5
> 70 e ≤ 80 %	Cualedro (70%) Monterrei (70%) Vilardevós (70%)	4
> 80 %	Verín (84%)	3

1.2. Características demográficas do Concello no que se localiza o proxecto: Máximo 6 puntos

Densidade de poboación (habit./Km2-ano 2022) - Tramos Valoración	Concellos	PUNTUACIÓN
≤ 10 habit./Km2	Laza (5,6) A Gudiña (6,9) Castrelo do Val (7,9) A Mezquita (9,6)	6
> 10 Habit. e ≤ 20 Habit/ Km2	Vilardevós (11,4) Ríós (12,5) Cualedro (13,8)	5
> 20 Habit. e ≤ 40 Habit/Km2	Monterrei (20,7) Oímbra (20,2)	4
>40 Habit./Km2	Verín (41,9)	3

1.3. Núcleo ou entidade de poboación onde se localiza o proxecto: Máximo 6 puntos

Tamaño dos núcleos ou entidades singulares (INE/Nomenclátor 2022)	Localidades	PUNTUACIÓN
Até 100 habitantes (incluídos)	CASTRELO DO VAL: Campobecerras, Sanguñedo, Gondulfes, Marbán, Veiga de Nostre, Pepín, Ribas, Monteveloso, Piornedo, Portocamba, Fontefría, San Paio, Servoi, Vilar. CUALEDRO: Atás, As Corvaceiras, As Estivadas, Baldriz, As Mercedes, Carzoá, A Pedrosa, Lucenza, A Saceda, Lamas, San Martiño, Penaverde, Rebordondo, San Millán, Vilela, Lamalonga, A Moimenta. LAZA: A Alberguería, Camba, Carraxo, O Santo, O Castro, Correchouso, O Navallo, Naveaus, Soutelo Verde, Tamicelas, Vilameá, Carraxoó, Cerdedelo, O Pereiro, Cimadevila, Souteliño, Arcucelos, Retorta, Toro, Eiras, Trez. MONTERREI: Estevesiños, Mixós, A Caridade, Sandín, Infesta, Monterrei, A Pousa, A Salgueira. OÍMBRA: As Chas, A Granxa, O Terrón, Espiño. RÍÓS: Castrelo de Abaixo, A Silva, Castrelo de Cima, Covelas, Mourisco, San Paio, Veiga do Seixo, O Mente, O Navallo, Pena de Souto, Pousada, Progo, Santa Baia, Vilariño das Touzas, As Ferreiras, Florderrei, Marcelín, Romariz, As Ventas da Barreira, Mañoas, Rubiós, Cortegada, Domiz, A Eirexa, Mirós, Pedrosa, Sarreaus, O Souto, San Pedro de Trasverea, Valfarto, A Veiguiña, Fumaces, A Trepá	6

	VERÍN: Feces de Cima, Queirugás, O Salgueiro, Vilamaior. VILARDEVÓS: Florderrei, Arzoá, A Trabe, Berrande, Lamasdeite, Feilas, Moialde, Santa Comba, Bemposta, A Devesa, O Hospital, Osoño, A Veiga das Meás, Rexosende, Soutochao, Tomonte, Soutocovo, Bustelo, Dona Elvira, A Fraira, Moimenta, Santa María, Traseirexa. A GUDIÑA: Barxa, O Seixo, Carracedo da Serra, Venda do Espiño, Parada de Serra, Venda da Capela, San Lourenzo, Erosa, Mesón de Erosa, Pentes, Venda da Teresa. A MEZQUITA: Cádavos, Castromil, A Esculqueira, Manzalvos, Santigoso, A Canda	
> 100 e ≤ 500 habitantes	CASTRELO DO VAL: Nocedo do val, Castrelo do Val CUALEDRO: Cualedro, A Xironda, Montes LAZA: Laza, Matamá MONTERREI: Albarells, Flariz, Guimarei, A Madalena, Medeiros, San Cristovo, Vences, Vilaza. OÍMBRA: Bouses, Casas dos Montes, Oímbra, O Rosal, Rabal, San Cibrao, Videferre. RIÓS: Riós, San Cristovo. VERÍN: Ábedes, Cabreiroá, Feces de Abaixo, Mandín, Mourazos, Queizás, A Rasela, Tamagos, Tamaguelos, Tintores, Vilela, Caldeliñas VILARDEVÓS: Arzádegos, Enxames, Terroso, Vilarello da Cota, Vilardecervos, Vilardevós. A GUDIÑA: O Cañizo, O Tameirón. A MEZQUITA: Chaguazoso, A Mezquita, O Pereiro, Vilavella.	5
>500 e ≤ 1.000 habitantes	VERÍN: Pazos A GUDIÑA: A Gudiña	4
≥2.500 habitantes	VERÍN: Verín Excluído por superar os 10.000 habitantes	0
1.4. Distancia da localidade onde se realiza o proxecto á capitalidade municipal*: Máximo 6 puntos		PUNTUACIÓN
Distancia á capitalidade municipal (máximo 10 puntos)	Na capitalidade municipal	1
	< 2 Km	2
	≥ 2 Km	3
	≥ 3 Km	4
	≥ 4 Km	5
	≥ 5 Km	6

Criterio 2.Características das persoas promotoras do proxecto** (Máximo 10 puntos) (Acumulables)		
Aspectos a valorar		PUNTUACIÓN
Proxecto promovido por mulleres ou por persoas xuridicas nas unha porcentaxe superior ao 50% do capital social ostentano mulleres		3
Proxecto promovido por mocidade (<41 anos) ou por persoas xuridicas nas que unha porcentaxe superior ao 50% do capital social ostentano mozas/os		3
Proxecto promovido por maiores de 55 anos ou persoas xuridicas nas que unha pocentaxe superior ao 50% do capital social ostentano persoas maiores de 55 anos		3
Proxecto promovido por persoas con discapacidade (mínimo do 33%) ou por persoas xuridicas nas que unha pocentaxe superior ao 50% do capital social ostentano persoas con discapacidade		1
Criterio 3.Incidencias sobre o emprego (Máximo 30 puntos) (Deberase crear como mínimo 0,25 utas)		
Características do emprego (Acumulables)		PUNTUACIÓN
Por cada posto de traballo creado*** en UTAS, un punto ata un máximo 7 puntos		7
Por posto de traballo consolidado*** en UTAS, un punto ata un máximo 7 puntos		7
Por cada posto de traballo creado*** para colectivos desfavorecidos: (2 puntos acumulables para cada UTA creada ata máximo 10 puntos) • Mulleres (2 puntos) • Mozos/as (< 41 anos) (2 puntos) • Persoas con discapacidade (mínimo 33%) (2 puntos) • Persoas en risco de exclusion social (2 puntos) • Persoas inmigrantes ou minorías étnicas con dificultades de integración social (2 puntos)		10
Ratio Relacion emprego Creado Investimento elixible (máximo 6 puntos)		
$X=Y/(Z/100.000)$ X= Relación emprego creado investimento elixible Y= emprego creado (UTA´s creadas) Z= investimento elixible (ata un máximo de 100.000) X ≤ 1 = 1 punto 1 < X ≤ 2 = 2 puntos 2 < X ≤ 3 = 3 puntos 3 < X ≤ 4 = 4 puntos 4 < X ≤ 5 = 5 puntos X > 5 = 6 puntos		6
Criterio 4.Impacto sobre o territorio (Máximo 36 puntos)		
4.1 Capacidade de arrastre do proxecto: Maximo 32 puntos (Acumulables)		
Aspectos a considerar	Intervalos de valoración	PUNTUACIÓN
Transformación de produtos locais do territorio****		5
% inputs locais no investimento elixible (máximo 5 puntos) Ratio = Importe das facturas con provedores locais/Investimento elixible do proxecto	≥ 5% ≤25%	2
	>25% ≤50%	3
	>50% ≤75%	4
	>75%	5
Capacidade de arrastre debido ao volume do investimento (orçamento sen IVE) (máximo 7 puntos)	Investimento ata 90.000,00 €	3
	90.000,00 € a 120.000,00 €	5
	>120.000,00 €	7
Creación ou ampliación de negocio (máximo 5 puntos)	Creación dun novo negocio	5
	Mantemento ou ampliación de negocio existente	3
Proxectos de mobilización ou recuperación de terras		2
Investimentos vinculados ou incluídos no programa de actuacións de plans estratéxicos ou actuacións integrais promovidos po AGADER		2
Contribución da actividade ás liñas estratéxicas e tipoloxías de proxectos e accións específicas (Anexo II) (máximo 10 puntos)	Encaixe nalgunha das 8 liñas estratéxicas (L1-L8) (1 punto por liña, máximo 8 puntos)	10
	Encaixe nalgunha das tipoloxías de proxectos e accións específicas (1 punto por cada tipoloxía ou acción)	
4.2. Incidencia ambiental: Máximo 4 puntos (Acumulables)		
Porcentaxe do investimento elixible dedicado a medidas de mellora da eficiencia enerxética no proceso ou na instalación	1 punto por cada 1% até un máximo de 2 puntos	2
Porcentaxe do investimento elixible dedicado ao emprego de enerxías renovables	1 punto por cada 1% até un máximo de 2 puntos	2
	TOTAL PROXECTO	

(1) En aqueles casos cuxo proxecto se ubique en mais dun núcleo de poboación ou concello o equipo xestor do GDR aplicará o sistema de cálculo da media aritmética entre as distintas ubicacións.

- * O equipo xestor do GDR unha vez presentado o proxecto, determinará este criterio da seguinte maneira: distancia dende a casa consistorial a localización do proxecto, a través da plataforma de google maps.
- ** Para acreditar estas características as persoas promotoras terán que presentar a documentación do criterio a valorar
- *** Os postos de traballo se valorarán en UTAs ou fracción de UTAS. Unha UTA equivale ao traballo que realiza unha persoa a tempo completo durante un ano. Nos casos de que non sexa a tempo completo valorarase as fraccións de UTA correspondentes.
- **** Para acreditar dita característica deberá presentar o rexistro oficial da explotación no cal apareza a ubicación dos produtos a transformar/comercializar

Limites e % Axuda Proxectos Productivos

PROXECTOS PRODUCTIVOS			
Puntuación Mínima:	15	% Axuda Mínima	25%
Puntuación Máxima:	65	% Axuda Máxima	50% ⁽¹⁾
Entre 15 e 65 ptos, cada punto supón un 0,5% mais de axuda			
IMPORTE MÁXIMO AXUDA: 100.000,00€ ⁽²⁾			
FORMULA	$25 + (Ptos - 15) * ((50 - 25) / (65 - 15))$		

Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda
15,00	25,00	25,00	30,00	35,00	35,00	45,00	40,00	55,00	45,00
16,00	25,50	26,00	30,50	36,00	35,50	46,00	40,50	56,00	45,50
17,00	26,00	27,00	31,00	37,00	36,00	47,00	41,00	57,00	46,00
18,00	26,50	28,00	31,50	38,00	36,50	48,00	41,50	58,00	46,50
19,00	27,00	29,00	32,00	39,00	37,00	49,00	42,00	59,00	47,00
20,00	27,50	30,00	32,50	40,00	37,50	50,00	42,50	60,00	47,50
21,00	28,00	31,00	33,00	41,00	38,00	51,00	43,00	61,00	48,00
22,00	28,50	32,00	33,50	42,00	38,50	52,00	43,50	62,00	48,50
23,00	29,00	33,00	34,00	43,00	39,00	53,00	44,00	63,00	49,00
24,00	29,50	34,00	34,50	44,00	39,50	54,00	44,50	64,00	49,50
								65,00	50,00

⁽¹⁾ Os Investimentos de natureza produtiva elegibles en **transformación e comercialización de produtos forestais**: % Máxima axuda 40,00%

⁽²⁾ Agás as limitacións que se establezcan por tipoloxía de investimentos de carácter productivo e polas limitacións sectorias nas Bases reguladoras das axudas da Medida Leader 2023-27

BONO ACTIVA RURAL			
Puntuación Mínima:	15	Axuda Mínima	25%
Puntuacion Maxima:	65	Axuda Maxima	100%
IMPORTE MÁXIMO AXUDA: 18.000,00€			
Con 15 puntos obteríase o 25% de 18.000,00 €= 4.500,00€			
Con 65 puntos o mais obteríase o 100% de 18.000,00€			
Entre 15 e 65 ptos, cada punto supón 270 € mais			
FORMULA= 4.500+(Ptos-15)* ((18000-4500))/(65-15))			

Ptos	IMPORTE AXUDA	Ptos	IMPORTE AXUDA	Ptos	IMPORTE AXUDA
15,00	4.500,00	32,00	9.090,00	49,00	13.680,00
16,00	4.770,00	33,00	9.360,00	50,00	13.950,00
17,00	5.040,00	34,00	9.630,00	51,00	14.220,00
18,00	5.310,00	35,00	9.900,00	52,00	14.490,00
19,00	5.580,00	36,00	10.170,00	53,00	14.760,00
20,00	5.850,00	37,00	10.440,00	54,00	15.030,00
21,00	6.120,00	38,00	10.710,00	55,00	15.300,00
22,00	6.390,00	39,00	10.980,00	56,00	15.570,00
23,00	6.660,00	40,00	11.250,00	57,00	15.840,00
24,00	6.930,00	41,00	11.520,00	58,00	16.110,00
25,00	7.200,00	42,00	11.790,00	59,00	16.380,00
26,00	7.470,00	43,00	12.060,00	60,00	16.650,00
27,00	7.740,00	44,00	12.330,00	61,00	16.920,00
28,00	8.010,00	45,00	12.600,00	62,00	17.190,00
29,00	8.280,00	46,00	12.870,00	63,00	17.460,00
30,00	8.550,00	47,00	13.140,00	64,00	17.730,00
31,00	8.820,00	48,00	13.410,00	65,00	18.000,00

Liñas Estratéxicas Produtivas

Nº	Liña estratéxica	Medidas ou liñas de actuación		Tipo de proxecto ou acción (*)	Produtivo	Cumpre
LE1	Mitigación do cambio climático e prevención de riscos mediante a creación dun territorio resiliente	P.1	Desenvolvemento das ferramentas da Lei de Recuperación da Terra Agraria de Galicia	P	Produtivo	
		P.2	Actuacións en núcleos rurais das Aldeas Modelo da comarca para a dinamización dos valores produtivos, residenciais e turísticos	P	Produtivo	
		P.3	Axudas para a adaptación e mitigación do cambio climático nos sectores produtivos e sector servizos, preferiblemente mediante a implantación de solucións baseadas na natureza	P	Produtivo	
LE2	Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxeos	P.4	Axudas para o desenvolvemento de actuacións de mellora da eficiencia enerxética e implantación de comunidades enerxéticas	P	Produtivo	
		P.5	Axudas para proxectos que contribúan á optimización dos recursos hídricos	P	Produtivo	
		P.6	Desenvolvemento de propostas de establecemento ou consolidación de gandaría extensiva	P	Produtivo	
		P.7	Actuacións que impliquen unha xestión multifuncional do monte e outras iniciativas produtivas que favorezan a prevención de lumes forestais	P	Produtivo	
		P.8	Recuperación de soutos tradicionais ou novas iniciativas de plantación de castiñeiros	P	Produtivo	
		P.9	Recuperación e valorización da horta e dos cultivos tradicionais da zona ou introdución de novos cultivos que se adapten as condicións climáticas da comarca	P	Produtivo	
LE3	Protección da biodiversidade e dos valores ambientais	P.10	Intervencións de conservación, restauración ambiental e/ou integración paisaxística de espazos degradados ou en risco de degradación	P	Produtivo	
		P.11	Actuacións de recuperación, conservación e/ou xestión de elementos patrimoniais, soportes culturais e a súa contorna, e dos elementos e condicións necesarias para a súa interpretación	P	Produtivo	
Nº	Liña estratéxica	Medidas ou liñas de actuación		Tipo de proxecto ou acción (*)	Produtivo	Cumpre
LE5	Cadea de valor: transformación e comercialización	P.12	Desenvolvemento ou consolidación de propostas de valorización, transformación, comercialización e/ou distribución de produtos agroalimentarios e forestais vencellados aos sectores produtivos locais	P	Produtivo	
		P.13	Actuacións que promovan a transformación dixital e marketing dixital nos sectores estratéxicos	P	Produtivo	
		P.14	Iniciativas que promovan o aproveitamento de subprodutos derivados doutras actividades produtivas locais, contribuíndo á reutilización dos residuos e a fomentar unha economía circular	P	Produtivo	
		P.15	Iniciativas que contribúan á creación dun destino turístico uniforme, a través da xeración de discurso e identidade de marca baseada nos valores específicos do territorio (Camiño de Santiago, tradición auguista, entroido, enogastroturismo e produtos de calidade diferenciada, etc.)	P	Produtivo	
		P.16	Desenvolvemento de oferta turística innovadora vencellada á viticultura e á paisaxe vitivinícola característica da DOP Monterrei	P	Produtivo	
		P.17	Desenvolvemento de oferta de agroturismo e turismo forestal baseado nos valores do monte, contemplando actividades deportivas, micoloxía, caza, pesca e/ou turismo da natureza	P	Produtivo	
LE6	Emprendemento e tecido asociativo	P.18	Iniciativas de consolidación e/ou creación de actividades comerciais e empresariais no rural que favorezan a inclusión no mercado laboral e o autoemprego	P	Produtivo	
		P.19	Creación de espazos soporte ou contornas colaborativas para a xeración de ideas emprendedoras e favorecer a retención de talento e profesionalización dos sectores estratéxicos da comarca	P	Produtivo	
LE7	Cohesión social e calidade de vida	P.20	Desenvolvemento de actividades de prestación de servizos asistenciais, servizos de proximidade e/ou de mellora da calidade de vida, prestando especial atención aos colectivos máis vulnerables	P	Produtivo	
LE8	Gobernanza e cooperación	P.21	Investimento en iniciativas empresariais transversais que desenvolvan modelos económicos colaborativos	P	Produtivo	
		P.22	Desenvolvemento de propostas conxuntas que impliquen unha colaboración esóxena (comarcais, rexionais, transfronteirizos) compartindo os recursos e optimizando os servizos	P	Produtivo	
(*) Tipo de proxecto/acción: Proxecto a financiar (Produtivo)						
						TOTAL

BAREMO PROXECTOS NON PRODUTIVOS

CRITERIO 1. SITUACIÓN XEOGRÁFICA (Máximo 40 puntos) ⁽¹⁾

1.1. Características económicas do Concello no que se localiza o proxecto: Máximo 10 puntos

% Renda respecto á media da C.A. (ano 2020) - Tramos Valoración	Concellos	PUNTUACIÓN
> 50 e ≤ 60 %	A Mezquita (56%) Oímbra (57%)	10
>60 e ≤ 70 %	A Gudiña (62%) Castrelo do Val (67%) Ríós (68%) Laza (69%)	9
> 70 e ≤ 80 %	Cualedro (70%) Monterrei (70%) Vilardevós (70%)	8
> 80 %	Verín (84%)	7

1.2. Características demográficas do Concello no que se localiza o proxecto: Máximo 10 puntos

Densidade de poboación (habit./Km2-ano 2022) - Tramos Valoración	Concellos	PUNTUACIÓN
≤ 10 habit./Km2	Laza (5,6) A Gudiña (6,9) Castrelo do Val (7,9) A Mezquita (9,6)	10
> 10 Habit. e ≤ 20 Habit/ Km2	Vilardevós (11,4) Ríós (12,5) Cualedro (13,8)	9
> 20 Habit. e ≤ 40 Habit/Km2	Monterrei (20,7) Oímbra (20,2)	8
>40 Habit./Km2	Verín (41,9)	7

1.3. Núcleo ou entidade de poboación onde se localiza o proxecto: Máximo 10 puntos

Tamaño dos núcleos ou entidades singulares (INE/Nomenclátor 2022)	Localidades	PUNTUACIÓN
Até 100 habitantes (incluídos)	CASTRELO DO VAL: Campobeceros, Sanguñedo, Gondulfes, Marbán, Veiga de Nostre, Pepín, Ribas, Monteveloso, Piornedo, Portocamba, Fontefría, San Paio, Servoi, Vilar. CUALEDRO: Atás, As Corvaceiras, As Estivadas, Baldriz, As Mercedes, Carzoá, A Pedrosa, Lucenza, A Saceda, Lamas, San Martiño, Penaverde, Rebordondo, San Millán, Vilela, Lamalonga, A Moimenta. LAZA: A Alberguería, Camba, Carraxo, O Santo, O Castro, Correchouso, O Navallo, Naveaus, Soutelo Verde, Tamicelas, Vilameá, Carraxoó, Cerdedelo, O Pereiro, Cimadevila, Souteliño, Arcucelos, Retorta, Toro, Eiras, Trez. MONTERREI: Estevesiños, Mixós, A Caridade, Sandín, Infesta, Monterrei, A Pousa, A Salgueira. OÍMBRA: As Chas, A Granxa, O Terrón, Espiño. RIÓS: Castrelo de Abaixo, A Silva, Castrelo de Cima, Covelas, Mourisco, San Paio, Veiga do Seixo, O Mente, O Navallo, Pena de Souto, Pousada, Progo, Santa Baia, Vilariño das Touzas, As Ferreiras, Florderrei, Marcelín, Romariz, As Ventas da Barreira, Mañoas, Rubiós, Cortegada, Domiz, A Eirexa, Mirós, Pedrosa, Sarreaus, O Souto, San Pedro de Trasevera, Valfarto, A Veiguiña, Fumaces, A Trepa VERÍN: Feces de Cima, Queirugás, O Salgueiro, Vilamaior. VILARDEVÓS: Florderrei, Arzoá, A Trabe, Berrande, Lamasdeite, Feilas, Moialde, Santa Comba, Bemposta, A Devesa, O Hospital, Osoño, A Veiga das Meás, Rexosende, Soutochao, Tomonte, Soutocovo, Bustelo, Dona Elvira, A Fraira, Moimenta, Santa María, Traseirexa. A GUDIÑA: Barxa, O Seixo, Carracedo da Serra, Venda do Espiño, Parada de Serra, Venda da Capela, San Lourenzo, Erosa, Mesón de Erosa, Pentes, Venda da Teresa. A MEZQUITA: Cádavos, Castromil, A Esculqueira, Manzalvos, Santigoso, A Canda	10

Tamaño dos núcleos ou entidades singulares (INE/Nomenclátor 2022)	Localidades	PUNTUACIÓN
> 100 e ≤ 500 habitantes	CASTRELO DO VAL: Nocedo do val, Castrelo do Val CUALEDRO: Cualedro, A Xironda, Montes LAZA: Laza, Matamá MONTERREI: Albarelos, Flariz, Guimarei, A Madalena, Medeiros, San Cristovo, Vences, Vilaza. OÍMBRA: Bouses, Casas dos Montes, Oímbra, O Rosal, Rabal, San Cibrao, Videferre. RIÓS: Ríós, San Cristovo. VERÍN: Ábedes, Cabreiroá, Feces de Abaixo, Mandín, Mourazos, Queizás, A Rasela, Tamagos, Tamaguelos, Tintores, Vilela, Caldeliñas VILARDEVÓS: Arzádegos, Enxames, Terroso, Vilarello da Cota, Vilardecervos, Vilardevós. A GUDIÑA: O Cañizo, O Tameirón. A MEZQUITA: Chaguazoso, A Mezquita, O Pereiro, Vilavella.	9
>500 e ≤ 1.000 habitantes	VERÍN: Pazos A GUDIÑA: A Gudiña	8
>=2.500 habitantes	VERÍN: Verín Excluído por superar os 10.000 habitantes	0
1.4.Distancia da localidade onde se realiza o proxecto á capitalidade municipal*: Máximo 10 puntos		PUNTUACIÓN
Distancia á capitalidade municipal (máximo 10 puntos)	Na capitalidade municipal	5
	< 2 Km	6
	≥ 2 Km	7
	≥ 3 Km	8
	≥ 4 Km	9
	≥ 5 Km	10

CRITERIO 2. Características das Persoas Promotoras e Ámbito de Actuación do proxecto** (Máximo 20 puntos) (Acumulables)			
Aspectos a valorar		PUNTUACIÓN	
Proxecto promovido por unha entidade pública local.		7	
Proxecto promovido por unha entidade pública supramunicipal ou por mais dunha entidade pública local (Convenio ou Acordo)		10	
Proxecto promovido por unha entidade de carácter privado		7	
Proxecto promovido por unha agrupación de entidades de carácter privado. (Convenio ou Acordo)		10	
Proxectos promovidos por entidades privadas onde máis do 50% dos socios/as sexan mulleres		5	
Proxectos promovidos por entidades privadas onde máis do 40% dos socios/as sexan mocidade (menores 41 anos)		5	
CRITERO 3. Impacto sobre o Territorio (máximo 40 puntos) (Acumulables)			
Aspectos a considerar		PUNTUACIÓN	
Mellora da accesibilidade ou adaptación para uso persoas con mobilidade reducida (Só será puntuable cando a adaptación non sexa obrigada pola lexislación vixente)		5	
Mellora do acceso ás novas tecnoloxías no medio rural***		5	
Porcentaxe do investimento elixible dedicado a equipamentos destinadas ao uso ou prestación de servizos a persoas dependentes (1 punto por cada 3%) (Máximo 5 puntos)		5	
Utilización de inputs do territorio. (Máximo 5 puntos) (debidamente acreditada mediante a presentación das correspondentes facturas dos provedores) = Importe das facturas con provedores locais/Investimento elixible do proxecto	Ratio	≥ 5% ≤25%	2
		>25% ≤50%	3
		>50% ≤75%	4
		>75%	5
Contribución á sustentabilidade ambiental****		5	
Actuacións ligadas a aldeas intelixentes (Smart Villages), proxectos a executar en Aldeas Modelo e desenvolvemento dos instrumentos contidos na Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia		5	
Contribución da actividade ás liñas estratéxicas e tipoloxías de proxectos e accións específicas (máximo 10 puntos)	Encaixe nalgunha das liñas estratéxicas (L1-L2-L3-L4-L6-L7-L8) (1 pto por liña, máximo 8 puntos)	10	
	Encaixe nalgunha das tipoloxías de proxectos e accións específicas (1 punto por cada tipoloxía ou acción)		
TOTAL PROXECTO			

- (1) En aqueles casos cuxo proxecto se ubique en mais dun núcleo de poboación ou concello o equipo xestor do GDR aplicará o sistema de cálculo da media aritmética entre as distintas ubicacións.
- * O equipo xestor do GDR unha vez presentado o proxecto, determinará este criterio da seguinte maneira: distancia dende a casa consistorial a localización do proxecto, a través da plataforma de google maps.
- ** Para acreditar estas características, as persoas promotoras terán que presentar a resolución da inscrición da xunta directiva, onde aparezan os socios/as así como documento probatorio das idades destes socios/as
- Considerarase que o proxecto cumpre esta condición e polo tanto accede aos puntos correspondentes no baremo cando se demostre que a posta en marcha do mesmo redundará nunha mellora do acceso público á novas tecnoloxías. Entendéndose por novas tecnoloxías as seguintes:
- ***
- Acceso ás telecomunicacións a traveso de satélite ou cable de fibra óptica ou outras que puideran xurdir durante a execución do programa e que poidan ter contribución ao acceso público á información e ao coñecemento.
 - Acceso a medios didácticos ou divulgativos que impliquen tecnoloxías de vídeo en alta definición ou pantalla
 - Outras que puideran xurdir e se consideren de interese.
- Entenderase por sustentabilidade ambiental os proxectos con incidencia na utilización de enerxías renovables ou na mellora da eficiencia enerxética, así como no fomento da economía circular. Valorarase a utilización sostible dos recursos endóxeos, contribución á biodiversidade e conservación de hábitats, xestión de recursos hídricos, contribución á prevención de incendios, etc. o emprego de enerxías renovables e/ou a mellora da eficiencia enerxética, co fin de contribuír á conservación do ambiente, adaptación e mitigación do cambio climático e á necesidade dunha transición cara a unha sociedade que diminúa as súas emisións de carbono.
- ****

PROXECTOS NON PRODUCTIVOS													
Puntuación Mínima				20				Puntuacion Maxima:				60	
IMPORTE MÁXIMO AXUDA ⁽¹⁾ : 100.000,00€ ⁽²⁾													
Proxectos non productivos de Prioridade ALTA													
% Mínima 30%						% Máxima 90%							
Entre 20 e 60 ptos, cada punto supón un 1,5 % mais de axuda													
Formula 30 + (Ptos-20) X ((90-30)/(60-20))													
Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda		
20	30,00	27	40,50	34	51,00	41	61,50	48	72,00	55	82,50		
21	31,50	28	42,00	35	52,50	42	63,00	49	73,50	56	84,00		
22	33,00	29	43,50	36	54,00	43	64,50	50	75,00	57	85,50		
23	34,50	30	45,00	37	55,50	44	66,00	51	76,50	58	87,00		
24	36,00	31	46,50	38	57,00	45	67,50	52	78,00	59	88,50		
25	37,50	32	48,00	39	58,50	46	69,00	53	79,50	60	90,00		
26	39,00	33	49,50	40	60,00	47	70,50	54	81,00				
Proxectos non productivos de Prioridade MEDIA													
% Mínima 30%						% Máxima 70%							
Entre 20 e 60 ptos, cada punto supón un 1,00 % mais de axuda													
Formula 30 + (Ptos-20) X ((70-30)/(60-20))													
Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda		
20	30,00	27	37,00	34	44,00	41	51,00	48	58,00	55	65,00		
21	31,00	28	38,00	35	45,00	42	52,00	49	59,00	56	66,00		
22	32,00	29	39,00	36	46,00	43	53,00	50	60,00	57	67,00		
23	33,00	30	40,00	37	47,00	44	54,00	51	61,00	58	68,00		
24	34,00	31	41,00	38	48,00	45	55,00	52	62,00	59	69,00		
25	35,00	32	42,00	39	49,00	46	56,00	53	63,00	60	70,00		
26	36,00	33	43,00	40	50,00	47	57,00	54	64,00				
Proxectos non productivos de Prioridade BAIXA													
% Mínima 30%						% Máxima 50%							
Entre 20 e 60 ptos, cada punto supón un 0,50 % mais de axuda													
Formula 30 + (Ptos-20) X ((50-30)/(60-20))													
Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda		
20	30,00	27	33,50	34	37,00	41	40,50	48	44,00	55	47,50		
21	30,50	28	34,00	35	37,50	42	41,00	49	44,50	56	48,00		
22	31,00	29	34,50	36	38,00	43	41,50	50	45,00	57	48,50		
23	31,50	30	35,00	37	38,50	44	42,00	51	45,50	58	49,00		
24	32,00	31	35,50	38	39,00	45	42,50	52	46,00	59	49,50		
25	32,50	32	36,00	39	39,50	46	43,00	53	46,50	60	50,00		
26	33,00	33	36,50	40	40,00	47	43,50	54	47,00				

TIPOLOXIA DE PROXECTOS NON PRODUCTIVOS SEGUNDO A PRIORIDADES DA EDLP GDR 9 *

» PRIORIDADE ALTA:

IMPORTE AXUDA 30% a 90%

Proxectos que fomenten a inclusión social, Servizos de igualdade e benestar á poboación; Integración de comunidades marxinais e de inmigrantes; Coidado das persoas maiores e un envellecemento activo e saudable

Implantación de TIC's no medio rural, uso do internet das cousas e proxectos dixitalización de servizos ou infraestruturas

Preservación do medio ambiente, xestión de residuos e loita contra o cambio climático

Protección, conservación e recuperación dos bens incluídos no Rexistro de Bens de Interese Cultural de Galicia e/ou no Catálogo do Patrimonio Cultural de Galicia que estean incluídos nos catálogos de planeamento vixente.

Actuacións ligadas a aldeas intelixentes (smart villages), proxectos a executar en Aldeas Modelo e desenvolvemento dos instrumentos contidos na lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia

» PRIORIDADE MEDIA:

IMPORTE AXUDA 30% - 70%

Centros de promoción de recursos e información turística

Centros sociais e culturais: infraestruturas e equipamento

Infraestruturas de lecer: áreas recreativas, sendas, parques, espazos de ocio e mobiliario urbano

Servizos innovadores nos concellos

» PRIORIDADE BAIXA:

IMPORTE AXUDA 30% - 50%

Sinalización de recursos turísticos

Participación en certames, eventos, feiras, edición de libros, mapas, guías, páxinas web

Eventos de difusión ou estudos vinculados á valorización dos recursos do territorio.

Outros non incluídos nos epígrafes anteriores.

* No caso que nun proxecto se contemple actuacións ou investimentos que se poidan encadrar en diferentes prioridades, seleccionárase a prioridade máis favorable

Liñas Estratéxicas Non Produtivos

Nº	Liña estratéxica	Medidas ou liñas de actuación		Tipo de proxecto ou acción (*)	Non produtivo	Cumpre
LE1	Mitigación do cambio climático e prevención de riscos mediante a creación dun territorio resiliente	P.23	Desenvolvemento de estudos para adaptación ao cambio climático dos sectores agrogandeiro e forestal	P	Non produtivo	
		P.24	Desenvolvemento de propostas que promovan unha mobilidade sostible e melloren a conexión entre núcleos e a accesibilidade	P	Non produtivo	
LE2	Optimización e racionalización da xestión dos recursos endóxeos	P.25	Desenvolvemento de estudos para a optimización e mellora dos recursos hídricos na comarca	P	Non produtivo	
		P.26	Desenvolvemento de estudos para o inventariado de bens do patrimonio material e inmaterial de cada un dos concellos que conforman o ámbito	P	Non produtivo	
LE3	Protección da biodiversidade e dos valores ambientais	P.27	Desenvolvemento de plans e proxectos para a preservación, recuperación e xestión de espazos de alto valor ambiental, cultural e paisaxístico para favorecer a prestación de múltiples servizos ecosistémicos e a promoción dun turismo sostible	P	Non produtivo	
		P.28	Actuacións de restauración de ecosistemas degradados e/ou ameazados por especies exóticas invasoras ou outros factores que afecten á biodiversidade	P	Non produtivo	
		P.29	Intervencións de conservación, restauración ambiental e/ou integración paisaxística de espazos degradados ou en risco de degradación	P	Non produtivo	
		P.30	Iniciativas de xestión e restauración paisaxística das contornas de elementos patrimoniais e dos camiños tradicionais asociados, favorecendo a accesibilidade e a súa función como barreira cortalumes	P	Non produtivo	
		P.31	Actuacións de recuperación, conservación e/ou xestión de elementos patrimoniais e soportes culturais, así como dos elementos e condicións necesarias para a súa interpretación	P	Non produtivo	
LE4	Capital humano: formación, capacitación e contorna de colaboración	P.32	Elaboración de material de soporte e actividades de apoio ao emprendemento en modelos que fomenten a economía circular, bioeconomía e emprego verde nos sectores agrogandeiro e forestal	P	Non produtivo	
Nº	Liña estratéxica	Medidas ou liñas de actuación		Tipo de proxecto ou acción (*)	Non produtivo	Cumpre
LE6	Emprendemento e tecido asociativo	P.33	Creación ou consolidación de iniciativas para a dinamización cultural e/ou recreativa, e mellora dos espazos e infraestruturas necesarias para o seu desenvolvemento	P	Non produtivo	
LE7	Cohesión social e calidade de vida	P.34	Actividades de apoio ás mulleres e a colectivos vulnerables para fomentar a súa inclusión socio-laboral	P	Non produtivo	
		P.35	Iniciativas de apoio á conciliación familiar e laboral mediante a prestación de servizos de lecer, atención e coidados	P	Non produtivo	
		P.36	Actividades e dinamización social no medio rural para a valorización do territorio e a fixación de poboación	P	Non produtivo	
		P.37	Actividades de divulgación dos valores do patrimonio natural e cultural (material e inmaterial) da comarca	P	Non produtivo	
		P.38	Iniciativas de implantación e mellora das TIC como servizos para a mellora da calidade de vida da cidadanía	P	Non produtivo	
LE8	Gobernanza e cooperación	P.39	Proxectos e iniciativas conxuntas de desenvolvemento transfronteirizo para o intercambio cultural e lingüístico	P	Non produtivo	
(*) Tipo de proxecto/acción: Proxecto a financiar (Non produtivo)						TOTAL

LIMITACIÓNS SECTORIAIS

Limitacións e exclusións de carácter sectorial (EDLP GDR9 Monteval)

e) Sector servizos e comercio polo miúdo

- No relativo ao sector servizos e comercio polo miúdo consideraranse innovadores, e polo tanto subvencionables, os proxectos que queiran crear ou implantar unha actividade comercial ou servizo que non exista na entidade de poboación na que se pretenda localizar. Esta circunstancia acreditarase mediante o correspondente certificado emitido polas entidades locais, en función do epígrafe do imposto de actividades económicas (IAE).

- No relativo a ampliación e modernización de actividades pertencentes ao sector servizos e comercio polo miúdo non haberá ningún tipo de limitación.

h) Locais sociais ou culturais

Os investimentos na realización de locais sociais ou culturais, así coma o seu acondicionamento e equipamento serán admisibles coas seguintes limitacións:

1. Só serán subvencionables os locais de nova edificación tanto para creación como para dotación de equipamentos cando se xustifique a non existencia doutro das mesmas características na parroquia na que se localice.

2. Si serán subvencionables os locais sociais ou culturais tanto para creación como para dotación de equipamentos cando se empracen nunha edificación tradicional rehabilitada a tal efecto mesmo habendo outro na mesma parroquia

Artigo 9. Limitacións e exclusións de carácter sectorial (Bases Reguladoras)

a) Quedan excluídos aqueles investimentos promovidos polas entidades públicas locais relacionados coa prestación dos servizos enumerados no artigo 26 da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local, así como os servizos esenciais para os cales o artigo 86 da citada lei declara a reserva a favor das entidades públicas locais e os de prestación mínima previstos no artigo 81 da Lei 5/1997, do 22 de xullo, de Administración local de Galicia.

b) Os proxectos de sinalización territorial quedan excluídos. Os proxectos de sinalización turística promovidos polos GDR limitaranse ás condicións e requisitos establecidos no artigo 44.f) desta resolución.

c) Para os investimentos en establecementos turísticos e para os investimentos en actividades económicas do sector servizos no marco do sector da hostalaría rexera o convenio de colaboración que se asine entre a Axencia Galega de Desenvolvemento Rural e a Axencia de Turismo de Galicia.

d) Para os investimentos no sector das enerxías renovables queda excluído de financiamento a través do programa Leader calquera tipo de investimento en enerxías renovables cuxo destino ou finalidade principal sexa a venda á rede

e) No ámbito dos investimentos en actividades económicas do sector servizos (talleres, tinturarias, lavandarias, clínicas, tanatorios, asesorías, perrucarías, despachos profesionais e calquera outra actividade asimilada ás anteriores do sector servizos) será de aplicación o que determine a estratexia de desenvolvemento local do GDR que sexa aprobada e seleccionada pola Axencia Galega de Desenvolvemento Rural. A estratexia aprobada indicará expresamente que tipo de servizos e que núcleos, concellos ou zonas concretas serán elixibles para esta tipoloxía de investimentos. Definirase tamén en cada estratexia se a subvencionabilidade destes investimentos se reducirá á modernización ou ampliación de establecementos en funcionamento ou se tamén serán elixibles establecementos de nova creación.

f) No ámbito dos investimentos no sector do comercio polo miúdo será de aplicación o que determine a estratexia de desenvolvemento local que sexa aprobada e seleccionada pola Axencia Galega de Desenvolvemento Rural. No suposto de que a subvencionabilidade de establecementos de comercio polo miúdo estea prevista na estratexia, esta indicará os núcleos ou as zonas do territorio onde serán subvencionables os investimentos neste sector, así como o tipo de establecementos e de produtos que serán susceptibles do dito comercio.

En ningún caso será subvencionable a adquisición das mercadorías destinadas á venda.

g) Os investimentos que consistan na adquisición de maquinaria para a realización de servizos agrarios e/ou forestais quedan excluídos de financiamento a través do programa Leader.

h) Para a realización de investimentos en centros sociais ou culturais, así como o seu acondicionamento e equipamento, agás que supoñan a rehabilitación ou acondicionamento dunha edificación tradicional con valor patrimonial, haberá que observar o disposto na estratexia de desenvolvemento local aprobada e seleccionada pola Axencia Galega de Desenvolvemento Rural, en que estarán identificadas, de forma expresa e por núcleos de poboación ou parroquias as necesidades de creación de novos locais sociais e culturais, de reforma ou de ampliación de locais sociais e culturais xa existentes, de xeito que a subvencionabilidade destes investimentos dependerá da planificación realizada en cada estratexia de desenvolvemento local que estea aprobada e seleccionada pola Axencia Galega de Desenvolvemento Rural. En calquera caso, os GDR deberán priorizar a rehabilitación de edificacións tradicionais fronte á construción ou acondicionamento de edificios novos. A contía máxima de axuda por cada proxecto que supoña un investimento en creación, reforma ou ampliación dun local social non poderá exceder os 50.000,00 € por proxecto.

i) Os investimentos consistentes na elaboración de estudos, edición de libros ou guías e páxinas web terán un límite máximo de axuda de 10.000,00 € por proxecto.

j) Os investimentos relacionados con instalacións ou centros que presten o servizo de calquera ensinanza que teña carácter regrado quedan excluídos de financiamento a través do programa Leader

